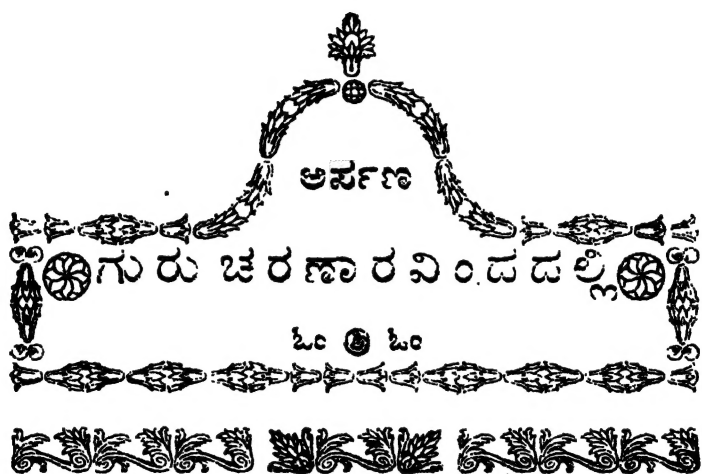

ಪ್ರಕಾಶಕರು:....
 ಬಿ. ಡಿ. ಅಕ್ಕಿ, ಬಿ.ಎ.,ಎಲೆಲ್.ಬಿ.,
 "ಅರವಿಂದ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ"
 ಹೆಲ ಸಿ.ಗಿ.
 (ಚಲಾ:- ಸಿಜಾಪುರ.)

ಸಂಪಾದಕರು:-

'ಮಧುರ ಚೆನ್ನ'

ಮುದ್ರಕರು:-
 ಎನ್. ಬಿ. ಕೆಂದೂರ,
 ದಿ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ಸ್,
 ಬಾಗಲಕೋಟೆ.

ಪ ರಿ ಮಿ ತಿ .

- ೧ ಅರ್ಪಣೆ.
- ೨ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಘೋಷರು. (ಚಿತ್ರ)
- ೩ ಅಭಿನಂದನ, ಕೈ.ವಾ. ಸರವಾರ ಸಂಗಪ್ಪ ವೇಸಾಯರು ರಕ್ತ ಸಗಿ.
- ೪ ಸಮ್ಮ ಮಾತು .... ೧—೨
- ೫ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ಎಂ. ಎ., (ಚಿತ್ರ)
- ೬ ಮುಸ್ಸುಡಿ. ಶ್ರೀ ಬೇಂದ್ರೆಯವರಿಂದ, ... ೧—೬
- ೭ **Life is Yoga.**
- ೮ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಘೋಷರ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪಟ್ಟಿ.
- ೯ ಭಾರತೀಯ ಸವಜನ್ಮದ ಒಂದನೆಯ ಪ್ರಕರಣ.... ೧—೧೬
- ೧೦ ,, ,, ಎರಡನೆಯ ,, ... ೧೭—೩೬
- ೧೧ ,, ,, ಮೂರನೆಯ ,, ... ೩೭—೫೩
- ೧೨ ,, ,, ನಾಲ್ಕನೆಯ ,, ... ೫೩—೬೮
- ೧೩ ಪರಿಶಿಷ್ಟ (ಸಂಪಾದಕೀಯ) .... —೬೯
- ೧೪ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಜೀವನ. .... ೭೦—೭೫
- ೧೫ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ. .... ೭೬—೮೦
- ೧೬ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಭರತಖಂಡ. .... ೮೧—೮೪
- ೧೭ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಹಿತ್ತೈವಿಗಳು. .... ೮೫—೮೯
- ೧೮ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲೋಸ್ಕರವಾದ ಮಹನೀಯರು. .... ೯೦—೯೧
- ೧೯ ಜಾಹೀರಾತುಗಳು.

SRI AUROBINDO

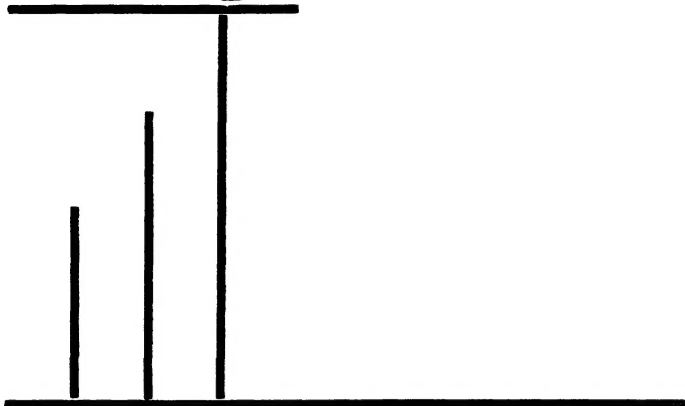
అభివందన

విద్యా సక్తపాతగళో, టుదార చరితరూ
అగిద్ద క్కే. వా. శ్రీమంత సరదార
సంగప్ప సరదేశాయయరు రక్తేసగి
ఇవర పుద్యస్మరణేగాగి

ఆవర సత్సత్తరాద
శ్రీమంత కేంచనగౌడా టుఫా
బాబాసాదేబ సరదేశాయ రక్తేసగి
(నిజాపూర) ఇనరు ప్రస్తుత గ్రంథ
పుష్పనన్న రళిసలు సకాలక్తే సంపూర్ణ
సహాయ నూడిద్దక్తాగి అంతఃకరణపూర్వక
వందనేగళన్న అసి సుత్తేనే.

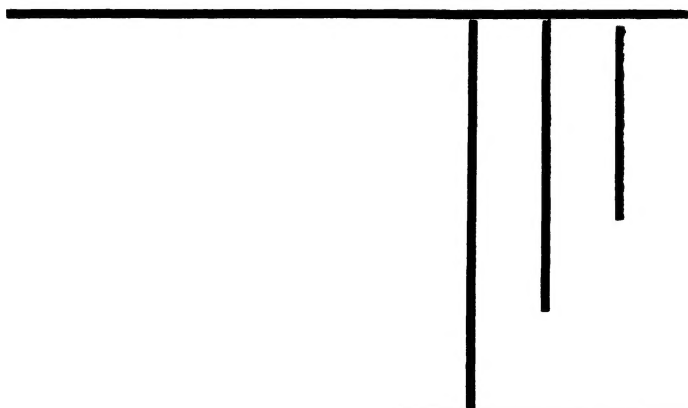
ಮುಂದಿನ ಪುಸ್ತಕ

ರಸಭರಿತ ಕಾದಂಬರಿ

“ ಬಂಧನದ ಆಚೆ ”

ಭಾಗ ೧

ನವ್ಯಂಬರ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ

Aum

ನಮ್ಮ ಮಾತು

“ ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮ ”ನೆಂಬ ಈ ಪ್ರಸ್ತುತ ಗ್ರಂಥವು ರಾಜ ಕೀಯ ಚಳವಳಿಗೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಲ್ಲ. ಯಾವ ಸಾಮಾಜಿಕ ತಂಟೆಗೂ ಇದರ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಭರತಖಂಡದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಚಾರವು ಇದರ ಹೆಗ್ಗುರಿಯು.

ಸ್ವತಃ ಯೋಗಿರ್ವರ ಅರವಿಂದರು ರಾಜಕಾರಣವನ್ನೂ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನೂ ಪರಿತ್ಯಜಿಸಿ ಜಗತ್ಪ್ರಾಣಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಕೇವಲ ಯೋಗ ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಕಾರಣವನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ಎಷ್ಟೋ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ.

“The whole heart and action and mind of man must be changed. but from within, not from without, not by political and social institutions, not even by creeds and philosophies, but by realisation of God in ourselves and the world and a remoulding of life by that realisation. This can only be effected by Poorna Yoga.”

“ಮಾನವನ ಹೃದಯ, ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಕೃತಿ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಹೊರಗಿನಿಂದಲ್ಲ, ಒಳಗಿನಿಂದಲೇ ಬದಲಾಗಬೇಕು. ರಾಜಕೀಯ ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸತ್ಯಗಳಿಂದಷ್ಟೆ ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ ಧರ್ಮ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮತ್ತು ತತ್ವನಿಷ್ಠಾ ಗಳಿಂದಲೂ ಸಹ ಅಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಹಾಗೂ ಜಗತ್ತಿನೊಳಗಿನ ದೇವನನ್ನು ಸ್ವಾನುಭವಿಸಿ, ಆ ಅನುಭವ ಮೂಲಕವಾಗಿ ದೇವನ ವನ್ನು ತಿರುಗಿ ಎರಕ ಹೊಯ್ಯುವುದರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಆ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗಬೇಕು. ಇದು ಕೇವಲ ‘ಪೂರ್ಣಯೋಗ’ದ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಫಲಿಸಬಲ್ಲದು.”

ಹೀಗೆಂತಲೇ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ತಮ್ಮ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಿದ ನಿಯಮವು :—

“The Ashrama is not a political institution; all association with political activities is renounced by those who live here. All propaganda, religious, political or social, has to be eschewed by the inmates.” “ಆಶ್ರಮವೇನೂ ರಾಜನೀತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಇರುವವರಿಗೆ ರಾಜನೀತಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳ ಸರ್ವವಿಧವು ಸಂಪರ್ಕವು ನಿಷಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಆಶ್ರಮವಾಸಿಗಳು ಧಾರ್ಮಿಕ, ರಾಜನೀತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮುಂತಾದ ಸರ್ವವಿಧದ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಆಲಿಪ್ತರಾಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.”

೧೯೦೮ ರಲ್ಲಿ ಸರ್ವತ್ರ ವಾಸುದೇವನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಾದಾಗಲೇ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರಿಗೆ ಭಗವತ್ಸಂದೇಶವುಂಟಾಗಿ “ಭಾರತದ ಉನ್ನತಿಯು ಅದರ ಸನಾತನ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದಲ್ಲಿ” ಯೆಂಬ ಮೂಲ ಸೂತ್ರವು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಿತು. ಮುಂದೆ ೧೯೨೦ರಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಒಂದು ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಇದೇ ಮಾತನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದು ಹೀಗಿದೆ:—

“ನಾನು ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟದ್ದು ಏಕೆ? ನಮ್ಮ ರಾಜನೀತಿಯು ಭರತಖಂಡದ ಮೌಲಿಕ ವಸ್ತುವಲ್ಲದ್ದರಿಂದಲೇ. ಅದು ವಿಲಾಯತಿಯ ಬೀದಿ. ವಿಲಾಯತೀ ರೀತಿಯ ಅನುಕರಣ ಮಾತ್ರ. ಆದರೆ ಈಗ ನೆರಳನ್ನು ತೊರೆದು ಮೂಲವಸ್ತುವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಲವು ಬಂದಿದೆ. ಭಾರತದ ನಿಜಪ್ರಾಣವನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಸರ್ವಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅವಕ್ಕೆ ಅನುರೂಪವಾಗಿಯೇ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಜನರು ಈಗ ರಾಜನೀತಿಗೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೊಡಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಫಲದಿಂದ ಬಹಳವಾದರೆ ಭಾರತೀಯ ರೂಪ ತಾಳಿದ ಜೋಲೈವಿಜಮಾ ಮಾತ್ರ ಹುಟ್ಟಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದು

ಮೌಲಿಕವಸ್ತುವಲ್ಲ. ಅಶುದ್ಧ ಸ್ವರೂಪದೊಳಗೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮವನ್ನು ಬೆರಸಿವೆರೆ ಹಸಿಯ ಕೊಡದಲ್ಲಿ ಚುರುಕಾದ ಸೆರೆಯನ್ನು ಸುರುವಿದ ಹಾಗೆ. ಅವರಿಂದ ಆ ಹಸಿಯ ಕೊಡವು ಒಡೆದು ಜಲವೆಲ್ಲ ಸೋರಿ ಹೋಗಬಹುದು; ಅಥವಾ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಶಕ್ತಿಯೆಲ್ಲ ಇಂಗಿ ಹೋಗಿ ಮುಂಚಿನ ಅಶುದ್ಧ ರೂಪವೇ ಉಳಿದರೂ ಉಳಿಯ ಬಲ್ಲದು.”

ಒಂದೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ರಕ್ತಗತ ಸ್ವಭಾವವಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಮೃದಾಳದ ವಿವಿಧ ರಚನೆಯೇ ಆಯಾ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಸ್ವಭಾವದ ಚಿತ್ರವಿದ್ದಂತೆ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಆಯಾ ನಾಡಿನ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ನಾಡಿನ ಯಂತ್ರವಿದ್ದಹಾಗೆ. ನಾಡಿಯನ್ನು ನೋಡದೆ ಔಷಧವನ್ನು ವ್ಯವಹರಿಸುವವರಿಂದ ಆಗುವ ಪ್ರಮಾದವೇ ರಾಷ್ಟ್ರಸ್ವಭಾವವನ್ನು ರಿಯವೆ ಹೊಡುವ ನವರಚನೆಗೊಂದಲೂ ಆಗುವದು. ತ್ರೀ ಅರವಿಂದರಿಗೆ ಭರತಖಂಡದ ನಾಡಿಯನ್ನು ಸ್ವಯಂ ಭಗವಂತನೇ ಯೋಗ ಮುಖವಿಂದ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವನೆಂದು ಸ್ವತಃ ಅವರೇ “ಉತ್ತರ ಪಾರಾ ಉಪನ್ಯಾಸ”ದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಾತ್ಮವೇ ಭರತಖಂಡದ ಪಂಚಪ್ರಾಣವು. ಅದರ ಜೀವನವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ ಮಾಯಾವಾದದ ವೇದಾಂತವು ಭಾರತದ ಅನಾದಿ ಕಾಲದ ಸರ್ವಸ್ವವಲ್ಲ. ಅದರೇ ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜೀವಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಬೀಜವಾಗಿರುವ ಆತ್ಮವೆಂಬುದು ತನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರಭುವಾದ ದೇವಾಧಿ ದೇವನಷ್ಟೇ ಅಘಟಿತ ಘಟನವನ್ನು ನಡಿಸಬಲ್ಲದೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು ಸಾರಿದ ಕಡುಗಲಿಗಳೆಂದರೆ ಭಾರತೀಯ ಋಷಿಸಂತಾನವೇ.

ನಮ್ಮ ಮಾತು

ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಯಾವದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದವರೂ ಋಷಿಮುನಿಗಳೇ. ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದವನು ಚರಕಮುನಿಯು, ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದವನು ಭರತ ಮುನಿಯು, ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬರೆದ ವಾತ್ಸರ್ಯನನೂ ಸಹ ಮುನಿಯೇ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕರು ಋಷಿಮುನಿಗಳು. ಅವರ ಸರ್ವ ಲೌಕಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೂ ವೇದಗಳಂತೆ ಸಮತಿಗಳೆಂದೇ ಹೆಸರಿದೆ.

ಯೋಗಶಕ್ತಿಯಿಂದಾದರೆ ಎಂಥೆಂಥ ಅಘಟಿತ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ವಿಪುಲವಾಗಿ ಗಳಿಸಬಹುದೆಂಬುದರ ಒಂದು ಯಾದಿಯನ್ನೇ ನಾವು ಭಗವಾನ್ ಪತಂಜಲಿ ಮುನಿಯ ಯೋಗಸೂತ್ರಗಳ ಮೂರ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಹೀಗೆಂತಲೇ ಶ್ರೀಅರವಿಂದರು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಯೌಗಿಕ ದಿವ್ಯ ಜ್ಞಾನದಿಂದಲೇ ಹೊರತು ವಸ್ತುವಿನ ಹೊರಮುಖಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಾಣುವ ಸಾಧಾರಣ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದಲ್ಲವೆಂದು ನಿರ್ದರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂದು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವವನೂ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೊದಲಿಗೆ ಋಷಿಯಾಗಲು ಬೇಕು. ಭಾರತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಈಗಿನಂಥವೇ ಒಂದು ಸಂಘಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೆರೆದ ಮಹಾ ಕವಿಯಾದ ಕಾಳಿದಾಸನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಮಹರ್ಷಿ ಕಣ್ವರ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಋಷಿಕುಲದ ಒಂದು ಸಂಭಾಷಣವನ್ನಿಲ್ಲಿ ಕೇಳಿರಿ: —

ಋಷಿ:—“ ವನೌಕಸೋಪಿ ಸಂತೋ ಲೌಕಿಕಜ್ಞಾ ವಯಮ್ | ”
(ಅರುಣ್ಯನಾಸಿಗಳಾದರೂ ಸಹ ನಾವು ಲೌಕಿಕವನ್ನು ಬಲ್ಲೆವು.)

ಶಿಷ್ಯ:— “ನು ಖಲು ಧೀಮತಾಂ ಕಶ್ಚಿತ್ ಅಪಿಷಯೋಸಾಮು”
(ಮೇಧಾವಿಗಳಿಗೆ ಅರಿಯದ ವಿಷಯವೇ ಇಲ್ಲ.)

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಭಾರೀ ಉನ್ನತಿಯು ಅವರ ಈ ಸರ್ವಾಂಗೀಣವಾದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸ್ವಭಾವದ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿವೆಯೆಂದು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ಮನಗಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವಕ್ಕೆ ಸುಗುಣವಾಗಿ ಅಧುನಿಕ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತಾನಾಗಿಯೇ ಬಾಹ್ಯ ಯಾವ ವಿಷಯಗಳೊಳಗೆ ಈ ಸ್ವಸ್ವರೂಪದ ಜೀವನಾಡಿಯು ಅಪ್ಯಲ್ಪವಾಗಿಯಾದರೂ ಮನುಷ್ಯ ಲಾರಂಭಿಸಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನೇ ಪ್ರಸ್ತುತ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಯೋಗೀಶ್ವರರು ವಿಮರ್ಶಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೊದಲಿಗೆ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಗಣನರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಆರ್ಯ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಳಗೆ ಕ್ರಮಶಃ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರು. ಇವೇ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಇದೇ ವರದಿಯ ಜೇಮ್ಸ್, ಎಚ್. ಕ್ಯುನ್ಸ್ಲೇರಿಂಗ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾತ ವಿಚಾರಗಳು ಬರೆದ ಪುಸ್ತಕದ ಪೂರಸ್ಕಾರ (Appreciation) ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅರವಿಂದರು ಇದನ್ನು ಒರೆದದ್ದು. ಇಂಥ ಅಮೂಲ್ಯ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕನ್ನಡ ತಾಯಿಯು ಚೆನ್ನದಡಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಸ್ವಯಂ ಯೋಗೀಶ್ವರರು ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನಿತ್ತು ಅಪೀರ್ವಾದಿಸಿದ್ದು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನದೆ ಭಾಗ್ಯವೆಂದು ನಾವು ನಂಬಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಮಾತಾವಿಸಿದರೆ— ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮೊದಲಿಗೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಮಾನಸೀಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೊಣ್ಣೂರ ಹನುಮಂತರಾಯರು ಎಂ. ಟಿ. ಅನಾಂಕಿ ಬಿನ್ನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆವೆಷ್ಟೆ? ಅದರಿ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಅವರ ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಸವು ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರಿಂದ ನಿರ್ವಹವಿಲ್ಲದೆ

ಅವರು ಭಾಷಾ-ತರದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬವಿಗರಿಸಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರಾದ ಫ್ರೀಮಾನ್ ಬೇಂಪ್ರಿಯವರು ಎಂ. ಎ. ಅವರಿಗೆ ಈ ಭಾರವನ್ನು ಅವಸರದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಿಸಬೇಕಾಯಿತು, ಇದರಲ್ಲಿ ನಾಡತಾಯಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಉದ್ದೇಶವು ಅವಿವಿಧವಾಗಿ ನೆರವೇರಿತೆಂದು ನಮಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಅವೇನೆಂದರೆ ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅರವಿಂದರ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಉಡು ಉಸುರಿ, ಬಿತ್ತಿಬಿಳಿದ ಮೊದಲಿಗರೆಂದರೆ ಗೆ. ಬೇಂಪ್ರಿಯವರೇ. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಕನ್ನಡತಾಯಿಗೆ ಅರವಿಂದರ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲಿನ ಅಲಂಕಾರವು ಅವಳ ಈ ಮುದ್ದು ಕುವರನಿಂದಲೇ ಅರ್ಪಿತವಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಸ್ಯಾಯವಲ್ಲವೆ? ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೊಣ್ಣೂರವರಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪುಸ್ತಕದ ಲೇಖನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮೊರೆಯದಿದ್ದರೂ ಇವರ ಪ್ರಕಾಶನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅವರು ಇನ್ನುಳಿದ ರೀತಿಯಿಂದ ಅತಿಶಯವಾಗಿ ನೆರವಾದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಉಪಕೃತರಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಆಗುವದರೊಳಗಾಗಿ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತಡವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ವಾಚಕ ಮಹಾರಾಯರು ನಮ್ಮ ಈ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ವಿಲಂಬವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇವೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಗ್ರಂಥದ ಕರಿಕೃನ್ನಿನ ಭಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿ ನಮಗೆ ಅತಿಶಯವಾಗಿ ನೆರವಾದ ಬಾಗಲಕೋಟೆಯ ವಿದ್ಯಾಪ್ರನಾರಕ ಮಂಡಳದ ಫ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಸಾಗರ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ನಾವು ಕೃತಜ್ಞರಿದ್ದೇವೆ.

ನಾವು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೆ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಸುಂದರವಾದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕಾಗಿ ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ಕಳಿಸಿದ ಶ್ರೀ ರಾಮೇಶ್ವರ ಆಂಡ್ ಕಂಪನಿ, ಚಂದ್ರನಗರ ಇವರಿಗೆ ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ಮುನ್ನುಡಿ.

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ಬರೆದ 'ರಿನೇಸಾನ್ಸ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವು ಪುಸ್ತಕರೂಪದಲ್ಲಿ ಇ. ಸ. ೧೯೨೦ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಮೊದಲು ಇ. ಸ. ೧೯೧೪ ರಲ್ಲಿ ಅವರ ಆರ್ಯ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಗೊಂಡಿತು. ಮೂಲದಲ್ಲಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಗ್ರಂಥದ ವಿಮರ್ಶೆಯೆಂದು ಬರೆದ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಿದು. ಪಿ. ಜಿ. ಎಚ್. ಕ್ಯುನ್ಸರವರು ಇದೇ ಹೆಸರಿನ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆದು, ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿ, ಸದ್ಯದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪುನರ್ಜನ್ಮವೆತ್ತಲಿದೆ ಎಂದು ಅದರ ಮೌಲ್ಯವಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಹಾಡಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಘೋಷರು ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಾರ, ಪುನರ್ಜನ್ಮದ ಲಕ್ಷಣ, ಹಾಗೂ ವರ್ತಮಾನಕಾಲದ ಗುಣಮೋಷಗಳು ಇವುಗಳ ಮಾರ್ಮಿಕವಾದ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಅವರ ವಿಮರ್ಶಾವಸನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿಮರ್ಶೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರದೊಂದು ರೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 'A Defence of Indian Culture' 'ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಮರ್ಥನೆ' 'The Future Poetry' 'ಬರಲಿರುವ ಕಾವ್ಯಕೃತಿ' 'ಹೆರಾಕ್ಲಿಟಸ್' ಮೊದಲಾದ ಲೇಖನಾವಲಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಅವರು. ಒಂದೊಂದು ವಿಮರ್ಶೆ ಬೆಳೆದು ಗ್ರಂಥಕಾರನಾದವುಗಳು. ಮೂಲ ಲೇಖನಗಳು ಡಾ. ಕ್ಯುನ್ಸ; ಸರ, ಜಾನ್ ವುಡ್ವಾಫ್; ಪಿ. ಆರ್ಚರ್; ಪ್ರೊ. ರಾನಡೆ ಮೊದಲಾದ ವಿವಾಂಸರಿಂದ ಬರೆಯಲಾದವುಗಳು. ಅವರ ಮೇಲೂ ತಮ್ಮ ಮುದ್ರೆಯೊತ್ತಿ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರದ

ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮ

ಅಸಾಧಾರಣ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬೆಳಗಿಸುವ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಶೈಲಿಯೂ ಅಸಾಧಾರಣವಾದುವೇ ಇವೆ.

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಶೈಲಿಯು ಪಂಡಿತರಿಗೂ ತಲೆತುರಿಸ ಹೆಚ್ಚುವದು, ತಲೆಕೆಡಿಸುವದು, ತಲೆದೂಗಿಸುವದು. ಅವರ ವಾಕ್ಯರಚನೆಯು ವ್ಯೂಹ ವ್ಯೂಹವಾದ ದೇಹರಚನೆಯದ್ದಂತೆ. ಅದನ್ನು ಬಿಡಿಸುವದೊಂದರಿ ವ್ಯಾಪಕ ಹಾರಿಕ ಅಪೂರ್ಣಾಂಕದ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಜಟಿಲ ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದಂತೆ. ಪುಟ, ಎರಡು ಪುಟಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಹಬ್ಬಿನಂತ ಅವರ ವಾಕ್ಯಗಳ ಅರ್ಥವು ತಿಳಿದಮೇಲೆ ಅದರ ಕಟ್ಟಡದ ಮಾಟವು ಅನೇಕ ಭುವನೇಶ್ವರಿಗಳುಳ್ಳ ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯರ ಭವ್ಯ ಗುಡಿಗಳಂತೆ ರಮ್ಯವಾಗಿ ತೋರುವದು. ಪರಿವಾರ ವೇಷತಾ ಪ್ರಭಾವಳಿಯೊಡನೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಹೊಂದಿದ ವಿಗ್ರಹದಂತೆ ಅವರ ವಿಚಾರಗಳು ಸಕಲ ಅಂಗೋಪಾಂಗಗಳೊಡನೆ ಕಿರಿದರಲ್ಲಿಯೂ ಹಿರಿದಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವವು. ದಿಗ್ವಿಜಯಕ್ಕೆ ಹೊರಟ ಚತುರಂಗ ಬಲಸನ್ನಾಹಸಮೇತ ರಾಜನಂತೆ ಅವರ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯಗಳು ಸಮಗ್ರ ಗ್ರಂಥವೆ ಸಾರವನ್ನು ಹೀರಿ ಎಬ್ಬಿದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವವು; ಸಹಸ್ರದಲ ಕಮಲದಂತೆ ಸಕಲಾರ್ಥವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವವು, ಪ್ರಕಟಿಸಬಲ್ಲವು. ಅವರ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ವಾದಿಗಳ ವಿರೋಧೇಶ, ವಾಗ್ಮಿಗಳ ಶಬ್ದಸಿದ್ಧಿ, ಕವಿಗಳ ಪ್ರತಿಭೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕೂಡಿರುವವು. ನನ್ನ ಭಾಷಾಂತರವು ಅದರ ಛಾಯೆ ಮಾತ್ರ.

ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ಭಾಷ್ಯವನ್ನಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಮೂಲವಸ್ತುವನ್ನೇ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶವಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರುವದರಿಂದ ಅದು ಪ್ರಸ್ತುತವಲ್ಲ. ಅವರ ವಾಕ್ಯಗಳು ಹುರಿಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಅದನ್ನು ಎಳೆ ಎಳೆಯಾಗಿ, ಸೂಲು ಸೂಲಾಗಿ ಹಿಂಜ ಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅದರಿಂದಲೂ ಮೂಲ ಲೇಖಕರ ವಾಕ್ಯಗೌರವಕ್ಕೆ

ಮುನ್ನುಡಿ

ಹಾನಿತಟ್ಟುವಂತೆ ಇತ್ತು. ಅಂತೆಯೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೇನು? ತೀರ ತೊಡಕಿನ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಡಿಸಿದೆ, ಕನ್ನಡದ ರೀತಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವಂತೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದೆ. ಅದರೂ ವಾಚಕರು ಇದೊಂದು ಉಪನ್ಯಾಸವೆಂದು ತಿಳಿದು ಯುಕ್ತಧ್ವನಿಯಿಂದಲೂ, ಸಾಕಷ್ಟು ವಿರಾಮಗಳಿಂದಲೂ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಓದಿಕೊಂಡರೆ ಇವರೊಳಗಿನ ಯಾವ ಭಾಗವೂ ತೀರ ಅರ್ಥವಾಗದೆ ಜೋಗಲಾರದು. ಇಷ್ಟಾಗಿರೂ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಶೈಲಿಯ ದೋಷಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅವು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ ಅವರ ಶೈಲಿಯ ಗುಣವೆಷ್ಟು ಬಂದಿವೆಯೋ ಓದುವವರೇ ಓದಿದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಬೇಕು.

ಹಳೆಯ ಗುರುಗಳ ರೀತಿಯಂತೆ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ರೀತಿಯೂ ಕೂಡ 'ಹೇಳಿದ್ದೆ ಹೇಳುವದು' ಆಗಿದೆ. ಹೊಸ ತತ್ತ್ವದ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಾಟಿಸಲು ಈ ರೀತಿಯನ್ನು ಮತ ಪ್ರಚಾರಕರಿಲ್ಲರೂ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೂ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಪ್ರಚಂಡವಾದ ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಪ್ರಭೆಯಿಂದ, ಹಳೆಯ ಗುಡಿಗಳೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕವನು ದಂಗು ಬಡೆದು ಹೋಗುವಂತೆ ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗೆ ಅರ್ಥ ಗ್ರಹಣವೇ ಆಗದೆ ಹೋಗುವದು. ಅವಕ್ಕಾಗಿಯೇ, ದಿಗ್ದರ್ಶಕವಾದ ವಿಚಾರ ಸೂಚನೆಯೊಂದಿಷ್ಟಿದ್ದರೆ ಬೆರಗಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹಾದಿ ತಪ್ಪಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಗ್ರಂಥದ ತಳಹದಿಯ ಬಗೆಯನ್ನಷ್ಟು ಗೆರೆಹಾಕಿ ತೋರಿಸುವೆನು. ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ಪೌರ್ವಾತ್ಯ-ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ-ವಿಚಾರ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಸಾಗರಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಅವಗಾಹನೆ ಮಾಡಿ ಧ್ರುವನ ದರ್ಶನವನ್ನೆ ಇದಿರಿಟ್ಟು ಸಾಗಿದ ವೀರ ಪಥಿಕರು. ಅವರ ಜೀವನವು ಮಹಾ ಜೀವನವು. ಉಳಿದ ಮಾತುಗಳೆರಲಿ - ಇಪ್ಪತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಾಗಿ ಪಾಂಡಿಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಯಜ್ಞವನ್ನು ನಡೆಸಿ, ಅನೇಕ ಸಾಧಕರನ್ನು - ಸಾಗರವು ನದಿಗಳನ್ನು ಇದ್ದಲ್ಲಿಯೆ ಬರಮಾಡಿ

ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮ

ಕೊಂಡಂತೆ - ಸೆಳೆದು ತಂದು ಯೋಗಿಗಳಾಗಿರುವ ಒಂದು ಮಾತನಾಡುವ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಸಾಕು. ಇಂಥವರು ಮುಗಿಲಿತ್ತರ ಕಟ್ಟಿಬೀಕಾದ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಲೇಪನ ಹೆಡೆಯ ಹತ್ತುವವರಿಗೂ ಬುನಾದಿಯನ್ನು ತೋಡುವರು. ಅಸ್ತಿ ಭಾರವನ್ನೂ ಸೋಸಿಹಾಕುವರು. ಸರ್ವತೋ ಮುಖವಾದ, ಸರ್ವತೋ ಭದ್ರವಾದ, ಸೌಂದರ್ಯ ಸಾರವಾದ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟುವರು. ಇದರ ಅಂಚು ಚಂದಗಲನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಪೂರ್ವದ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ಒರಬೇಕಾಗುವುದು. ಹೊಸದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ ಹಸಿವು ಬೇಕು.

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ, ರೂಢಿಯ ಕೆಲವು ತಪ್ಪುತಿಳುವಳಿಕೆಗಳನ್ನೂ ತಪ್ಪು ಬಹುದಾದ ನಡತೆಗಳನ್ನೂ ಹೊಡೆದು ಹಾಕಿ ಹೊಸ ಆರವಿನ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಹಳೆಯದಿಲ್ಲವೂ ಹೊಸದಿಲ್ಲ; ಆದರಲ್ಲಿ ಹೊಸದೂ ನುಣ್ಣೂ ಕೂಡಿದೆ ಈ ಬೆರಿಕೆಯನ್ನು ಬಿರಿ ಬೇರಿ ಮಾಡಲು ವಿವೇಕವು ಬೇಕು. ಸನಾತನಗಳನ್ನುವವರು ಕೆಲವೊಂದು ಗ್ರಂಥಗಳ ಕಡೆಗೆ ಬೊಟ್ಟುಮಾಡಿ ಆದರಲ್ಲಿದ್ದದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಹೊನ್ನು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಅವರ ಜೀವನವೇಕೆ ಆದಕ್ಕೆ ಸಂಯೋಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದಕ್ಕಾಗಿಯಾಗಲಿ, ಜಗತ್ತಿನ ರೀತಿ ಕೆಡದಂತೆ ಅವರಿಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವವೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದಕ್ಕಾಗಲಿ, 'ಕಲಿಯುಗ, ಈಶ್ವರೇಚ್ಛೆ, ಅವಶ್ಯಕ ಪ್ರಾರಬ್ಧ, ಸಂಸಾರವೇ ಹೀಗೆ, ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಜವಾದ ಸುಖವಿದೆ' ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಮಾತುಗಳಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳರು. ಶ್ರೀ ಆರವಿಂದರು ಸತ್ಯಯುಗದ ಸಾಧಕರು; ಈಶ್ವರೇಚ್ಛೆಯನ್ನೂ ಮಾನವೇಚ್ಛೆಯನ್ನೂ ಸಂಧಿಸುವ ಮಾರ್ಗ ಹುಡುಕುವ ಯೋಗಿಗಳು; ಪ್ರಾರಬ್ಧಕ್ಕೆ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಫಲವು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನವನ ಪೌರುಷಕ್ಕೆ ಕಸಿಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂದು ತೋಟಗಾರ; ಬೇರೆಯೊಂದು ದೇವಪ್ರಪಂಚವಿದೆಯೆಂದು ಸಾರುವ ಬುಧಿಗಳು, 'ಇಹೈವ ಸುಖಮುತ್ಸುತೆ' ಎಂಬ ಶ್ರುತಿವಾಕ್ಯವನ್ನು

ಮುನ್ನುಡಿ

ಸಿದ್ಧಾಂತಿಸಿಕೊಂಡಲು ಹೆವಣಿಸುವ ಸಿದ್ಧಿಸಾಧಕರು. ಅದರೂ ಹೊಸ ದೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೊದಿಸುವವರು ಅವರಲ್ಲ. ಯಂತ್ರವು ಇಂದು ಸಾರ್ವಭೌಮ ಪಟ್ಟವನ್ನೇರಿದೆ. ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ವಾದಾಕ್ರಾಂತಮಾಡಿದೆ. ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಯಂತ್ರವಿದಿರು ಮಾನವರೇ ಕ್ಷುದ್ರಪ್ರಾಣಿಗಳಂತೆ ತಲೆಬಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ತಪ್ಪು.

ಆತ್ಮದ ಮಹತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ, ಕೇವಲ ಅಂತರ್ಮುಖತೆಯ ಸತ್ಯವೆಂದು ನಾರಿದ್ದನ್ನು ನಂಬಿ ಭಾರತೀಯರು ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿಯೇ ಪರಲೋಕವಾಸಿಗಳಂತಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನವನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತ ಕೇವಲ ಬಹಿರ್ಮುಖತೆಯೇ ಸರಿಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರು ಮದಾಯುಧಗಳ ನೆಪದಿಂದ ಮಾನವ ಸತ್ವವನ್ನೇ ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದೊಂದು ಕತ್ತಲೆಯಿಂದ ಕಂಗೆಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆತ್ಮಜ್ಞಾನ ಸಿದ್ಧಿಯಿಂದ ಮಾನವನು ಪರಿಣತಪ್ರಜ್ಞನಾಗಿ ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿಯೇ ದೇವಸದೃಶನಾಗುವದು ದೈವೀಪುಷ್ಪತಿಯ ಸಂಕಲ್ಪವೇ ಆಗಿದೆ. ಇದರ ಸಿದ್ಧಿಗೂ ಸಾಧನೆಗೂ ಹೊಸದಾದ ತಕ್ಕ ದೇಹಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವಂತೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಸಮಾಜಗಳನ್ನೂ ಸಂಸ್ಕಾರಗೊಳಿಸುವದೇ ಭಾರತೀಯರ ನವಜನ್ಮದ ಲಕ್ಷಣ. ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಯಿದ್ದಂತೆ ಇಂದಿ ಮಾಡುವದೇ ಆದರೆ ಅದು ಪುನರಾವೃತ್ತಿ, ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಪುನರ್ಜನ್ಮ ಮಾತ್ರ, ಹಳೆಬಟ್ಟೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊಸಬಟ್ಟೆ ಧರಿಸಿದ ಹಳೆಯ ದೇಹ ಮಾತ್ರ; ಪೌರ್ವಾತ್ಯರು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರಿಂದಲೂ, ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರು ಪೌರ್ವಾತ್ಯರಿಂದಲೂ ಕಲಿತು ಹೊಸದೊಂದು ಜನ್ಮಪಡೆಯ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಯೊಳಗಿನ ಮಂಗಳತನವು ಸತ್ತು, ನರ ಹೊಳಗೆ ನಾರಾಯಣ ಉದಯವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಅಣಿಯಾಗುವಂತೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹದಕ್ಕೆ ತರುವದೇ ನವಜನ್ಮದ ಮುಂಗುರುಹು. ಇದಕ್ಕೆ ಆವಶ್ಯವಾದಷ್ಟೆ ಹಳೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದು,

ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮ

ಹೊಸಮಾತುಗಳನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದು. ಇದೇ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅರ್ನಾಜೀನ ಭಾರತೀಯ ಇತಿಹಾಸದ ಮೀಮಾಂಸೆಯು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ನನ್ನ ಗೆಳೆಯರಾದ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಪ್ಪ ಗಲಗಲಿ, ಹಲಸಂಗಿ (ಮಧುರಚೆನ್ನ) ಇವರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನನಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿರದಿದ್ದರೆ ಗುರು ಅರವಿಂದರ ಈ ಸಹಜ ಸೇವೆಯು ಘಟಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಹಳೇ ಶಾಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲೂ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನನ್ನಿಂದ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಸಾಧನಕೇರಿ
೧೦—೧೦—೩೬ }

ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ.

ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮ

Life is Yoga

SRI AUROBINDO'S WORKS. (ENGLISH)

1	Essays on Gita	(1st part)	....	Rs.	5- 0-0
2	Do	(2nd part)	....	„	7- 0-0
3	The Mother.	....	....	„	1- 0-0
4	Yoga & its objects.	....	....	„	0-12-0
5	Isha Upanished.	....	....	„	1- 8-0
6	Thoughts & Glimpses.	....	....	„	0- 8-0
7	Renaissance in India.	....	....	„	1-12-0
8	The Ideal of the Karmayogin.	....	....	„	1-12-0
9	Ideal & Progress.	....	....	„	1- 0-0
10	The Brain of India.	....	....	„	0- 6-0
11	Utterpara Speech.	....	....	„	0- 4-0
12	The Teaching & the Ashram	....	....	„	0-10-0
13	War & Self Determination.	....	....	„	2- 0-0
14	Songs to Myrtilla.	....	....	„	1- 4-0
15	Baji Prabhou.	....	....	„	0-10-0
16	National Value of Art.	....	....	„	0- 8-0
17	The Superman.	....	....	„	0- 6-0
18	The Riddle of this World.	....	....	„	2- 0-0
19	National Education.	....	....	„	1- 0-0
20	Kalidasa.	....	....	„	1- 0-0
21	Six Poems.	....	....	„	1- 4-0
22	Evolution.	....	....	„	0- 8-0
23	Rishi Bankin Chandra.	....	....	„	0- 6-0
24	Lights on Yoga.	....	....	„	1- 4-0
25	Bases of Yoga.	....	....	„	3- 0-0

Sri Aurobindo's books in Hindi, Tamil, Telugu and Gujarathi also stocked and supplied.

BHARATHA SHAKTHY NILAYAM

BOOK SELLERS & PUBLISHERS,

ASHRAM SQUARE (Book Stall)

PONDICHERY, (F. INDIA.)

ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮ

ಹಿಂದಸೇಯ ಪ್ರಕರಣ

ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮದ ಮಹತ್ವ

ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮ—ನವಜನ್ಮ ಎಂದು ಇತ್ತೀಚೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಾತು ಕೇಳಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದೇ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಮತ್ತು ಅದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಿ. ಜೇಮ್ಸ್ ಎಚ್. ಕ್ಯೂನ್ಸ್ ಎಂಬ ಕವಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಮರ್ಶಕರೂ ಅವ ವಿಚಾರಗಳೊಬ್ಬರು ಕೆಲವು ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಭಾಪೂರ್ಣವಾದ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸಜೀವನದಾಗು ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳ ಉತ್ತರೋತ್ತರವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುವ ಇದೇ ವಿಚಾರಾಂದೋಲನದ ವಿವಿಧ ಮುಖಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸೂಚಕವಾಗಿ ಬೇರೆ ಕೆಲವರು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಆಂದೋಲನವನ್ನು ನವಜನ್ಮ ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸುವುದು ಯಥಾರ್ಥವೇ ಸರಿ. ಈ ನವಜನ್ಮವು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಹೊಸ ಹುಟ್ಟು ನಿಜವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದುದಾದರೆ—ಭಾರತಕ್ಕೂ ಜಗತ್ತಿಗೂ ಒಳ್ಳೆ ಮಹತ್ತ್ವದ್ದಾಗಲೇಬೇಕು. ಭಾರತ ಧರ್ಮದ ಧೈಯಗಳನ್ನು ಅದರ ಪುರಾತನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮರಳಿ ಸಂಪಾದಿಸುವದಾಗಲಿ, ಅವುಗಳನ್ನೆ ಒದಲಿಸುವದಾಗಲಿ ಈ ಆಂದೋಲನವನ್ನವಲಂಬಿಸಿರುವದರಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಇದರ ಮಹತ್ತ್ವ ಹೆಚ್ಚು. ಇದರ ಮಹತ್ತ್ವವು ಜಗತ್ತಿಗಿರುವ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ— ಭಾರತಶಕ್ತಿಯು ಹಲವು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ಣವಾದದ್ದು; ಅದರ ವ್ಯಕ್ತಿಧರ್ಮವು ಇದುವರೆಗೂ ಮಾನವಜಾತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಿರುವ, ಆಳುತ್ತಿರುವ ಸತ್ತ್ವಕ್ಕಿಂತಲೂ ತೀರ ಬಿನ್ನವಾಗಿದ್ದರೂ ಬರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಪಡೆಯಬಲ್ಲ ಸತ್ತ್ವಕ್ಕೆ

ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮ

ಸಮೀಪವಾಗಿದೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಆ ವಿಚಾರದ ಪ್ರಥಮ ಭಾಗವನ್ನಷ್ಟೆ ಮುಂದಿಡಲಿರುವೆನು. ಭಾರತದ ನವಜನ್ಮದಿಂದ ಮಾನವ ವಂಶಕ್ಕೆ ಯಾವ ಹಿತವಾದೀತು ಎಂಬ ವಿಶಾಲತರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಯೇ ಅವರಿಂದಾಗಬಹುದಾದ ಲಭ್ಯಾಂಶವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಅದಲ್ಲದೆ, ಹೈಪ್ರದರ್ಶಿನೀ ಈ ಮಾತೇ ಅತಿ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವಾಗುವ ಸಂಭವವೂ ಇದೆ.

ನವಜನ್ಮವೆಂದರೇನು ?

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನವಜನ್ಮವಾಗಲಿವೆಯೇ ಎಂಬುದೇ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇದರ ಉತ್ತರವು 'ನವಜನ್ಮ' ರಿಸೇಸಾನ್ಸ್ ಎಂದರೇನು ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ನಲಂಬಿಸಿದೆ. ಇಷ್ಟಲ್ಲದೆ, ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏನೇ ನಾಗುವದೋ ಬಿಡುವದೋ ಯಾರು ಬಲ್ಲರು? ಇನ್ನೂ ಈ ನವಜನ್ಮವು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಹೊರಬೀಳುವವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಭಾಗ್ಯದ ಮಾತಕವನ್ನಲ್ಲ ಬರೆಯಲಾದೀತೇ ? 'ರಿಸೇಸಾನ್ಸ್' ಎಂದೊಡನೆ— ಐರೋಪ್ಯರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿವರ್ತನ ಉಂಟಾದ ಕಾಲದ ನೆನಪಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಈ ನಾನುಕರಣವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಕಂಡುಬರುವದು. ಅಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹೊಸ ಎಚ್ಚರವಲ್ಲ, ಒಂದರ ಪದಚ್ಯುತಿಯಾಗಿ, ಮೊದಲಿನದಕ್ಕೆ ಪರಾವರ್ತನ ವಾಯಿತು; ಪುರಾತನ 'ಗ್ರೀಕೋ-ರೋಮಕ' ರಕ್ತಿಯು, ಕ್ರೈಸ್ತ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು, ಟೊಟನ್ನರ ಮುಪ್ರಿಯನ್ನು, ಪಾಕೆಗಾಂಕೆ ಪರಿವಾಟೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಇರೋಪಖಂಡವನ್ನು ತನ್ನ ಅಂಶಾವತಾರದಿಂದ ಗೆದ್ದು ಜಂಜಡವಾದ ಮಹತ್ವದ ಪರಿಣಾಮರೂಪಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದ್ದೇ ಆಗಿನ ಕಾರ್ಯ. ಈ ಲಕ್ಷಣದ ರಿಸೇಸಾನ್ಸ್‌ವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಆಯರ್‌ಲ್ಯಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಅದ ಸ್ಥಳಿಕ ಚಳವಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಚಳವಳಿಯ ಪೋಲುಮೆಯಿದೆ. ಈ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದರ್ಶನದ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಶಕ್ತಿಯು ನವರೂಪ

ನವರಚನೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವದು. ಆಯಾಲ್ಯಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸೆಲ್ವಿಕ ವೃತ್ತಿಗೆ ಪುನಾಗಮನವಾಯಿತು— ಮುಖ್ಯ ಅಂಗ ಪ್ರಭಾವ ಗ್ರಹಣವು ಅಲ್ಲಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನೂ ಮುಸುಕಿತು. ಇ.ಸ. ೧೯೦೫ ರಿಂದ ಇತ್ತೀಚೆಗಾದ ರಾಜಕೀಯ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಬಗೆಯ ವೃತ್ತಿಯ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಿತ ರೂಪವು ಕಂಡುಬರುವದು. ಆದರೆ ಇದೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಉಪಮಾನ ಮಾತ್ರ; ಈ ಹೋಲಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಭಾರತದ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿಜವು ಪ್ರಕಟವಾಗಲಾರದು.

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನವಜನ್ಮದ ಸ್ವರೂಪ

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸದ್ಯಕ್ಕೆರುವದು ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರಭಾವಗಳ ಒಂದು ರೂಪಗೆಟ್ಟ ಮಹಾಪ್ರಳಯ; ಹೊಸ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಚ್ಛೇದ ಮೇಲೆ ಮೂಡಿ ಬಂದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಚಿಕ್ಕೆಗಳಂತೆ ಮಿಂಚು ಮಿಣುಕು ಕಾಣುವದು. ಆದರೆ ಇದು ಜನ ಮನವನ್ನು ತನ್ನ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿಲ್ಲ; ಕೇವಲ ಮುಂದಂದವರ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಇದು ಉಳಿದಿದೆ; ಮುಂಚೂಣಿಯ 'ಮಷಾಲು'ಗಳಿದ್ದಂತೆ, ಪ್ರಥಮ ಪಥಿಕರ ಜಡ-ಘೋಷವಿದ್ದಂತೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ನೋಡಿದರೆ, ಭಾರತದ ಜಾಗೃತಿಯು— ನೂತನ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಪರಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಣ್ಣೆರೆದ ಒಂದು ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿಯು ಅಂಗಾಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಕರ್ಮ ಬಂಧನಗಳಿಂದಲೂ ಪರಕೀಯರ ಪಾಶಗಳಿಂದಲೂ ಕಿರಿಡಾಗಿ ಹಿರಿದಾಗಿ ಶೃಂಖಲಾಬದ್ಧವಾಗಿರುವದನ್ನು ಕಂಡು ಅದರೊಳಗಿಂದ ಒದ್ದಾಡಿ ಬಿಡಿಸಿ ಕೊಂಡು ತನ್ನ ಉದ್ಘೋಷಣೆಯಿಂದ ಜಗತ್ತಿಗೆ ತನ್ನ ಮುದ್ರೆಯೊತ್ತ ಬೇಕೆಂದು ಎತ್ತಿಬರುವ ಸನ್ನಾಹದ ಚಿತ್ರವು. ತೋರುವದು. ಮಗ್ಗಲು ಮಗ್ಗಲಿಗೂ ಬಂಧಗಳು ಸವೆದು, ಹರಿದು, ಮುರಿದು ಚಟಿ ಚಟಿನೆ ಬಿಚ್ಚುವ ಧ್ವನಿಯು ಕೇಳಿಸಬಂದರೂ ಚಲನವಲನದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣೆರೆಗಳು ಬಿಚ್ಚಿಲ್ಲ; ಜೀವಕಮಲದ ಪಕಳೆಗಳು ಈಷದ-ನಿರ್ಮಲಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ಕುಲಕುಂಡಲಿನಿಯು ಇನ್ನೂ ತನ್ನ ಹೆಡೆಯನ್ನೆತ್ತಿಲ್ಲ.

ನವಜನ್ಮವೆಂಬ ಮಾತು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸರಿ ಹೋಗಬಹುದೇ ?

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು ಯಾವಾಗಲೂ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡೇ ಇರುವುದರಿಂದೂ ಇಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಎಚ್ಚರವು ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಇಲ್ಲವೆಂದೂ 'ಓನೇಸಾನ್ಸ್' - 'ನವಜನ್ಮ'ವೆಂಬ ಮಾತು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗಬಹುದೆ ಎಂದೂ ಮಿ. ಕ್ಯಾನ್ಸರವರು ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕ್ಷೇಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಿಜಾಂಶವಿಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿ; ಹೊರಗಿನ ದೇಶದಿಂದ ಪೂರ್ವಗ್ರಹದೂಷಿತವಾಗದ ಮೀಸಲು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಬಂದವರಿಗೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ಭೂತ ವರ್ತಮಾನಗಳೊಳಗಿನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಅಖಂಡ ಪ್ರವಾಹವು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಅದೇ ಎದ್ದು ತೋರಿಬರುವುದು ಸಹಜವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಭಾರತೀಯ ಮಕ್ಕಳಾದ ನಾವು ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ಮವೆಲ್ಲ ಫಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅದರ ಕಟ್ಟುಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ನುಭವಿಸಿ ನರಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಈ ಮಾತು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಲಾರದು. ಕ್ರಿಸ್ತಾಬ್ದದ ಹದಿನೆಂಟು ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನಗಳು ಭಾರತದ ಕರ್ಮ ವಿವಾಕದ ಹೊತ್ತು. ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕುಮುಕೂತದ ಮಟ್ಟ-ಗಾದರೂ ಬಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ನೈರಾಸರವು ನಂದಿಯೇ ಹೋದನೇನೋ ಎನ್ನುವ ಕೇಡುಗಾಲವು ಬಂದಿತ್ತು. ಆಗ್ಗೆ ದೇಶದ ದೇಶವು ಪೀಳು ಪೀಳಾಗಿ ಪೃಥಕ್ ಕೃತವಾಗುವುದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಅರಾಜಕತೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಮೂಡಿ ಇರೋಪಿನ ಸಾಹಸಿಗರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡಲು ನೆನಪಾದಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಒಳಗೊಳಗೆ ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಕಲೆಗಳ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಸಂಚಕಾರ ಬಂದಿದ್ದಿತು; ಶಾಸ್ತ್ರ, ತತ್ವ, ಬುದ್ಧಿಗಳ ಪ್ರಾಣಗುಂದಿ, ಕಲ್ಲಾಗಿ, - ಹೊಸ ಮಸ್ತಂತರ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಹಳೆಯದೊಂದರ ಲಯವಾಗುವದೆಂದು ನಮ್ಮ ಪುರಾಣೇತಿಹಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದುವಂತೆ, - ಇಲ್ಲಿಯ ಅನರ್ವಾಣ ಕಾಲದ ಅಧೋಬಿಂದುವಿಗೆ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದ್ದಿತು - ಕೇವಲ ಶುಷ್ಕ ಪಾಂಡಿತ್ಯವು ಹರಡಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಇಂಥ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಐರೋಪ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಭಾರದಡಿಯ ಒತ್ತಾಟವು

ಉಃಟಾಗಲು ಹೊಸ ಎಚ್ಚರವುಂಟಾಗಿ ಮತ್ತೆ ತಲೆಯಿತ್ತುವದು ಅವಶ್ಯವಾಯಿತು.

ನವಜನ್ಮದ ಲಕ್ಷಣ

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ಮೂರು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುವದು (೧) ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಮಹಾಚಾರಿತ್ರ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳೂ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಸ್ಮೃತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಅದು ಬಿದ್ದುಕೊಂಡ ಮಂದಕಾಲ; (೨) ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸಂಪರ್ಕದೊಡನೆಯೇ ಅದೆಲ್ಲಿ ತುಣುಕು ತುಣುಕಾಗಿ ಕಳತು ಕೊಳತು ವಿನಾಶವಾಗುವದೋ ಎಂದು ಭಯವುಂಟುಮಾಡಿದ ಸಂದುಕಟ್ಟಿನಕಾಲ, (೩) ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಧನ ರೇಖಾಸ್ಪಷ್ಟತೆಯಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾದ ಅದರ ಏಕೀಯ ಗತಿನಾಸ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ತ್ರಾಣಗುಂದಿದರೂ ಅದರ ಇಳಿತದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಉಳಿದ ಮಾತನ್ನಷ್ಟೆ ಮಿ. ಕ್ಯುನ್ನರವರು ನಿಟ್ಟಿಸಿನೋಡುವರು. ಭಾರತದ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದ ಗಂಡಾಂತರದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದರಿಂದಲೇ ಭಾರತದ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಯತೀವುದೂ ನವಜನ್ಮದ ಪ್ರಾರಂಭ ಬಿಂದುವಾದರೂ ಅದೇ ಎಂಬುದೂ ನಿಜವೇ ಸರಿ. ಇಂಥ ಭಾರದ ಕೆಳಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ಅವರ ದೇಹ ಆತ್ಮಗಳೆರಡೂ ಸುಗ್ಗು ಸುರಿಯಾಗಿ ಹೋಗಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಇದರ ಹೊರಮೆಯು ಪ್ರತಿ ಅವಯವಗಳೂ ಹುಳತು ಹುಣ್ಣಾಗಿದ್ದವು, ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡು ಏಳುವ ಶಕ್ತಿಗಿಂತ ಮಲತು ಮಲಗುವ ಮಾಂದ್ಯವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಿತು; ಮತ್ತು ಮಲತಿದರಿಂದ ಸುರಣವು ಬರುವದು ನಿಶ್ಚಯ. ಹೇಗಾದರೂ ಈಗ ಮಾತ್ರ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು ಎಚ್ಚರಗೊಂಡು ಅದರ ಮುಕ್ತಿಕಾಲವು ಬಂದಿದೆ. ಅದರ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾದರೂ ಅದು ತನ್ನ ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಸ್ವತ್ವದ ಸತ್ತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರದು. ನವದೇಹವನ್ನು ಧಾರಣ ಮಾಡುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ

ಸರಿಯಾಗಿ ತತ್ತ್ವ, ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಕಾರ, ರಾಜಕಾರಣ, ಸಮಾಜ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸತನವು ಬರಲೇಬೇಕು. ಇದೇ ಈ ನವಜನ್ಮದ ಲಕ್ಷಣವು. ಅವರೂ ಈ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಹಳೆಯ ತತ್ತ್ವಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರದೆ ಹಳೆಯವನ್ನೇ ದೋಷಗಳೆಂದು ಪರಿಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಹೇಳಿದಂತಿರುವವು.

ಭಾರತದ ಜಾಗೃತೆಯು ಹಿಂಸ್ರ ಪಶುಜಾತಿಗೆ ಸೇರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ

ಹಾಗಾದರೆ, ಈ ಭಾರತದ ಪುರಾತನ ಶಕ್ತಿಯು, ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಆತ್ಮವು, ಇದ್ದಿತಾದರೂ ಏನು? ಐರೋಪ್ಯ ಲೇಖಕರು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನೇದಾಂತಿಕ ನೃತ್ರಿ, ಸಹಜವಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಬುದ್ಧಿ, ಮತಶ್ರದ್ಧಾಶಯ, ಪರಲೋಕ ಪ್ರಣಯ, ಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಇವಿಷ್ಟೇ ಭಾರತದ ಸತ್ತ್ವ ಸಾರವೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರು. ಆನಂತ್ಯದ ಚಿಂತನದಿಂದ ಆಕ್ರಾಂತವಾದ ನಿರ್ಗುಣ ನೇದಾಂತಿಕ ಹಾಗೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಿತ್ತವು ಪ್ರಪಂಚದಿಂದಲೂ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದಲೂ 'ಮಾಯೆ' ಯೆಂದು ನಿವೃತ್ತವಾಗಲು ಕನಸು ಗಾಳಿಯೂ, ಅವ್ಯವಹಾರ್ಯವೂ, ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅನರ್ಹವೂ ಆಗಿರುವದೇ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಲಕ್ಷಣವೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು; ಉಳಿದ ಮಾತುಗಳಂತೆ ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಾದರೂ ಭಾರತೀಯರು, ಕೆಲಕಾಲದ ವರೆಗೆ, ತಮ್ಮ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಆಚಾರ್ಯರ ಹಾಗೂ ಯಜಮಾನರ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಗಳಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ನೇದಾಂತ, ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ, ತಮ್ಮ ಧರ್ಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಂಬದಿಂದ ಮಾತನಾಡಲು ಕಲಿತರೂ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿಯೂ ಅನುಕರಣಕಾರರಾಗಿಯೂ ನಡೆದುಕೊಂಡರು. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇರೋಪಿನವರು ವಿಲಕ್ಷಣ ಶಕ್ತಿ ಸೌಂದರ್ಯಗಳೆಂದೊಡಗೂಡಿದ ಭಾರತದ ಚಿತ್ರಕಲೆಯೊಂದು ಇದ್ದಿತೆಂದು ಕಂಡು ಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಚಿತ್ತವು ಸ್ವೋದ್ಧಾರ ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ಆತ್ಮ

ಒಂದನೇಯ ಪ್ರಕರಣ

ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯಿಂದ ನೋಡಲಾರಂಭಿಸಿ ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆ ತನಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿತ್ತೆಂದು ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿದ್ದಿತು. ಯಾವಾಗಲೂ ಏಕಾಂಗ ಮಾತ್ರವಾದ ಗುಣಗ್ರಹಣ ಪದ್ಧತಿಯು ಬಹುತರವಾಗಿ, ತಪ್ಪದೆ ಸುಳ್ಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವದು. ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ ಸಂಗೀತಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಮೈಪಡೆದ ಜರ್ಮನಿಯು ತನ್ನ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ಪರಮೋಪಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಸಮರ್ಥ ವಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಅಪ್ಯವಹಾರ್ಯರ ಸ್ವಪ್ನಾಲುಗಳ, ಕಲ್ಪನಾಮಗ್ನರ, ಪಾಂಡಿತ್ಯವುಳ್ಳವರ ಭಾವನಾವಶರಾದವರ ದೇಶವೆಂದೂ ಅದೆಷ್ಟೋ ಸೈರಣಿ, ವಿಘೇಯತೆ, ಉದ್ಯೋಗ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದೊಡಗೂಡಿದ್ದರೂ ರಾಜ ಕೀಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಪಾತ್ರವೂ 'ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಾದರೂ ಪರಿ-ಹಾಸಕ್ಕೀಡಾದ ಜರ್ಮನಿ' ಎಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಲಿಲ್ಲವೇ? ಇರೋಪ ಖಂಡವು ಆ ಜರ್ಮನಿಯಿಂದ ಭಯಗ್ರಸ್ತವಾಗಿ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡಿದೆ. ಭಾರತ ದೊಳಗಿನ ನವಜನ್ಮವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದಾಗ್ಗೆ ಭಾರತ ಶಕ್ತಿಯ ನಿಜ ಸ್ವಭಾವ ಕೃತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಜಗತ್ತು ದಿಗಿಲುಗೊಳ್ಳುವದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ; ಅದರಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲಿಯ ಜಾಗೃತಿಯು ಹಿಂಸ್ರ ಪಶುಜಾತಿಗೆ ಸೇರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವೆಂಬುದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಭಾರತೀಯ ಚಿತ್ತದ ರಾಜರಹಸ್ಯ

ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕತೆಯು ಭಾರತೀಯ ಚಿತ್ತದ ರಾಜರಹಸ್ಯವಾಗಿದೆ; ಅನಂತದ ಅರಿವು ಅದರ ಹುಟ್ಟುಗುಣವಾಗಿದೆ. ಬಹಿರ್ವ್ಯಾಪಾರಗಳ ಕೇವಲ ಶಕ್ತಿ, ಕೇವಲ ಜ್ಞಾನಗಳಿಂದ ಜೀವನದರಿಕೆಯಾಗಲಾರದೆಂಬುದು ಘಟಪಟನ್ಯಾಯದ ವಾದವಿವಾದದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಅಜ್ಞಾನ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತ ಹೋದ ಇಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ಅಂತರ್ದೃಷ್ಟಿಯು ಎಂದೂ ಕುರುಡಾಗಿ ಕಳೆದು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಭೌತಿಕ ಧರ್ಮಗಳ ಹಾಗೂ ಶಕ್ತಿಗಳ ಮಹತ್ತ್ವದರಿವು

ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮ

ಅವಕ್ಕೆ ಇದ್ದಿತು; ಭೌತಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಚುರುಕು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದು ಅಭ್ಯಸಿಸುತ್ತಿತ್ತು; ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಅದು ಚಾತುರ್ಯದಿಂದ ಸಂಗಡಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅವರಿ ಅತಿಭೌತಿಕಮೊಡನೆ ಇರುವ ಸರಿಯಾದ ಸಂಬಂಧ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಭೌತಿಕ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ತಕ್ಕ ಅರ್ಥವೇ ಆಗುವದಿಲ್ಲೆಂಬುದನ್ನು ಅದು ಕಂಡಿತ್ತು. ಮಾನವನ ಚರ್ಮಜಪ್ಪುವಿಗೆ ಬಿದ್ದಷ್ಟೆಯಾಗಲಿ ಅನನ ಸದ್ಯದ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಹೋಲುವಷ್ಟೆಯಾಗಲಿ ಸರಿಯೆಂದು ತಿಳಿಯುವದಿಂದ ವಿಸ್ತ ಚಕ್ರವ್ಯಾಪದ ರಚನೆಗೆ ಅರ್ಥ ಹತ್ತಲಾರದು; ಸಾಂತವನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಅನಂತವಿದೆ, ಐಂದ್ರಿಯಿಕದ ಮೇಲೆ ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಿದೆ, ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅದೃಶ್ಯವಿದೆ, ಮಾನವನಿಗೆ ಅಧಾರವಾಗಿಯೂ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿಯೂ ಅವನ ದಿನದೊಳ್ಳರದಲ್ಲಿ ಅರಿತೆಲಿದು ತೋರುವ ಇತರ ಶಕ್ತಿಗಳಿವೆ ಎಂದೂ ಅದು ಕಂಡು ಕೊಂಡಿದ್ದಿತು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಮಾನವನು ತನ್ನನ್ನು ಮಿಕ್ಕ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಘನಗಹನ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯಿಂದ ತನ್ನಿರುತು ತಾನಾಗುವ ತತ್ತ್ವವೂ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಣದೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ತತ್ತ್ವ, ಈಗಿನ ಐರೋಪ್ಯರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದರೂ ಅವರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬುದ್ಧಿಯ ತೆಕ್ಕೆಗೆ ಮೂರಿವಾಗಿ ಅವರಿಗೂ ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ದಾಟಿ ಇರುವ ದೇವತಾ ಕೋಟಿಯನ್ನೂ, ಕೊಟಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಮಿಕ್ಕಿರುವ ದೇವನನ್ನೂ, ತನ್ನ ಅನಿರ್ವಾಚ್ಯಾನಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ದೇವನೇ ಲೀನನಾಗುವದನ್ನೂ ಅದು ಕಂಡಿದ್ದಿತು; ನಮ್ಮ ಜೀವನ ದಾಜಿಯ ಜೀವಕೊಟಿಗಳನ್ನೂ, ನಮ್ಮ ಸದ್ಯದ ಮನಸ್ಸಿನಾಚಿಗಿರುವ ಮನದ ಪರ್ವತಾವಳಿಯನ್ನೂ, ಅದಕ್ಕೂ ಅಜಿಗಿರುವ ಅತ್ಮದ ವಿಭೂಗಳನ್ನೂ ಅದು ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿತ್ತು. ಆ ಮೇಲೆ, ಅಲ್ಪತ್ವ ಭಯಾದಿಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಅರಿಯದ ತನ್ನ ಅಂತರ್ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಣಾಂತ ಧೀರತೆಯಿಂದಲೂ, ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ, ಬೌದ್ಧಿಕ, ನೈತಿಕ, ಪ್ರಾಪಂಚಿಕಗಳಾ ಯಾವ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟದ ಧೈರ್ಯದಿಂದಲೂ, ಮಾನವನ

ತನ್ನ ಜ್ಞಾನ ಇಚ್ಛಾರಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಹರಿತ ಮಾಡಿದ್ದಾದರೆ ಮೋಕ್ಷಾಣ್ವಿತಿಯಾದ ಯಾವ ಮಾರ್ಗವೂ ಅವಕ್ಕೆ ಅಸಾಧ್ಯವಲ್ಲವೆಂದೂ ಸಾರಿ ಸಾರಿ ಹೇಳಿತು. — “ಮನದ ಪರ್ವತಾವಳಿಗಳನ್ನು ಪಾದಾಕ್ರಾಂತ ಮಾಡಿ, ಅತ್ಮ ಸಂಪನ್ನನಾಗಿ, ದೇವತೆಯಾಗಿ, ದೇವನೊಡನೊಂದಾಗಿ, ಅನಿರ್ವಾಚ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಉಪಗಮಿಸುವುದು” — ಎಂದು. ಮತ್ತು ತರ್ಕ ಶುದ್ಧ ವ್ಯವಹಾರಿಕತೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಬುದ್ಧಿ, ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಂದ ಸುಲಕ್ಷಣವಾದ ಆದರ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಯು ಆ ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಹಾದಿಯನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವೇ ಹುಡುಕ ತೊಡಗಿತು. ಈ ಅಂತರ್ವ್ಯಷ್ಟಿಯ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಯುಗ ಯುಗಗಳನ್ನು ಕಳೆದಿರುವುದರಿಂದಲೇ, ಆ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕತೆ, ಆ ಪ್ರಬಲ ಯೋಗಿಕ ವೃತ್ತಿ, ಅನಂತ್ಯವನ್ನೇ ಕೈಸೆರೆಗೊಂಡು ಅದನ್ನು ಸೂರೆಗೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂಬ ಆ ಹಂಬಲ, ನಿರ್ಮೂಲವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವಾದ ಆ ಧರ್ಮ ಬುದ್ಧಿ, ಆ ಆದರ್ಶವಾದ, ಆ ಯೋಗ, ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕಲೆಗಳ ಆ ನಿರಂತರವಾದ ಬಲವು ಭಾರತದ ಅಚ್ಚುಕೆಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಶಕ್ತಿ

ಆದರೆ ಇದು ಆದರ ಸಮಗ್ರಭಾವನಾಗಲಿ, ಇಡೀ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿ ಯಾಗಲಿ ಅಲ್ಲ; ಹಾಗೆ ಇರಲಾರದು. ಅಡಿಯಾಧಾರಗಳಿಲ್ಲದೆ ಕನಸಿನ ಇಂದ್ರಜಾಲದಂತೆ ಬರಿಯ ಮೋಡಗಳೊಳಗಿಂದ ಗಿರಿಶಿಖರಗಳೂ ಮೂಡಲಾರವು; ಬಟ್ಟೆ ಬಯಲಾದ ಪಾಳು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಕತೆಯೂ ವೃದ್ಧಿಹೊಂದಲಾರದು. ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತವನ್ನು ಪರಕಿಸಿ ನೋಡಲಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಂಬುವ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತೆಂದರೆ, ಆದರ ಅಪರಂಪಾರವಾದ ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿ, ಸೆಲೆ ಬತ್ತದ ಆಯುರ್ಬಲ ಹಾಗೂ ಜೀವನಾನಂದ, ಮತ್ತೂ ಉಬ್ಬೆಗೂ ನಿಲುಕಲಾರದಷ್ಟು ವಿಪುಲ ಫಲ ಶಾಲಿಯಾದ ಆದರ ನಿರ್ಮಾಣ ಶಕ್ತಿ. ಹೋದ ಮೂರು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ— ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚೇ ಕಾಲವೆನ್ನಬೇಕು— ಭಾರತವು ಅತಿಯಾಗಿ,

ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮ

ಅವಿಶ್ರಾಂತವಾಗಿ, ದುರಂಧರಿಯಿಂದ, ಕೊನೆಮೋರದ ಅನೇಕ ಮುಖತೆಯಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಕಾರ್ಯನಡೆಸಿವೆ. ಗಣರಾಜ್ಯ-ಮಂಡಲ-ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳು; ತತ್ತ್ವ-ವಿಶ್ವೀಪ್ತತಿ-ವಸ್ತುವಿಜ್ಞಾನ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು; ಮತಪಂಥ-ಕಲೆ ಕಾವ್ಯಗಳು; ವಿವಿಧವಾದ ಸ್ಮಾರಕ ರೂಪದ ಚೈತ್ಯ-ಕೀರ್ತಿಸ್ತಂಭ-ಶಾಸನಗಳು; ರಾಜಮಂದಿರ-ದೇವಾಲಯ-ಕೆರೆಕಾಲುವೆ-ಸಾಗರ-ಸಮುದ್ರಗಳು; ಪಂಗಡ-ಸಂಘ-ಮತ-ಶಾಲೆಗಳು; ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ-ವ್ಯವಹಾರನೀತಿ-ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳು; ಪರಾರ್ಥವಿಜ್ಞಾನ-ಮನೋವಿಜ್ಞಾನಗಳು; ಯೋಗ ಪದ್ಧತಿಗಳು, ರಾಜನೀತಿ ಶಾಸ್ತ್ರ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಲೌಕಿಕ ಅಗಮಿಕ ಕಲೆಗಳು; ವ್ಯಾಪಾರ ಉದ್ಯೋಗ ಕುಶಲ ಕರ್ಮಗಳು;- ಹೀಗೇಪಟ್ಟೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಬೆಳೆಸುವಷ್ಟು; ಸಿತ್ತತಲೆಗೇರಿದಂತೆ ಕಾರ್ಯನೃದ್ಧವು ಕಂಡು ಬರುವಂತಿದೆ. ಭಾರತವು ಸೃಷ್ಟಿವಿಸ್ತಾರ ಮಾಡೇಮಾಡಿತು; ತಣವಿಲ್ಲ, ದಣವಿಲ್ಲ, ಮುಗಿತಾಯವಿಲ್ಲ, ಜಡ್ಡು ಜಾಪತ್ತು ಎಂದು ಬೀಳು ಬಿದ್ದುಕೊಳ್ಳಲೂ ವಿರಾಮಕಾಲವೂ ಇಲ್ಲ. ಭರತಖಂಡದ ಸೀಮೆದಾಟ ಅದು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿ ಭಾರತದ ನೌಕೆಗಳು ಸಾಗರಗಳಾಚೆಗಿರುವ ಯಹುದಿಸ್ಥಾನ, ಐಗುಪ್ತ, ರೋಮಕಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯದ ಭಾಗೀರಥಿಯನ್ನು ಹರಿಯಿಸಿದವು; ಯವಸುಮಾತ್ರಾದಿ ಬಹುದ್ವೀಪ ಸಂಘಾತದಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲಿಂದ ವಲಸೆ ಹೋದವರು ಕಲೆ, ಇತಿಹಾಸ ಮತಗಳನ್ನು ಹರಡಿದರು; ಮೆಸೊಪೊಟೇಮಿಯಾದ ಮಳಲಿ ನಲ್ಲಿಯೂ ಭಾರತದ ಜೆಜ್ಜೆ ಗುರುತು ಮೂಡಿಕೊಂಡುವು; ಬೌದ್ಧ ವೇದಾಂತಾದಿ ಧರ್ಮಗಳು ಚೀನ ಜಾಪಾನಗಳನ್ನುಗೆದ್ದು, ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸ್ಥಾನ ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡ್ರಿಯಾ ಪಟ್ಟಣಗಳವರೆಗೂ ಹಬ್ಬಿದವು; ಕೊನೆಗೆ, ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ರೂಪಕ ಕಟ್ಟುಕಥೆಗಳೂ, ಬೌದ್ಧರ ಜಾತಕ ಧರ್ಮದಾದಿಗಳೊಳಗಿನ ವಚನಗಳು ಯೇಸು ಕ್ರಿಸ್ತನ ತುಟಿಯ ಮೇಲೂ ಒಡಮೂಡಿ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಗೊಂಡವು. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ, ಭಾರತದ ಕ್ಷೇತ್ರದಂತೆ ಅದರ ಕಾರ್ಯರಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಅತಿ ವಿಪುಲ

ವಾವ ಜೀವನದ ತ್ರಾಣವು ತುಂಬಿ ತುಳಕುವದು. ಭಾರತದ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಲೆ, ಶಿಲ್ಪ, ವಾಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಮೌನವಿಲ್ಲ, ವಿದ್ಯಾವಿಲ್ಲ, ತೆರವಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಮುಟ್ಟಿದ್ದೆಲ್ಲ ಚಿನ್ನಮಾಡಿ ಒಂದು ಖಂಡದಲ್ಲಿಯೂ ಇಡೀ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನೇ ತುರುಕುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಕಂಡು ಬರುವದೆಂದೂ ಐರೋಪ್ಯ ವಿಮರ್ಶಕರು ಗೊಣಗುಟ್ಟುವದುಂಟು. ಅಹುದು, ಇದು ದೋಷವಿರಲಿ ಇರದಿರಲಿ, ಭಾರತ ಶಕ್ತಿಯ ಫಲಫಲಿಸುವ ಅನಂತ್ಯಕ್ಕೂ ಬಾಳು ಬದುಕಿನ ವೆಗ್ಗಳತೆಗೂ ಅದು ಅಗತ್ಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಅದು ತನ್ನ ನೈಭವವನ್ನು ಸೂರೆ ಮಾಡದೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವದು. ಅನಂತವೇ ಅಣುಅಣುವಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಜೈತನ್ಯ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ ಸೂಸುತ್ತಿರಲು ಅದು ಅನಂತವಾಗದೆ ಉಳಿಯಬಹುದೇ ?

ಭಾರತ ಶಕ್ತಿಯ ಗತವೈಭವದ ಸಮಗ್ರ ಸ್ವರೂಪ

ಆದರೆ ಈ ಪರಮ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕತೆಯೂ, ಜೀವನದ ತ್ರಾಣ ಹಾಗೂ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಅನಂದ ಇವುಗಳ ಬಹು ಫಲ ಸನ್ಮುಖಿಯೂ ಇವು ಕೂಡಿಕೊಂಡರೂ ಭಾರತ ಶಕ್ತಿಯ ಗತವೈಭವದ ಸಮಗ್ರ ರೂಪವು ತೋರಿ ಬರಲಾರದು. ಅದೇನು, ಅಪಾರವಾದ ಶುದ್ಧ ನೀಲಾಕಾಶದ ಕೆಳಗೆ ಅಡ್ಡಾದಿಡ್ಡಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಉಷ್ಣ ವಲಯ ಸಹಜವಾದ ಸಸ್ಯ ಪ್ರಪಂಚವಲ್ಲ. ಇಂಥ ನೈಭವವನ್ನು ಕಂಡರಿಯದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅದು ಸಂದಿಯಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲಗೆಟ್ಟ ಜೀವನದ ಸಮಾರಾಧನೆಯಾಗಿಯೂ, ಮಿತಿಗೆಟ್ಟ ಮಂದುಗಾರಿಕೆಯ ಅತಿ ಕ್ರಮವಾಗಿಯೂ, ರೇಖೆ, ಪ್ರಮಾಣ, ಪದ್ಧತಿಯಿರಿಯದ ಸ್ವಚ್ಛಂದತೆಯಾಗಿಯೂ ತೋರುವದು. ಭಾರತದ ಆದಿಶಕ್ತಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಬಲವೊಂದು ಮೂರನೆಯ ಆಯುಧವಾಗಿತ್ತು. ವಿರಕ್ತಿಯೊಡನೆ ನೈಭವವೂ, ಪುಷ್ಟಿಯೊಡನೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯೂ, ಸಬಲತೆಯೊಡನೆ ನಯವೂ, ತಾತ್ಪರ್ಯಕ ಅದ್ಭುತಾಕಾರದೊಡನೆ ವಿಚಿತ್ರ ಕೌತುಕಮಯ ವಿನರವೂ, ಅವರಲ್ಲಿ ಒಂದುಗೂಡಿದ್ದವು. ಅದರ ಪ್ರಮುಖ

ಪ್ರೇರಣೆಯೇನೋ ಕ್ರಮ - ರಚನೆಗಳನ್ನೆ ಮುಂದುವರಿಸುವಾಗಿದ್ದರೂ, ತ್ರಿಕರಣ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅದು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಅವುಗಳ ಅಂತಃಸತ್ಯ ಹಾಗೂ ಅಂತರಿಕ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಕಾಣಲು ಅದು ಹೆವಣಿ ಸುತ್ತಿತ್ತು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಭೂಮಿ. ಅದು ಜೀವ ಜಗತ್ತುಗಳ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಅಂಶ ಸತ್ಯವಾಗು ಅಂತರಿಕ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಸಂಶೋಧಿಸಿ; ಅದು ದೊರೆತವೇನಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಚಿವನ ನ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸುವವಕ್ಕಾಗಿ, ಅದರ ಪ್ರಯೋಗ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗಾಗಿ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಗೊಳಿಸಿತು. ಅತ್ಯ ಸಂಪಾದನೆಯಿಂದ ಭಾರತದ ಸ್ವಧನು ಕಾಲವು ಬೆಳೆದರೆ, ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾಪನೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ದ್ವಿತೀಯ ಕಾಲವೂ, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ವಿನರ ವಿನೀಚನೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅದರ ತೃತೀಯ ಕಾಲವೂ ಕಳೆದಿತು. ಇವು ಮೂರೂ ಭಿನ್ನವಿದ್ದರೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಂದಿಲ್ಲ.

ಭಾರತದ ನಿರ್ವಾಣ ಶಕ್ತಿಯು ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾದುದು

ಈ ತೃತೀಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚವೇ ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವೂ ಕಲೆಯೂ ಆಗಿ ಬೆಳೆದು ಅಸಾಧಾರಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಿಕಾಸಗೊಂಡು ವಿಚಿತ್ರ ತರನಾವ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿತು. ಅಶೋಕನ ಕಾಲದಿಂದ ಮಹ- ಮ್ಮದೀಯರ ಮುಸ್ಲಿಂ ತರ ವರೆಗೆ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾದ ಗ್ರಂಥ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕಾರು ಪಾಲೇ ನಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ದ್ದರೂ, ಸಿಕ್ಕಿಗ್ರಂಥಗಳೆಲ್ಲ ಕೆಲವೊಂದರ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನೇ ಇತ್ತೀಚಿನ ಪಂಡಿತರು ಮಾಡಿದ್ದರೂ, ಅದನ್ನೆಲ್ಲೆ ನೀರಿಕ್ಷಿಸಿದರೂ ಇಲ್ಲಿಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಶಕ್ತಿಯೇ ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾದುದೆಂದು ಎನಿಸದಿರಲಾರದು. ಇಂಥ ಬೌದ್ಧಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಸರಿ ಹೋಲುವ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಉದಾಹರಣೆಯು; ಅದೂ ಕೂಡ ಮುದ್ರಣದ ಹಾಗೂ ಆಧುನಿಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸೌಕರ್ಯ

ಗಲಾಗುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ— ಒಂದು, ಎಷ್ಟು ಸಂಶೋಧನೆ, ಏನು ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಎಂಥ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಚಾರ ವಿಸ್ತಾರ! ಮತ್ತು ಇದೆಲ್ಲವೂ ಸ್ಮರಣ ರಕ್ತಿಯ ಕಂಠ ಪಾಲದಿಂದಲೂ ಗೆದ್ದಲಿಯ ಬಾಯಿಂದ ಬದುಕಲಾರದ ತಾಳೆಗರಗ ಸಂಯಾಯದಿಂದಲೂ ಸಾಧಿಸಿದ್ದದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿಯೇ ತೋರುವದು. ಗೊಮ್ಮಟನಂತೆ ಅತ್ಯುನ್ನತವೂ ಗರ್ಭೀರ ಸುಂದರವೂ ಆದ ವಾಙ್ಮಯವು ಬರಿ, ತತ್ತ್ವ, ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆ, ಮತಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ, ಯೋಗ, ತರ್ಕ-ನ್ಯಾಯ, ಅಲಂಕಾರ, ವ್ಯಾಕರಣ, ನಿರುಕ್ತ, ಕಾಶ್ಯ, ನಾಟಕ, ವೈದ್ಯಕ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ, ಮೊದಲಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೇ ತೀರ ಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಜೀವನವನ್ನೇ ತೃಪ್ತಿಕೊಂಡು ರಾಜನೀತಿ, ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ, ಚಿತ್ರನರ್ತನಾದಿ ಆರುವತ್ತು ಲಾಲ್ಯ ಕಲೆಗಳು,— ಅಂತೂ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಯಾವಾವುದು ಉಪಯೋಗವೋ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಯಾವಾವುದು ರಂಜ-ಕವೋ, (ಅದರಲ್ಲಿ ಗಜತುರಗ ಶಿಕ್ಷೆ ವೈದ್ಯಕಗಳೂ, ಅದರ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಅದರ ಕಲೆ ಅದರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪರಿಭಾಷೆ, ಅದರ ಪರಂಪರಾಗತ-ಸಾಹಿತ್ಯ ಹೀಗೆ ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲ ಬರುವವು.) ಅವೆಲ್ಲವೂ ವಾಙ್ಮಯ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಮಹತ್ತರ ಮತ್ತು ಮಹತ್ತ್ವವುಳ್ಳ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಮೊದಲು ಮಾಡಿ ಲಕ್ಷ್ಯವೂ ಕ್ಷುದ್ರವೂ ಆದ ವಿಷಯಗಳ ವರೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಕೂಲಂಕಷವಾದ ಸಮೃದ್ಧವಾದ, ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ, ಪ್ರವೀಣವಾದ ಬುದ್ಧಿಯ ಉಪಯೋಗವಾಗಿತ್ತು. ತನ್ನ ತಾನರಿತು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಜೀವನ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯ ತೃಪ್ತಿಯಿರುವ ಕುತೂಹಲವೊಂದು ಕಡೆಗೆ!— ಸ್ವಪನ್ನೆಯಿಂದ, ವಿಚಾರಪೂರ್ವಕ ಕ್ರಮದಿಂದ, ಸಮತೂಕ ಸಮತಾಲದ ಜ್ಞಾನ ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂಬ ಅಸೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ! ಹೀಗಾಗಿ, ರಕ್ತಗತವಾಗಿ ಪರಮ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ವನ್ನು ಪಡೆದ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕತೆಯೂ, ಸೆಲೆಬತ್ತದ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯ ಪ್ರವಾಹವೂ, ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯದ್ಭುತ ಉತ್ಸಾಹವೂ, ಇದೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಧ್ಯಸ್ಥವಾಗಿ ಬಲವಾದ ಕುರಾಗ್ರತೆಯುಳ್ಳ ವಿಚಿಂಚ್ಚಿಯ

ಬುದ್ಧಿಯೂ, ತಾರ್ಕಿಕ, ನೈತಿಕ, ರಸಿಕವಾದ ಪರಮ ತೀವ್ರ ವೃತ್ತಿಯ, ಚಿತ್ತವೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಮಂಜಸತೆಯು ಉಂಟಾಗಿತ್ತು.

ಭಾರತೀಯ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕದ ವಿಸ್ತಾರ ಸ್ವರೂಪ

ತನ್ನ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಒಲವುಗಳಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಭಾರತಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಸಮೃದ್ಧ ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿಯೂ, ಇಷ್ಟು ಸಮೃದ್ಧ ಬುದ್ಧಿ ಬಲವೂ ಇರದಿದ್ದರೆ ಈಗಾದಷ್ಟು ಕಾರ್ಯವೂ ಎಂದೆಂದೂ ಅಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದಂತೂ ನಿಜವೇ. ಬೆದರಿ ಎದೆಗುಂದಿದ ಒಬ್ಬ ಹಾಗೂ ಅರೆಹೊಟ್ಟೆಯಿರುವ ಜೀವನಗಳುಳ್ಳ ಕಸುವುಗೆಟ್ಟ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕತೆಯ ಹುಲಸಾದ ಬೆಳೆ ಬರುವವೆಂದು ತಿಳಿಯುವದು ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪು. ಇಮ್ಮಾ, ಮೀರಿ ಇಂಥಲ್ಲಿ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕತೆಯು ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೋ ಮುಲಮುಲನೆ ಬೆಳೆದಂತೆ ತೋರಿದರೂ ಅಸ್ತಿಗತ ಜ್ವರವುಳ್ಳ ರೋಗಿಷ್ಠನ ತೋರಿಕೆಯ ಮಿತ್ರತ್ವ ತನದಂತಿದ್ದು, ಅದು ಒಮ್ಮೆ ಕೆಟ್ಟ ತೆಂದರೆ ಮರ ಕಳಸಿದ ಬೇನೆಯಂತೆ ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವದು. ಜನಾಂಗ ಸಕಲ ಸಂಪನ್ನತೆಯಿಂದ ಬಾಳಿ ಒದುಕು ಮಾಡಿ, ಅತಿಗಾಢವಾಗಿ ಬಗೆದು ವಿನೇಶಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕತೆಯು ತನ್ನ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಅನೇಕಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಅನವರತವಾಗಿ ಫಲದಾಯಕವಾಗುವದು. ಆಧುನಿಕ ಇರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿಯ ಸ್ಫೋಟ ಪರಂಪರೆಗಳಾದ ಮೇಲೆ, ಬುದ್ಧಿಯ ಅತಿ ಪ್ರಚಂಡ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಪಂಚವು ವಿಸ್ತರಿಸಿದ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕತೆಯು ಪ್ರಪಂಚ ಮಾಯಾ ವ್ಯಾಧಿಯನ್ನು ಕಳೆಯಬಂದ ಸುಡುಗಾಡಿಸಿದ್ದನ ಶೂನ್ಯವಾದ ಬಿಟ್ಟು, ವಿಪುಲ ವಿಶಾಲವಾದ ಘನ — ವಿವೇಕ ವೈಶಾರದ್ಯದಿಂದ ಓಂ ಪ್ರಥಮವೆಂದು ನನೆ ಕೊನೆದೋರುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದಲ್ಲಿ ಜಗನ್ನಿತ್ಯಾವಾದಿಗಳ ಹಾಗೂ ಬೌದ್ಧ ಶೂನ್ಯವಾದಿಗಳ ವಿಚಾರದಿಂದ ಐರೋ

ಒಂದನೇಯ ಪ್ರಕರಣ

ಪೃಥ ಚಿತ್ತವು ಆಕರ್ಷಿತವಾಯಿತು. ಆದರೆ ತನ್ನ ಅವನತಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುಕಟ್ಟುಳಿ ಮೀರಿ ಅಡ್ಡತಿಡ್ಡವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಈ ವಿಚಾರ ಕಾಖೆಯು ಭಾರತೀಯ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನದೊಲವಿನ ಒಂದಂಗ ಮಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೂ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪರಮ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯವನ್ನೂ ಪಡೆಯಲು ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ, ಬೌದ್ಧಿಕ, ನೈತಿಕ, ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಸರಣಿಯ ತುಟ್ಟತುದಿಗೆ ಹೋಗಿಯೂ, ಅಳದ ನೆಲದ ನೆಲೆ ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿಯೂ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಚೋದನೆಯು ಭಾರತೀಯ ಚಿತ್ತದ ಒಂದು ದಿಕ್ಕಿನ ಹರಿತವಾಗಿ ಅದರ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವದು. ಅದರಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅದೂ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮ ಮಾತ್ರ. ಎಲ್ಲ ವಿಸರವನ್ನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅದರಿಂದಾದ ಗಹನ ಗಾಢತೆ, ಪರಮ ಶಿಖರ; ಅದರ ಅನಂತ್ಯ, ಅದರ ಕೈವಲ್ಯವನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆಂಬುದು ಭಾರತೀಯ ಚಿತ್ತದ ಸಹಜ ವೃತ್ತಿಯ ಭಾಗವೇ ಆಗಿದೆ. ಅಲಂಕಾರಕ್ಕಾಗಿಯಾದರು ಅತಿಶಯ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಜ್ಞಾನ ವಿಚಾರಾನುಭವಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನಸ್ಸಿನ ಜಡವೃತ್ತಿಯು ತಂದೊಡ್ಡುವ ಅಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಹಾಕಲಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ಸುಳಿ ನೋಡಿ ಏಟು ಇಕ್ಕುವದರಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸೀಮ ಧೈರ್ಯವೂ ಖಂಡಿತವಾದ ಹಿಡಿತವೂ ಬಂದಿತ್ತು. ಪರಮಾರ್ಥಾನುಭವದ ಟೊಂಗೆಗಳು ಹೇಗೆ ಬೇಳೆದರೂ, ಅದಕ್ಕೆ ದರ್ಶನಗಳ ಅನೇಕಾನೇಕ ಟಿಪಳುಗಳು ಒಡೆದರೂ ತುದಿ ತುದಿಗಳಿಂದ ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನೂ ಬೊಡ್ಡೆಯಿಂದ ಆಗ್ರಾಗ್ರಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿದರೆ ನಿಜದ ವಿಘೂತಿಯ ಸಮಗ್ರ ದರ್ಶನವಾದರೂ ಎಂತಾದೀತೆಂದು ನೋಡಲು ಅದು ತವಕಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಪೂರ್ಣವಾದ ದೈವಿ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನೂ, ಪ್ರಕೃತಿ ಮೀರಿ ಎಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ಚಾಚಿ ಬರುವದೋ ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ, ಇವೆರಡನ್ನೂ ಮಿಕ್ಕಿ ಮಿಗಿಲಾಗಿರುವ ಮತ್ತೊಂದನ್ನೂ ಕೂಡ ನೋಡಲು ಅದು ಹವಣಿಸಿತು. 'ಸರ್ವಂ ರೂಢ್ಯಂ' ಎಂದು ವಿಜ್ಞಾನ ಕೈವಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ

ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮ

ನಾಸ್ತಿಕವಾದನನ್ನು ಹೊಡಿವಾಗಲು ಅದು ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ-
 ತ್ವರಿತವಾಗಿ ದೃಢಗೊಳಿಸಿತು ; ತೃಪ್ತಿಯಿರುವ ಜಾಡ್ವಿಕ ಕುಲೂ
 ಹಲವ ಜಾಕಲ್ಯದಲ್ಲಿ ವೇದವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಬ್ರಹ್ಮವಿಲ್ಲ ಎಂದಿನ್ನವ
 ಜಾನ್ಮಾಕರ ಘೌತಿಕ ನಾಸ್ತಿಕವಾದ ದರ್ಶನವೂ ಒಂದು ಕಟಾಕ್ಷ
 ವಿಕ್ಷೇಪ ಮಾತ್ರವಾದರೂ, ನೀತಿನಾವ ಮತ್ತು ತತ್ತ್ವವಾದಗಳ ಭೀತಿ
 ಯಿಲ್ಲದೆ ಮುಚ್ಚು ಮರಿಯಿಲ್ಲದ ಬಜ್ಜಬಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ
 ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನಿಟ್ಟಿತು

**ಭಾರತ ಮನೋವೃತ್ತಿಯು ಕೇವಲ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಜಾಗೂ
 ನೈತಿಕವಾಗಿರದೆ ಜಾಡ್ವಿಕವೂ ಕೆಲಸನಾಗಿರಬೇಕು ಆಗಿರುವುದು**

ಎತ್ತ ನೋಡಿದರೂ ಈ ಒಲವೇ ತೋರಿಬರುವುದು ಭಾರತೀಯ
 ಚಿತ್ತದ ಆದರ್ಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಜೀವದ ಅತ್ಮ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯ
 ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯೆಂದೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸ್ವಾರ್ಥನತೆ ಪ್ರಭುತ್ವಗಳ ತೃಪ್ತಿ-
 ಯಿದ್ದು ಕೂಡ ಅದರ ಸಂಗಡವೇ ಅತ್ಮಯಜ್ಞ, ಅತ್ಮಪೂಜಾ,
 ಅಪರಂಜಿ, ದಾಸಗಳ ಪರಮಾಧೀನತೆಯೂ ಕಂಡುಬರುವುದು. ಸಂಸಾರ
 ದಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧ ಜೀವನದ ಅದರ್ಶವೂ ಅಕಿಂಚನ ವೃತ್ತಿಯ ಅವ-
 ರ್ಶವೂ ಇದ್ದು ವಲ್ಲದೆ, ಒಂದು ಸರ್ವಗ್ರಾಸಿ ಸಾರ್ವಭೌಮ ರಾಜ
 ನೈಭವದ ತುದಿಕಂಡರೆ, ಇನ್ನೊಂದು 'ಮನಃಜ ಪರಿತುಷ್ಟೇ' ಎನ್ನುವ
 ದಿಗಂಬರತೆಯ ತನ್ಮಯತೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ತುದಿ ಕಂಡಿತ್ತು. ರೂಢ
 ವಿಚಾರಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಸ್ನಿ ತಾರ್ಥಗಳ ಅಸೆಯಿಂದಲೂ ಕುರುಹಾಗದಂತೆ
 ಅದರ ಅಂತರ್ಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿಯು ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟವೂ ನಿರ್ಭಯವೂ
 ಇತ್ತು. ಅದರ ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಶಿಲಾಶಾಸನ
 ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟರೂ 'ಜ್ಯೋತಿಗೆ ಜಾತಿಯಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಜಾತ್ಯ-
 ಭಿಮಾನಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅನೇಕದಲ್ಲಿ ಮರೆವಂತೆ ಅದು ಎಂದೂ ಮರಿಯ
 ಲಿಲ್ಲ, ಕ್ಷುದ್ರ ನರನಲ್ಲದೂ ಅದು ನಾರಾಯಣನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು

ಕಂಡಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಭೇದಗಳನ್ನಲ್ಲಗಳೆಯಲೆಂದೇ ಮೊದಲು ಅದು ಭೇದಗಳನ್ನೇ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಿತ್ತು. ಮೊದಲಿನ ಗಣರಾಜ್ಯಗಳನ್ನೂ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಮಂಡಲಗಳನ್ನೂ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ವಿದೋಧಿಗಳೆಂದು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಏಕಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯದ ತತ್ತ್ವವನ್ನೇತ್ತಿ 'ನಾಡೆಂಬ ದೇಹಕ್ಕೆ ರೂಢಿಪತಿಯೇ ಪ್ರಾಣ'ನೆಂದೂ ಅವನು ವಿಷ್ಣುವಿನಂಶವೆಂದೂ ಸಾರಿ ಪ್ರಜಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಅದು ಬೆಳೆಸದಿದ್ದರೂ, ಅದರ ಹಳ್ಳಿ, ಪಂಡಿತ ಸಭೆ, ಪಂಚರು, ಹಾಗೂ ದೈವದವರುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನೇತ್ತಿ ಹಿಡಿದು, ಜನರಲ್ಲಿ ಜನಾರ್ದನನಿರುವನೆಂದೂ, 'ಪ್ರಜಾನುರಂಜನಾದ್ರಾಜಾ'— 'ಎಲೆ ಅರಸೇ, ನೀನು ಪ್ರಜೆಗಳ ಪ್ರಧಾನ ಸೇವಕನು ಮಾತ್ರ' ಎಂದೂ ತನ್ನ ಬಲೋನ್ನತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜರಾಜನಿಗೂ ಅದು ಗಟ್ಟಿಸಿ ಹೇಳಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನು ಸರ್ವ ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿ ತಾನೇ ತನ್ನ ರಾಜನೆಂಬ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಆರಾಜಕತೆಯು ಅದರ ಸತ್ಯಯುಗದ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದೆ. ಅದು ಅತಿಮಾತ್ರವಾಗಿ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕವಾಗಿದ್ದೂ ಶತಕಾನುಶತಕಗಳ ವರೆಗೆ ಐಂದ್ರಿಯಿಕ ಯೋಗ ಭೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಾಡದೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ; ಅಲ್ಲಿಯೂ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ಸುಖಾನುಭವದ ಎಳೆಎಳೆಗಳನ್ನೂ, ಫಲಮೂಲಗಳನ್ನೂ ಅಚ್ಚುಕೆಚ್ಚುಗಳನ್ನೂ ಅದು ತಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಿ ಸವಿದು ನೋಡಿತು. ಹೀಗಿದ್ದೂ, ಈ ವಿರೋಧಾತೀತರೀಕಗಳಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲಿ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯುಂಟಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನೆನಪಿಡತಕ್ಕ ಮಾತು; ಇರೋ ಪಿನಲ್ಲಿ ಇದೇ ಬಗೆಯ ವೃತ್ತಿಯುಂಟಾದಾಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸಲ ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ಕೀಳು ಹೊಲೆಗಾಲವು ಬಂದಂತೆ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿ ಹೋಲುವ ಕೊಳೆಗಾಲವು ಎಂಥ ಸುಖಲೋಲುಪತೆಯಭೋಗ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಭಾರತ ಮನೋವೃತ್ತಿಯು ಕೇವಲ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ನೈತಿಕವಾಗಿರದೆ ಬೌದ್ಧಿಕವೂ ಕಲಾನುರಾಗಿಯೂ ಆಗಿರುವದರಿಂದ ಬುದ್ಧಿಯ ನಿಯಮಿತತೆಯೂ, ಸೌಂದರ್ಯದ ತಾಳಲಯಬದ್ಧತೆಯೂ ಇಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಸಂಕರ ಪ್ರಳಯ-

ಕೈಡೆಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ಭಾರತೀಯ ವೃತ್ತಿಯ ಹೀಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಅತಿರೇಕದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಧರ್ಮವನ್ನೂ ಆದರ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಯಮ, ಮಾನ, ರಚನೆಯನ್ನೂ ಆದರ ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಇಷ್ಟಲ್ಲದೆ, ಈ ಅತಿರೇಕದ ನೆಲೆ ನೋಡುವ ವೃತ್ತಿಯೂ, ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮೈಯುಂಡು ಹೋದ ಸಮಸ್ತ ವೃತ್ತಿಯೊಡನೆ ತೂಕ ಹಿಡಿದು ಎಲ್ಲ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನೂ ತುಟ್ಟಿತುಡಿದಿಗೊಯ್ದು ನೋಡಿ ಬಂದ ಅನುಭವ-ಜನ್ಯ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ವ್ಯವಹರಣೆ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆಗಳಲ್ಲೊಂದು ಸಮತಿ, ತೂಕಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿ ಹಿಡಿಯುವದು. ಅತ್ಮಸಂಯಮನಿಂದ ಗ್ರೀಕರು ಪಡೆದ ಸಮತೂಕ, ತಾಳಲಯತ್ವವನ್ನು ಭಾರತವು ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿ, ನೀತಿ, ರಸಿಕತೆಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಮನದಲ್ಲೆಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಚೋದಕವಾಗಿರುವ ಸಮಸ್ತ ವೃತ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಸಂಪಾದಿಸಿತು.

ಪರಮಾರ್ಥ ಸಾಧನ ವೃತ್ತಿಯೇ ಭಾರತ ಶಕ್ತಿಯ ಚೀನಸ್ವರೂಪ

ಗತಕಾಲಮಾನದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಚಿತ್ತಭಾವಗಳ ಯಾವ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಉದಯ ದುರ್ಲಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಬಹುದೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನಾನು ವಿವೇಚಿಸಿದ್ದೇನೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೆ ಲಕ್ಷಿಸಿ ಅವುಗಳೆ ಹೆಚ್ಚಿನವುಗಳೆಂದು ತೀವ್ರ ಭಾರತೀಯ ಗತವೈಭವದ, ಅವರ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಸಮಗ್ರಾರ್ಥದ, ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣದಾಯಕವಾಗಿದ್ದ ಶಕ್ತಿಯ ಅರ್ಥವಾಗದೇ ಹೋಗಿ ಸರಿಯಲ್ಲದ ಯಾವುದೋ ಅಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ವಿಚಾರವೊಂದು ಹೊಳೆಯಬಹುದು. ಸದ್ಯದ ಕಾಲವು ಗತಕಾಲದ ಇತಿಹಾಸ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ದಂಡೆಗೊಟ್ಟಿಬಂದ ರೀತಿಯಿದ್ದಂತೆ; ಬರುವ ಕಾಲದ ಪ್ರಾರಂಭ ಬಿಂದುವಿದಾಗಬೇಕಾಗಿರುವದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ; ಇದರಲ್ಲಿಯೇ ಭಾರತೀಯ ಗತವೈಭವದ ಬಿಜುಗಳೆಲ್ಲ ನಷ್ಟವಾಗದೆ ಸುಷ್ಪವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ

ಬಿದ್ದಿವೆ; ಹೊಸರೂಪಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಬರಲು ಅವು ಹಾದಿ ಕಾಯ್ದು ಕೊಂಡಿವೆ. ಅವನತಿಯಿಂದರೆ ಭಾರತ ಬ್ರಹ್ಮನ ನಿಧ್ರಾಕಾಲವಿದ್ದಂತೆ; ಅವನ ಎಚ್ಚರದ ಕಾಲದಿಂದಲೆ ಭಾರತದ ಮಹತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಬರಲಿರುವ ನವಜನ್ಮವು ಆ ಬ್ರಹ್ಮನ ಕಣ್ಣೆರೆವು; ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾತ್ರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪಗಳನ್ನು ತಳೆದರೂ ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಬೇರಿಯಾಗಲಾರನು. ನವಜನ್ಮದ ಸಂಭಾವ್ಯತೆ, ಅದು ಅವಿರ್ಭವಿಸಬಹುದಾದ ಶಕ್ತಿಗಳು, ಅದು ವ್ಯಾಪಿಸಬಹುದಾದ ಕ್ಷೇತ್ರ— ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವಾಗ ವೇದಾಂತಿಕ ಶುಷ್ಕ ವಿಚಾರವೇ ಭಾರತ ಶಕ್ತಿಯ ಏಕಮೇವ ಶ್ರುತಿಯೆಂದೂ ಅದರ ತಾನ ಸಂತಾನವನ್ನೆಲ್ಲ ಪ್ರೇರಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಅದೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುವದೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾವು ಕಿತ್ತೊಗೆಯಲುಬೇಕು. ಪರಮಾರ್ಥ ಸಾಧನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೇ ಅದರ ನಿಜವಾದ ಜೀವಸ್ವರವು; ಅದಾದರೂ ವಿರಸವಾದ ಏಕನಾದವಲ್ಲ; ತನ್ನ ತಾರಸ್ವರದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾಗಿದ್ದಷ್ಟೆ, ಹೊಂದುವಳಿಕೆಯ ಹಿತದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಬಹು ಮುಖವಾಗಿಯೂ ವಿವಿಧವರ್ಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವಂತಹದು. ಪರಮಾರ್ಥ ಶ್ರುತಿಯೇ ಪ್ರಧಾನ, ಪ್ರಾರಂಭಿಕ, ಸತತ, ಪುನರಾವರ್ತಕ; ಅದೇ ಎಲ್ಲವಕ್ಕೂ ಆಧಾರ. ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಮಹಾಯುಗವೇ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಯುಗವು, ಕೃತಯುಗವು, ಸತ್ಯಯುಗವು; ಆಗ್ಗೆ ಚೇತನಾ-ಚೇತನ ಜಗತ್ತಿನ ಸತ್ಯದ ತಥ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆತ್ಮಾನುಭವ ಅಂತರ್ವ್ಯಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಭಾರತವು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ತಿಳಿಯಲೆಳಿಸಿತು. ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದ ಆ ಮುದ್ರೆಯು ಇನ್ನೂ ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ ಇರುವದಲ್ಲದೆ ರಾಷ್ಟ್ರಜೀವನದ ಹೆಜ್ಜೆಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಪಡೆದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಾನುಭವ ಸಂಪಾದನೆಗಳಿಂದ ಅದರ ಪ್ರಭೆಯು ಬೆಳಗುತ್ತಲೆ ಇದೆ. ಭಾರತದ ಅವನತಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಅದು ಕಳಕೊಳ್ಳಲಾರದ ವಸ್ತುವೆಂದರೆ ಆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಮುದ್ರೆಯೊಂದೇ ಸರಿ.

**ಭಾರತದ ದ್ವಿತೀಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದರ ಜೀವನ ಹಾಗೂ
ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಸೀಮಾರೇಖೆಗಳು ರೂಪಗೊಂಡವು**

ಆದರೆ ಈ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಪುನೃತ್ತಿಯು ಉನ್ಮುಖವಾಗಿ ಕೇವಲ ನಿರಾಕಾರ, ಅಗಮ್ಯ, ಅದೃಶ್ಯಗಳನ್ನೇ ಜಾನಿಸಿಕೊಂಡಿರಲಾರದು; ಅದು ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಬೀರಿ ಜೀವನದ ವೈಭವವನ್ನೂ ವಿಚಾರದ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನೂ ಅಳವಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವದೂ ಉಂಟು. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಾರತದ ದ್ವಿತೀಯ ಕಾಲವು ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿ ಬುದ್ಧಿ ವೈಭವವನ್ನೂ ನೀತಿಧರ್ಮವನ್ನೂ, ಕರ್ಮಪ್ರವೀಣತೆಯನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಸತ್ಯದ ಕಾಂತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಜೀವನವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಗೊಳಿಸಿತು. ಆತ್ಮದ ಯುಗವಾದ ಮೇಲೆ ಧರ್ಮದ ಯುಗವು ಬರತಕ್ಕದ್ದು; ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಕ್ಷಾತ್ರ ಧರ್ಮದ ದಿಗ್ವಿಜಯ ಪರಾಕ್ರಮಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟುಗಳು, ಅಂದ ಬಂಧಗಳು, ವಿಚಾರ, ವಿವೇಕ, ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಗಳು. ಇದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಭಾರತೀಯ ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಸೀಮಾರೇಖೆಗಳು ರೂಪಗೊಂಡವು ಅಲ್ಲದೆ ಬರುವ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯ ಲಕ್ಷಣವೂ ಹಣ್ಣಿನ ಗುಣವು ಹೀಚಿನಲ್ಲಿ ಎಂಬಂತೆ ಬೀಜದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಬಂದಿತು. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ತನ್ನ ಮಹಾ ಕಾನ್ಯೇಷಹಾಸಗಳಿಂದ ಬುದ್ಧಿಯ ಕುತೂಹಲವನ್ನೆಲ್ಲ ಕುಸುರು ಕುಸುರಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ವಸ್ತುವಿಜ್ಞಾನ, ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಆರ್ಥ-ಕಾಮ-ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹರುಹಿಕೊಂಡಿತು. ಸಾತ್ವಿಕ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಆದರೆ ರಾಗರಸಗಳ ಶುದ್ಧ ಭೋಗವನ್ನೂ ಐಂದ್ರಿಯಿಕ ಕಾಮಾನುಭವದ ನೆಲೆಯನ್ನೂ ಅದು ಮುಳುಗಾಡಿ ನೋಡಿತು. ಆದರೂ ಈ ವಿಚಾರ ವ್ಯವಹಾರ ಬೆಂಬದಿಗೆ ಪುರಾತನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯು ಸುಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಮೇಲಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ವ್ಯವಹಾರದ ಮೇಲೂ

ಪರಮಾರ್ಥದ ನೆರಳು ಬಿದ್ದು ಜೀವನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉನ್ನತ ಅವಸ್ಥೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಪುರಾಣಗಳು, ತಂತ್ರಗಳು ಭಕ್ತಿಪ್ರಧಾನ ಮತ ಧರ್ಮಗಳು ಅವನ್ನೆ ಸಾರಿ ಬೀರಿದವು. ಜೈತನ್ಯ ಪಂಥಿಯು ನೈಷ್ಠವ ಧರ್ಮವು ಭಾರತ ಶಕ್ತಿಯ ಕೊನೆಯ ಸುಕುಮಾರ ಕುಸುಮವು. ಅದು ರಸಭಾವ ಭೋಗಗಳನ್ನು ಪರಮಾರ್ಥದ ಸೇವೆಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿತು. ಅಂತೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪರಮಾರ್ಥ ಚಕ್ರದ ಒಂದು ಸುತ್ತು ಮುಗಿಯಿತು.

ಭಾರತ ಭಾಗದ ಅವನತಿಯ ಸಂಧ್ಯಾಸಮಯವು

ಭಾಗ್ಯದ ಸುತ್ತು ಮುಗಿದು ಅವನತಿಯ ಕಾಲವು ಬಂದ ಸಂಧ್ಯಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪ್ರತಿಲೋಮ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಕಂಡು ಬಂದವು. ಒಂದು— ಬರಬರುತ್ತ, ಒಮ್ಮೆ ತುಂಬಿ ಹೊರಸೂಸುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಾಣ ಬಲವು ಇಂಗಿ, ಬಾಳುವಿಕೆ ಬದುಕುವಿಕೆ, ಹುಟ್ಟಬೇಕು ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂಬ ಹಿಗ್ಗೇ ಹೀರಿ ಹೋಯಿತು. ಈ ಅವನತಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾಣಬಲವು ಇನ್ನೂ ವಿಸ್ಮಯಕಾರಕವೂ ಅಸಾಧಾರಣವೂ ಆಗಿದ್ದು ಇಂಗಿಯೇ ಹೋಯಿತೇನೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಈಷನ್ಮಾತ್ರವಾಗಿ ಪೂರ್ಣ ತಾಮಸ್ಚಿಳಿಯುವದು. ಆದರೆ ಗತವೈಭವಮೊಡನೆ ಸರಿಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಅವನತಿಯು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತ ಬಂದಿರುವ ದಾಗಿ ಕಾಣುವದು. ಎರಡನೆ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ— ಪೂರ್ವದ ಬುದ್ಧಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ನೇಗದಿಂದ ವಿರಾಮಹೊಂದಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ, ವಿಮರ್ಶಕ, ಹಾಗೂ ಪ್ರಾತಿಭ ಪ್ರಜ್ಞೆಗಳು ಗಾಢ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನ ವಾಗಿರುವವು. ಉಳಿದದ್ದೆಂದರೆ ಹಳೆಯ ಗಳಿಕೆಯ ಜ್ಞಾನದ ತುಣುಕು ಮಿಣುಕುಗಳನ್ನು ಯದ್ವಾತದ್ವಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪುನರುಚ್ಚಾರಣೆ ಮಾಡುವ ದಷ್ಟೆ. ಮಹಾ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳಾದ ಪುರಾತನರ ಭಗ್ನವಶೇಷ ರೂಪ ಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನವೂ ಜೀವನವೂ ಜಡವಾಗಿ ಹೋದವು. ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಮಾಣವೂ ನಿಯಮಗಳೂ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಎಲ್ಲದ ನಿರಂಕುಶ

ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮ

ಪ್ರಭುಗಳಾಗಿ ಅವುಗಳ ನಿರ್ವಾಹ ಭಾವಗಳ ನ್ವಾರಸ್ಯ ವಾನಿಯಾಯಿತು. ಈಗಿನೆ— ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕತೆಯೇನೋ ಉಳಿದೀತಾದರೂ ಅದು ಧಣ ಧಣ ಬೆಳಗುವ ಜ್ಞಾನ ಜ್ಯೋತಿಯಾಗದೆ ಹಳೆಯ ಮಹೋನ್ನತ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ತ್ಯಜಿ, ಕೆಲವೊಂದು ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಸತ್ಯಗಳ ನಷ್ಟ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿ, ಉಳಿದವುಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ, ಭಗ್ಗನೆ ಉರಿದೇಳುವ ಜ್ವಾಲೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಈ ಅಲ್ಪವ್ಯವು, ಮನಜೀವನಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಮಾರ್ಥಿಕರಣವನ್ನೇ ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮಹಾಸಾಹಸದೊಳಗಿನ ಅಪಜಯವೇ ಸರಿ. ಪ್ರಾರಂಭವೇನೋ ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾಗಿತ್ತು; ಬೆಳಸಣಿಗೆಯೂ ಮಹತ್ತರವಾಗಿತ್ತು; ಅವರೆ ಪ್ರಗತಿಯೂ, ಹೊಸಹೊಂದಿಕೆಯೂ, ನವವುಷ್ಟ ಪ್ರಸವ ಕಾಲವೂ ಬರಬೇಕಾದ ಒಂದು ಸಂದು ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಏಕೋ ಕುಂಟು ಬಿದ್ದು, ಹಿಂಜರಿದು, ಪಾದಿ ತಪ್ಪಿತು. ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ತತ್ವಾಂಶವು ಇನ್ನೂ ಜನಾಂಗದ ಹೃದಯಗತವಾಗಿದ್ದು ಕೊಂಡು ಅವರ ರೂಢಿ ಸ್ಮೃತಿಗಳಲ್ಲಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲದೆ ಅಚಾರಗಳಲ್ಲೆಯೂ ಇಣಕುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಮೊಗೆ ಮುಸುಕಿದ ಉರಿಯಂತೆ. ಅದರ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ ಕಾರಣಗಳ ಮೂಲಾಂಶೆಯು ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಇವ್ವ ಸಂಗತಿಯನ್ನೇನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಅಭೂತ ಪೂರ್ವ ಸ್ಥಿತಿಯು ಇದಿರಾವಾಗ್ಗೆ ಭಾರತೀಯ ಚಿತ್ತವು ಕ್ಷಣಿಕವಾದ ಅಸಹಾಯ್ಯತೆಗೆ ಈಡಾಯಿತೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದ ಹಾಗೂ ಐರೋಪರ ಜೀವನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ

ಸಂಕ್ಷರ್ಮಣ—ಅದರಿಂದಂಟಾದ ಪ್ರೇರಣೆಗಳು

ಈ ಸಂದು ಕಟ್ಟಿನಕಾಲಕ್ಕೇ ಇರೋಪಿನ ನೆರೆತೆರೆಗಳು ಹಿಂದು ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನು ಬೀಸಿ ಉಡುಗಿದವು. ಈ ಹೊಸದಾದ ಮತ್ತು ತೀರ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹೊಯ್ಲಿನಿಂದ ಮೊದಲಿನೆಂಟಿಗೆ ಬಾಳಲ-

ಸಮರ್ಥವಾಗಿದ್ದ ಹೆಳೆಯದು ಹಾಳಾಯಿತು. ಉದ್ವಿಷ್ಟೋ ಕರಗಿತು, ಇನ್ನುಳಿದದ್ದು ಕಳೆಗುವ ಹತ್ತಿತು. ಹೊಸ ಚಳವಳಿಯೊಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೂ ಅದು ಪರಕೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಗೊಂದಲಗೆಟ್ಟು ಅನುಕರಣದ ಅಪಧ್ವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಅಗ್ನಿ ಬಂಡಿತ್ತು ಸತ್ತ್ವಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕಾಲ; ಜೀವನವನ್ನು ಗಂಡಾಂತರಕ್ಕೀಡು ಮಾಡುವ ಅಗ್ನಿ ದಿವ್ಯದ ಹೊತ್ತು! ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಪರಕೀಯ ವಿಚಾರಾಭ್ಯಾಸಗಳ ಹೀನ ದೀನಾನುಕರಣ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಪೂರ್ವದ ರಕ್ತಗತ ಪುಷ್ಪತ್ತಿಗಳ ಜೀವಹರಣದಿಂದಾದ ಜಾಡ್ಯ, ಹೀಗೆ ಇಮ್ಮಡಿ ಭಾರದಲ್ಲ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡಮೆ ಪ್ರಾಣ ಬಲದ ಜೀವವು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ನುಗ್ಗು ನುರಿಯಾಗಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೂ ನಾಗರಿಕತೆಗಳಿಗೂ ಇಂಥ ಸಂಕಟ ಕಾಲವು ಎಷ್ಟು ವಿನಾಶಕಾರಕವೂ ಪ್ರಳಯಕಾರಿಯೂ ಆಗಬಹುದೆಂಬುದು ಇತಿಹಾಸದ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಸುಸ್ಥಿವ ದಿಂದ, ಭಾರತದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥವಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಾಣರಕ್ತಿಯು ಕೆಲಹೊತ್ತು ಕುತ್ತಕ್ಕೀಡಾದರೂ ತೀರ ಸತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಕುತ್ತದ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅದರ ನುದ್ದಿರುವಂತೆ ಅದೇ ಜಾಡ್ಯನ್ನೇಳಿಸಿ ಪ್ರಾಣೋದ್ದೀಪಕವಾಯಿತು. ಐರೋಪ್ಯರ ಜೀವನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೂ ಅಡ್ಡೀಟಿನಿಂದ ಕೆಲಕಾಲ ಸಂಹಾರವೂ, ಕೊಳೆತು ಹುಳಿತು ಹೋಗುವಿಕೆಯೂ ಸಾಗಿದರೂ ಅದರ ಸಂಘರ್ಷಣದಿಂದಲೇ ಮೂರು ಅಗತ್ಯವಾದ ಸ್ತೋರಣೆಗಳುಂಟಾದವು. (೧) ನಿರ್ದ್ರಾಜಡವಾಗಿದ್ದ ಜೌದ್ಧಿಕ ಮತ್ತು ವಿನೂರ್ವಕ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅದು ಉಜ್ಜೀವಿಸಿತು; (೨) ಹೊಸ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಜೀವನವನ್ನು ಯಥಾಪೂರ್ವಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದಿತು; (೩) ಉಜ್ಜೀವಿತ ಭಾರತಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಭಿನವಸ್ಥಿತಿ ಆದರ್ಶಗಳೆಡೆಗೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿ ಎದುರುಗೊಳಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ತೀದು, ಮೈಗೂಡಿಸಿ, ಗೆದ್ದುಬಿಡುವ ಜಾಗೃತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಮನಗಾಣಿಸಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಚಿತ್ತವು ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡು ನವದೃಷ್ಟಿಕ್ಷೇಪದಿಂದ ಪೂರ್ವ ಸಂಸ್ಕೃ-

ತಿಯ ಅರ್ಥವನ್ನೂ ಲಕ್ಷವನ್ನೂ ಕಂಡುಕೊಂಡು ಅಧುನಿಕ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಆದರ್ಶಗಳ ಅನುಬಂಧದಲ್ಲಿಯೆ ಹೊಂದಿಸಿ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿತು. ಈ ದರ್ಶನ ಪ್ರೇರಣೆಗಳಿಂದ ಜಾಗೃತವಾದ ಭಾರತವು ನವಜನ್ಮೋದಯವನ್ನಿದಿರು ನೋಡುತ್ತಿದೆ; ಮುಂದಿನ ವೃತ್ತಿಯ ಒಲವಿನ ರೂಪರೇಖೆಗಳು ಇದರಿಂದಲೇ ನಿರ್ಣೀತವಾಗಬೇಕು. ಪ್ರಾಚೀನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮತ್ತು ಅನುಭವವನ್ನು ಅದರ ಗಾಢತೆ ವೈಭವ, ಪೂರ್ಣತೆಗಳೊಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವದು ತೀರ ಅಗತ್ಯವಾದ ಮೊದಲನೇಯ ಕೆಲಸ; ಈ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಸ ರೂಪಗಳ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ, ಪದಾರ್ಥವಿಜ್ಞಾನ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ, ವಿಮರ್ಶಕ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುವದು ಎರಡನೇಯದು. ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಬಿಗಿಯಾದ ಮೂರನೆಯ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ— ಭಾರತ ಶಕ್ತಿಯ ಜ್ಯೋತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧುನಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಿಕ್ಕಿ ತೂಗಿ ಪರಮಾರ್ಥ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜದ ಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವಿಶಾಲತರ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಸೃವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಹೊಸ ಹವಣಿಕೆಗೆ ಹುರಿಯಾಗುವದು. ಈ ಮೂರು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯಬಹುದಾದ ಜಯದ ಮಾನದಲ್ಲಿಯೆ ಮಾನವ ಕುಟುಂಬದ ಭವಿತವ್ಯಕ್ಕೆ ಭಾರತದಿಂದ ಸಹಾಯವಾಗಬೇಕು.

ಭಾರತೀಯರ ಪದ್ಧತಿಯು ಸಾಪ್ತಮಾತ್ಮರ ಪದ್ಧತಿಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ

ಬ್ರಹ್ಮವು ನೈಜಸಿದ್ಧಿಗಳ ಪರಾತ್ಪರ ಪರಮಾವಧಿಯು; ನೈಜ ಸಿದ್ಧಿಗಳ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿಯೆ ತನ್ನ ಸತ್ಯ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯಲು ಪ್ರಾಣಜೀವನವು ಕೀಳ್ಬದಿಯ ಅಪರಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅನಂತಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಹರುಹಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ಸಂಕಲ್ಪ-ಶಕ್ತಿ, ನೈತಿಕ ಹಾಗೂ ರಸಿಕಅತ್ಮಗಳು ಎರಡಕ್ಕೂ ಮಧ್ಯಸ್ಥವಾಗಿರುವ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಗಳಾದ ಕನ್ನಡಿಗಳಿದ್ದಂತೆ. ಜೀವನವನ್ನೆ ಅತಿಶಯಗೊಳಿಸಲು

ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟೇ ಆಗಲಿ, ಅಷ್ಟು ಆಗಲಿ, ಪರಮಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆಳೆದುಕೊಂಡು ಜೀವನವನ್ನೇ ಉದ್ದೀಪಿಸುವದೂ ಸಿಂಗರಿಸುವದೂ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದೆ. ಅದೇ ಭಾರತೀಯರ ಪದ್ಧತಿಯು ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಆ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ, ಅಂತರಾತ್ಮವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು, ಪರಾಶಕ್ತಿಗಳ ನಿಗೂಢ ಸತ್ತ್ವಸಾರವನ್ನು ಪಡೆದು ಪ್ರಾಣಜೀವನವನ್ನು ಆಳಿ, ಅಳುನಾಡಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾದಿಯಾದ ಮುಖವನ್ನು ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವದುಂಟು. ಬುದ್ಧಿ, ಇಚ್ಛೆ, ಹಾಗೂ ಸೈತಿಕ, ರಸೈಕ, ಭಾವನಾಮಯ ಜೀವನದ ಶಕ್ತಿಗಳು ಮನೋರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೊಂದಬಹುದಾದ ಪರಿಪಾಕವನ್ನು ಅದು ಹದಕ್ಕೆ ತಂದು ತಂದು ನೋಡುವ ಒಲವಿನದಾಗಿರುವದಲ್ಲದೆ, ಅವುಗಳ ಅಂತರ್ಗತಜ್ಞಾನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹಾಗೂ ಜ್ಯೋತಿಗಳು ವೃದ್ಧಿಗೊಳುವಂತೆ ಆ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉನ್ನತಿಗೆತ್ತುವದು. ಈ ಸತ್ತ್ವ, ಜೀವನದ ಈ ಉನ್ನತತರದೃಷ್ಟಿ, ಘನತರ ಶಕ್ತಿಗಳ ಉದಯವು ಸಂಭಾಷ್ಯವೆಂಬರ್ಥ, ಮತ್ತೆ ಈ ಭಾರತ ನವಜನ್ಮದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪುನಃಸೃಷ್ಟಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಪ್ರಸಂಗ ವಶಾತ್ ಇಂದಿನ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ ಗೆದ್ದು ಆಳುವ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ತತ್ತ್ವಾರ್ಥದ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ಕಾರ್ಯ ಸಮುದಾಯವು ಈ ಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಇರೋಪಿನವರ ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರವರ್ತನೆ ಪರಿಪಾಟಿಗಳನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿ ಸಾಗಿದೆ; ಆದರೆ ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಅಂತಃಸತ್ತ್ವಕ್ಕೂ ಇದೆಲ್ಲ ಪರಕೀಯವೆನಿಸುವದರಿಂದ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಇಚ್ಛಾಬಲವಿಲ್ಲ, ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗಡಸುತನವಿಲ್ಲ, ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿತ್ವವಿಲ್ಲ; ಯಾಕೆಂದರೆ ಇವಾವೂ ನಮ್ಮ ಜೀವದ ತಾಯ್ಬೀರಿನಿಂದ ರಸವೇರಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದುವೇ ಆಲ್ಲ. ಕೆಲಕೆಲವು ಕಡೆಗೆ ಅತ್ಮಪರಿಜ್ಞಾನದ ನಸುಕು

ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮ

ಹರಿದ ಬೆಳಕು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳಗಾಗಿ ಸುತ್ತೂ ಪಸರಿ
ಸಿದ ಮೇಲೆ ಭಾರತದೊಳಗಿನ ನವಜನ್ಮವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರಿ ಪ್ರತ್ಯಾ
ಕೆಯಿಂದಲ್ಲ ಆದರೆ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಬಲ್ಲೆವು.

ಎರಡನೆಯ ಪ್ರಕರಣ.

ನವಜಾಗೃತಿಯ ಮೂರು ಮುಖಗಳು

ಇನ್ನೇನೋ ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮವು ಕಟ್ಟುಟ್ಟದ್ದೆನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಅದರ ಸಾಗುವಣಿ ಹೇಗಾಯಿತು ? ಆ ಘಟನಾವಳಿಗಳ ಇತಿಹಾಸ ಕ್ರಮವಾವುದು ? ವಿಚಾರ ಘಟಕಗಳ ಅನುಕ್ರಮ ಸರಣಿ ಎಂತಹದು ? ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಬದಲಾವಣೆಯು ಮೂರು ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳಿಂದಾದುದಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವದು . ಬದಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಬಹುಮುಖವಾದ ಬಿರುಕು ಮುರುಕು; ಮತ್ತೆ ಕೈಯಾಡಿಸುವದು, ಕಟ್ಟುವದು; ಕೊನೆಗೆ ಕಟ್ಟಡ ದಿಟ್ಟಣ, ಕಳಸ— ಹೀಗಿರತಕ್ಕದ್ದೆ. ಹಳೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಹೊಸ ಕಾಲಕ್ಕನುಸರಿಸಿ, ಹೊಂದಿದ ಮಾರ್ಪಾಟದೊಂದು. ಸತ್ತೊಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿದ ಹೊಸ ಹುಟ್ಟಿದ ನಾಗರಿಕತೆಯ ದತ್ತವಿಧಾನದಂತಲ್ಲ; ಜೀರ್ಣದೇಹ ಬಿಟ್ಟು ಹೊಸಮೈವೆತ್ತಂತೆ; ನಿಜವಾದ ಪುನರ್ಜನ್ಮ. ಇದರ ಅಸ್ತಿವಾರವೇನೋ ಮೊದಲೇ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಆದರೂ ಇದರ ಮೊದಲುಮೆಟ್ಟಿಲೆಂದರೆ ಐರೋಪ್ಯರ ಸ್ವಾಗತ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿಂದ ಹಳೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ತತ್ತ್ವಗಳಿಗೇ ಸಂಚಾರ ಬಿದ್ದು, ಮಹತ್ತ್ವದ ಮೂಲ ಮಾತುಗಳು ಪುನರ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಗುರಿಯಾದದ್ದು ಅಹುದು. ಎರಡನೆಯ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಶಕ್ತಿಯು ಐರೋಪ್ಯ ಪ್ರಭಾವವನ್ನೆದುರಿಸಿ ಅದು ಕೊಡಲು ಬಂದುದನ್ನು ಪುಟ್ಟ ಪೂರ ಅಲ್ಲಗಳೆದು, ಸನಾತನ ಧರ್ಮದ ರಸವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಚಾಚೂ ಬಿಡದೆ ಕಸಕಡ್ಡಿ ಕೂಡ ತನ್ನ ಜೀವಜೀವಾಳವೆಂದೆತ್ತಿಹಿಡಿದರೂ, ಕದ್ದು ಮುಚ್ಚಿ ಒಳಗಿಂದೊಳಗೆ ಹೊಸದನ್ನು ಮೈಯುಣ್ಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ಸಾಗಿತು .

ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮ

ಮೂರನೇಯದು ಇದೀಗ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ; ಅಥವಾ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ ಎನ್ನೋಣ. ಇದೊಂದು ನವಸೃಷ್ಟಿಯ ಉಪಕ್ರಮವೇ ಎನ್ನಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ, ಭಾರತೀಯ ಮನದ ಪರಮಾರ್ಥ ಪ್ರವಣತೆಯು ಪರಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುವದು; ಕಳೆದ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಮತ್ತಿಗಳಿಸಿ, ನವೀನ ರೂಪಭಾವನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹುರುಳು ತಿರುಳುಳ್ಳದ್ದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಇದು ಸಾಗುವದಾದರೂ ಎಲ್ಲವರ ರೂಪಕ್ರಾಂತಿಮಾಡಿ ಭಾರತದ ಮುದ್ರೆಯೊತ್ತಿ, ನೈಗೂಡಿಸಿ ಪರಿಣಾಮಾಂತರಕ್ಕೆ ತಂದು, ಅವು ಪರಕೀಯವೆಂಬ ಕಳೆಯನ್ನೇ ಕಳೆದು, ಭಾರತದಾದಿ ರಕ್ತಿಯೇ ನೂತನ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಆಳಾಗದೆ, ಇಂಬುಗೊಡದೆ, ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೈಪಾಡಿಗೆ ತಂದ ತನ್ನ ವಿಲಕ್ಷಣ ಕಾಯ-ವಿಧಾನದ ಬೇರೊಂದು ಸಮಂಜಸ ಭಾವನೆಯೆ ಇದು ಎಂಬಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಡುವದು.

ಜಪಾನ ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಇವುಗಳ ಬೆಳೆನಣಿಗೆಯ ಭೇದಗಳು

ಮನುಷ್ಯರೊಡನಾಗಲಿ, ಪದಾರ್ಥಗಳೊಡನಾಗಲಿ ಪ್ರಕೃತಿದೇವಿಯಿಟ್ಟ ವ್ಯವಹರಣೆಯ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೂಡ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಲಿ, ಕಾಕತಾಲೀಯವೆಂದಾಗಲಿ, ದೊರಸುಪಗಳಿಗೆ ಶರಣಾಗಿಯಾಗಲಿ, ಘಟಿಸಲರಿಯದು. ಪದಾರ್ಥಗಳ ಅಂತರಂಗವೇ ಅವುಗಳ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯ ಪಲ್ಲಟದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾದಿ ಕೊರೆದು ಕೊಡುವದು; ಅಂತೆಯೇ ಈ ಬುಧಾದಿಯ ಭಾರತದ ಅಂತಃಸತ್ತ್ವವು ಇದ್ದದ್ದೇ ಇರುವದಾದರೂ ಈಗಿನ ಅತಿ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಸಂಕ್ರಮಣವೂ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿಯೇ ಅದರ ಪ್ರಾಶ್ನದಲ್ಲಿಯೊಂದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುವದು. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರ ಆಚಾರೋದ್ದೇಶಗಳ ಅಬಿಂಡ ಭಾಷನ್ನು ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಒತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಪೂರ್ವದ ಪ್ರಧಾನೋದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ, ಒಂದ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಇಂಬುಗೊಟ್ಟು ಸಂದಿಯೊಳಗೆ ಸಮಾರಾಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಭವವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಹೊರಗಿನ ಪ್ರಸಂಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಜಪಾನಿನಷ್ಟೇ ಅನುಕೂಲವಿದ್ದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ಭಾರತವು ನವೀಕೃತ ಅಭಿನವ ಜಪಾನಿನಂತೆ ಜಟಿಪಟ ಪರಿವರ್ತನದ ದೃಶ್ಯಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾದೀತೆಂಬುದು ಸಲ್ಲದ ಮಾತು. ಜಪಾನಿನ ಜೀವವು ಅದರ ಸಿದ್ಧ ರಸಿಕತೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ದೈನಂದಿನದ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿಯೂ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿದೆ; ಎಂದಿಗೂ ಅದು ತಂದದ್ದನ್ನು ಗಪಗಪ ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅದರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ತಗಲದಂತೆ ಕಾಯಲು ಸಾಕಾಗುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ, ಅದರ ರಾಷ್ಟ್ರಲಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಕಲಾದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೂ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯೂ ಅದರ ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಜಿಗುಟುತನದಲ್ಲಿದೆ. ಭಾರತದ ಮಾತು ಹಾಗಲ್ಲ; ಅವರ ಜೀವವು ಅದರ ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ. ಬಂದಂತೆ ಬಣ್ಣ ತಿರುಹಿ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಚುರುಕು ಚಪಲತೆಗಳು ಅದಕ್ಕಿಲ್ಲ; ಮಹತ್ತರವಾದ, ಆತ್ಮಂತಿಕ, ಘನಗಹನ ಧ್ಯಾನ ಮಗ್ನ ಗಾಢತೆಯದಕ್ಕಿದೆ. ಅದು ವಿಚಾರ ಮಾಡದೆ ಹೆಜ್ಜೆಹಾಕದು; ಅಂತೆಯೇ ಅನಿಶ್ಚಯ ಸಾವಕಾಶಗಳು. ತನ್ನ ತೀರ ಹೊರಮೈಯನ್ನೂ ತಿದ್ದುವದಿರಲಿ, ಬೇರೆ ಅಚ್ಚಿಗಳಿಸುವದಿರಲಿ, ಆಂತರ್ಯದಂತರಾಳದ ಆಳದಲ್ಲಿ ಅದು ಎಣಿಕೆ ಹಾಕುವದು. ಧ್ಯಾನವು ತೀರಿ, ಸಮಾಧಿಯಿಳಿದು, ಎರಕದ ಮೂಸೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುವ ವರೆಗೂ ಅದು ಹೊಸ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹಗುರು ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಕ್ಕದು. ಈ ವಿಚಿತ್ರ ಗತಿಯ ಜಟಿಲತೆಯಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಗಡುಜಾಗುವವು; ಅಂತೆಯೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಹುಚ್ಚು ಸಂತೆ ನೆರೆಯುವದು; ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗಿ ದೃಷ್ಟಿ ಭೇದಗಳು, ವೃತ್ತಿ ಭೇದಗಳೂ ತಲೆಯೆತ್ತುವವು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಗತಿಯು ಗೊಂದಲದೊತ್ತಾಯದಿಂದ ಸಾಗಿದಂತೆ ಕಾಣುವದು; ಅಥವಾ ಗಾಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಲಹರಿಯೆದ್ದಂತೆ ಭರತ ಇಳಿತದ ತೂಗಾಟದಲ್ಲಿ ದಿಕ್ಕು-ಗಾಣದವರಂತೆ ಹಾದಿಸಾಗುವದು. ಅದರಿ ಒಮ್ಮೆ ಒಳಹಿಡಿತ ಸಿಕ್ಕು ರೀತಿ ನೀತಿ ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬರುವದೊಂದೇ ತಡ, ಆ ಮೇಲೆ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಅಭಿನವತೆಯೇ ಎಸಿಯಾ-ಖಂಡದ ಉಡುಪು ತೊಡುಪು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು

ಬಂದಂತಾಗದೆ, ಮಾನವ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ತರಗತಿಯ
ವೆನಿಸಿ, ಬೇಕಾದ ಮಹೋನ್ನತ ಸ್ವಯಂಭು ಸೃಷ್ಟಿಯೊಂದು ಬರುವದು
ಪ್ರವಾರ ಖಂಡಿತವಾದ ನೂತನ .

ಜಾಗೃತಿಯ ಮೊದಲ ಮುಖ; ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಅನುಕರಣ

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ, ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮೊದಲು ಪಡೆದು
ಬುದ್ಧಿವಂತರೆನಿಸಿಕೊಂಡ ತಲೆಮಾರಿನ ಕೆಲಕೆಲವು ಜನರು ಎಷ್ಟೇ
ಮತಿವಂತರಾಗಿ ಹೊಸ ಕೆಲಸ ಹೊಡುವ ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವರಾದಾಗ್ಯೂ
ಮೇಲ್ಮಾಣಿಸಿದ ಕಲ್ಪನೆಯು ಅವರದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲದಿನದ ಮೇಲೆ
ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ ವಿಸ್ಮಯಕಾರಕವಾದ ನೇಗದಿಂದಾದ ಅವಸ್ಥಾಂತರದಂತೆ
ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಅದೀತೆಂಬ ಅಸಿಂಹಿಯ ಆಸೆಯವರದಾಗಿತ್ತು. ಆತ್ಮ-
ಪ್ರಾಣ-ಚಿತ್ತ ಮೊದಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬುಡದಿಂದ ಇಡಿಯಾಗಿ
ಆಧಿನವೀಕೃತವಾದ ನವಭಾರತಕ್ಕೆ ಅವರ ಪ್ರತ್ಯಾಸೆಯು ಸ್ವಾಗತವನ್ನು
ಬಯಸಿತ್ತು. ಅವರು ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾಜ್ವಲ್ಯ ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ
ಅವರ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಯು ಆರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ
ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಅರ್ಥಮರ್ಥ ಸುಸಂಸ್ಕೃತವೆಂಬ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರ ಮತವನ್ನು
ಅವರು ಸ್ಪಷ್ಟಾಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ವ್ಯವಹಾರತಃ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿ-
ದ್ದರು. ಅವರನ್ನೂ ಅವರ ಆದರ್ಶಗಳು ಪಡುವಣದವರ ಕೈಗಡ ಬದುಕು,
ಅಥವಾ ಏನಿಲ್ಲೆಂದರೂ ಅವರ ಸತ್ತ್ವ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನೊಳಕೊಂಡ ಶಿಕ್ಷಣ
ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾದವುಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಭಾರತದ ಮಧ್ಯಯುಗವು
ಸೃಷ್ಟಿಸಿದುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವರು ಹಾಳಾಗಲೆಂದು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಮೂಗು
ಮುರಿದು ಅದರ ಸಂಗಬೇಡೆಂದು ಸಿಡಿದು ನಿಂತಿದ್ದರು. ಅದರಿಂದೇನೇ
ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರೂ ಅದೆಲ್ಲ ಔಪಚಾರಿಕ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ; ಹಳೆಯ ಪಾವಡ
ವನ್ನು ಹೊಸ ತಲೆಗೆ ಸುತ್ತಿದಂತೆ; ಹಳೆಯ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಅರ್ಥ-
ವನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿದಂತೆ. ಅದೇ, ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಕೆಲಮಾತಿನ ಬಗ್ಗೆ -

ಯಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಅಭಿಮಾನವೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೂ ಅವರಿಗೆ ಅದರ ಮೂಲಾರ್ಥ ಸ್ವಾರಸ್ಯವು ಹಿಡಿಸದೆ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಪಶ್ಚಿಮನತ ಬುದ್ಧಿವಾದಕ್ಕೆ ಸರಿ ಹೋಗದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ದಬ್ಬಲಿಕ್ಕೆ ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಜಳಜಳ ತರ್ಕಕ್ಕೆ ಸರಳವೆನಿಸುವ ಮತಧರ್ಮವು, ಇಂಗ್ಲೀಷು ಅಚ್ಚಿನ ಪಡಿಯಚ್ಚುಗಳಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರ, ವಿಚಾರ, ಸತ್ತ್ವಗಳು (ಉಳಿದ ಕಲೆಗಳ ಬೆಲೆಗಂತೂ ನೆಲೆಯೇ ದೊರತಿರಲಿಲ್ಲ) ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನ ಮಧ್ಯದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರ ತೋರಿಕೆಯ ಪ್ರಜಾಮತದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಅನುಕರಣವೋ, ತದಾಕಾರವೋ ಆದ ರಾಜಕಾರಣವು— ಇವುಗಳನ್ನು ನೆಚ್ಚಿನೆಂಬಿ ನಡೆದರೆ ಸಾಕು. ಐರೋಪ್ಯ ರೀತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಲ್ಪನೆಗಳೂ ಲಕ್ಷಣಗಳೂ ಸೂಸಿ ಸೋಸಿ ಬಂದು ಭಾರತ ಸಮಾಜವನ್ನೇ ಅಲ್ಲಟ ಪಲ್ಲಟಗೊಳಿಸಿ ಬಿಡುವದೆಂದು ಅವರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇಂಥ ತವಕದ ಮನವರಿಕೆಯಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳ ಬೆಲೆಯು ಮುಂದೇನೇ ಇರಬಹುದಾದರೂ ಅವರ ಪದ್ಧತಿಯು ಮಾತ್ರ ಅಪದ್ಧವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಇಂದು ನಾವು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆಂಗ್ಲ-ಮಯ ಭಾರತವು ಸಾಧ್ಯವೂ ಅಲ್ಲ, ಈಸ್ಮಿತವೂ ಅಲ್ಲ. ಅವರ ಹಾದಿಯನ್ನು ನಾವು ಹಿಡಿದಿದ್ದರೆ ತಿಣಕಿ ಅಣಕಿಸುವ ಕೋಡಂಗಿಗಳಾಗಿ ಆಡ್ಡ ತಿಡ್ಡ ಅನುಯಾಯಿಗಳಂತೆ, ಐರೋಪ್ಯರು ಎಡವಿದಲ್ಲಿ ಎಡವಿ, ಕುಂಟೆದಲ್ಲಿ ಕುಂಟೆ, ಬಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು, ತಡವರಿಸಿ, ಮುಗ್ಧರಿಸಿ, ಅವರಿಗಿಂತ ಯಾವಾಗಲೂ ಉತ್ಕ್ರಾಂತಿ ಪಥದಲ್ಲಿ ಆದು ನಮ್ಮನ್ನು ಅರ್ಧ ಶತಮಾನ ಹಿಂದೆಯುಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ವಿಚಾರಾದೋಲನವು ಬಾಳಲೂ ಇಲ್ಲ, ತಾಳುವಂತಿರಲೂ ಇಲ್ಲ. ಅದರ ಅವಶೇಷವು ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ಮಿಸುಕಾಡಿದರೂ ಅದರ ಚೂಪಳಿದು ಹೋಗಿ ಜೈತನ್ಯವೇರದೆ ಸದ್ವಡಗುವ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದಿದೆ.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯವಿಚಾರ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ನಮ್ಮವರಿಗೆ ಬಂದ ನೂತನದೃಷ್ಟಿ

ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ಸಬಲವಾದ ನವಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾದ ಹಾಗೂ ಯೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಈ ಪ್ರಾರಂಭ ಕಾಲದ ಅಡ್ಡದಿದ್ದಿ ಸ್ವೀಕಾರದಿಂದಲೂ ಆದವು. ಮಹತ್ವವು ಪ್ರಥಮ ಶ್ರೇಣಿಗೆ ಸೇರ ಬಹುದಾದ ಮೂರು ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ತೋರಿಸ ಬಹುದು. ತಾರ್ಕಿಕ ಬುದ್ಧಿಯ ಅನಿರ್ಬಂಧ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅದು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಿತು. ಮೊದಮೊದಲು ಅಜ್ಞಾನದ ಸಂಕುಚಿತ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿಿದ್ದು, ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪರೋಪ ಜೀವಿಯಾಗಿ ಕಂಡರೂ ಈಗೀಗ ಮಾನವ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿತದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಅದರ ಸಂಚಾರ ನಡೆದು, ನವೋದಯ ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದಲೂ ವರ್ಧಿಷ್ಟವಾದ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದಲೂ ಆ ಬುದ್ಧಿ ಪ್ರಯೋಗವೂ ಆಗುತ್ತಲಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಚಿತ್ತದ ಅವಿಶ್ರಾಂತ ಜಿಜ್ಞಾಸಾ ವೃತ್ತಿಯು ಮರಳಿ ಜೀತರಿಸಿ, ಅದರ ಕ್ರಿಯಾ ರಕ್ತಿಯ ಹದವಾದ ನಯವೂ, ಪ್ರಗಾಢತೆಯೂ, ಅದರ ದೃಷ್ಟಿಪಥದ ಅಪಾರತೆಯೂ ಬೇಗನೆ ಯಥಾ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮುಟ್ಟಲೇಬೇಕು. ಚಿತ್ತದ ವಿಮರ್ಶಕ ಗುಣಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣವಾದ ಅಸ್ಪದವು ದೊರೆತಂತಾಗಿ, ಹಿಂದಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮರ್ಯಾದೆ ಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಬ್ಬರಿಂದಲೇ ಅಚರಣೆಗೆ ತಂದ ನೀತಿಗಳ ಅವಲೋಕನವೂ ವಿಮುಕ್ತ ವಿವೇಕವೂ ಇಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬುದ್ಧಿಯ ಅವಶ್ಯ ಸನ್ನಾಹ ವಾಗಿವೆ. ಅನುಕರಣ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಇದರ ಬೆಳೆ ಬಡಳ ಬರದಿದ್ದರೂ ಈಗ ಅದಕ್ಕೆ ಬಿಡುತ್ತಿರುವ ವಿಪುಲ ಫಲ ಭಾರವು ಆಗ ಬಿದ್ದ ಬೀಜದ ಫಲವೇ ಸರಿ. ಎರಡನೆಯ ಪರಿಣಾಮವೆಂದರೆ:—ಹಳೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳ ಹೆಪ್ಪು ಹಾಕಿ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಅದು ಗಟ್ಟಿತನವನ್ನು ತಂದಿತು. ವರ್ವದಿಂದಲೂ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುಸಾಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಂದಲೇ ಕೇವಲವಾಗಿ ಸಾಗಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಲೆಕ್ಕವೇ ಬೇರೆ, ನಮ್ಮ ವ್ಯವಹರಣೆಯೇ

ಎರಡನೆಯ ಪ್ರಕರಣ

ಬೇರೆ ಆಗಿರುತ್ತಿತ್ತು . ನಮಗೆ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿ ಬಂದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ, ಕ್ಷಣಿಕವಿದ್ದರೂ ಭಯಂಕರವಾದ ಭಂಗವುಂಟಾಗಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಈಗ ಭಿನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಕೊನೆಯದೆಂದರೆ:— ಈ ನೂತನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪೂರ್ವೇತಿಹಾಸವನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಹೆಚ್ಚಿತು . ಪರಂಪರಾಗತವಾದ ಆಚಾರಗಳ ಅಬದ್ಧ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋದ ಪ್ರಾಚೀನ ಅರ್ಥಸ್ವಾರಸ್ಯವು ಒಂದಿಷ್ಟಾದರೂ ಇದರಿಂದ ಕೈಗೆ ಬಂದಿತು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅದರಿಂದಲೇ ಒಂದು ಹೊಸ ಬೆಳಕು ಹರಿದು ಬಂದು ಪುರಾಣ ತತ್ತ್ವಗಳಿಗೆ ಹೊಸಕಳೆಯುಂಟಾಗಿ ನವಸೃಷ್ಟಿ-ವಿಕಾಸಗಳ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಅಂತಃ ಶಕ್ತಿಗಳು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿವೆ. ಇಂಥ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತಂದ ಪ್ರಥಮಕಾಲಮಾನದವರು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ತೀರ ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆಂಬುದು ಹೋಗಲಿ; ಸನಾತನಿಗಳ ವಿಚಾರ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಒತ್ತಾಯದಿಂದಲಾದರೂ ಈ ಮೂಲಕ ಪುನರಾಲೋಚನೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಇದೇ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಸಂಗತಿಯು.

ನವಜಾಗೃತಿಯ ಎರಡನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲು: ಸನಾತನದ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ

ಇನ್ನು ದ್ವಿತೀಯ ಯುಗವು. ಆಗ್ಗೆ ಭಾರತೀಯ ಚಿತ್ತವು ನವೀನ ಕಲ್ಪಗಳನ್ನು ಪ್ರತೀಕರಿಸಿ, ಭಗ್ನವಾದ ತನ್ನ ಸಹಜ ಜಾತೀಯ ಆಸನವನ್ನು ಸ್ಥಿರಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹವಣಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಫಲಪ್ರದವಾಗುವ ಹಾಗು ನಿರ್ದುಷ್ಟವಾದ ಕಾರ್ಯ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ನೂಗಲನುವಾಯಿತು. ಅಂಗ್ಲ-ರಾಗುವ ಪ್ರಚೋದನೆಗೆ ಹಳೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾವನೆಯು ಎದುರಾಗಿ ಇದರ ಪ್ರಭಾವವೇ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ತಮ್ಮ ನೋಡುವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರೆಂತೆಯೇ ಮೊಂಡತನದಿಂದ ನಟಿಸುವ ವಿದ್ಯಾವಂತರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತ ನಡೆದಿದೆ. ಭೂತಕಾಲವನ್ನು ಆಸಿಮಿಸಿ ನೋಡದೆ ಬೊಬ್ಬಿರಿದು ದೂಷಿಸುವ ಪಂಥವನ್ನೂ

ಭಾರತೀಯ ಸವಜನ್ಮ

ಇದ್ದ ಕೆಲವರು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಒಮ್ಮಾನೋಮ್ಮೆ ಇದು ಸರ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೀತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಎಷ್ಟೋ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ತಮ್ಮ ನವೀನತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾಚೀನೋದ್ದೇಶ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಚ್ಚು ತುಂಬಲಾರಂಭಿಸಿ, ಭಾರತೀಯ ವಸ್ತುಪ್ರದಂಚಕ್ಕೂ ಲಕ್ಷ್ಯಲಕ್ಷಣಗಳಿಗೂ ಸಾರ್ಥಕತೆಯಾಗುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿ ಪಡೆದು, ಹಳೆಯ ತಂತ್ರಕ್ಕಿಂತ ಮಂತ್ರದ ಸ್ವೀಕರಣವು ಬೆಳೆದು, ನವೀನ ಭಾಷ್ಯಾರ್ಥ ಪುತಿಪಾದನೆಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಲೆಣಿಸಿದರು. ಮೊದಮೊದಲು, ಅವರ ಅಂತಃಸೂತ್ರಾರ್ಥವೂ ಕಾಣಾಕಾಣಾ ಹೊಸ ಮಾದರಿಯದಾಗಿತ್ತು; ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಎಡುಎಣಿದಿಂದ ಪ್ರವಹಿಸುವ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಗುಟ್ಟು-ರಹಸ್ಯಗುತ್ತಿತ್ತಾದರೂ ಆತ್ಮಸಂತೋಷದಿಂದ ಪುರಾತನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರ ಸತ್ತ್ವಸಾರದ ಬೆಳಕು ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿ ಅದು ಹೊರಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಬರಬರುತ್ತ, ಅದು ವರೆಗೂ ಒಳಗೊಳಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಕೊಂಡ ಭಾರತ ರಕ್ತಿಯು ಹೊರಸೂಸಿ ಮೂಲೋದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಅದ್ವಿ, ಮಿವ್ವಿ, ಅವುಗಳ ಅರ್ಥ, ಧ್ವನಿ, ಶೈಲಿ, ರಸಪಾಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನ - ತನವನ್ನೂ ಮೊಳೆಯಿಸಿತು. ಈ ಸಂಕ್ರಮಣಾವಸ್ಥೆಯ ಉದಾಹರಣೆಗೊಂದು ನಮ್ಮ ಆರ್ವಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂಭು ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಬೆರಲಿತ್ತಿನಂತ ಬಂಕಿಮಚಂದ್ರ ಚಟರ್ಜಿ ಹಾಗೂ ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರ ಗೃಂಥಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು.

ಸನಾತನವು ನೂತನಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವದರ

ಅರ್ಥವು ಸಮಸ್ಥಯದ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿ

ಈ ಆಂದೋಲನದ ಬದಿಬದಿಗೇ ಅತಿ ಪ್ರಬಲವೂ ಮೈಲಕ್ಷಣ್ಯವುಳ್ಳದ್ದೂ ಆದ ವಿಚಾರದ ಪ್ರತಿ ಪ್ರವಾಹವೊಂದು ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಹರಿಯುತ್ತಲಿದೆ. ಅದು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರತೀಕಾರದಿಂದಲೇ ಮಾರ್ಗ ಕ್ರಮಣ ನಡೆಸಿತು ; ಭಾರತೀಯರದೆಲ್ಲ ಓನಿದಿಯೋ ಅದು ಗ್ರಾಹ್ಯ ಮತ್ತು

ಸಮರ್ಥನೀಯ ಎಂಬುದೇ ಇದರ ವಾದ—ಅದೇಕೆ? ಅದು ಭಾರತೀಯರದೆಂದು; ಇಷ್ಟೇ ಉತ್ತರ. ಅಷ್ಟೇ ಯುಕ್ತಿ. ಈ ವೃತ್ತಿಯ ತರಂಗಗಳು, ಪ್ರಭಾವದ ಪರಿಣಾಮಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ್ನೂ ಇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬರುವ ಫಲವಿನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ತಿಳಿದು ನೋಡಿದರೆ, ಸೂಕ್ಷ್ಮತರವಾದ ಸಂಗ್ರಾಹಕ ಮತ್ತು ಸಂಯೋಜಕ ಶ್ರಿಯೆಯ ಪ್ರಾರಂಭವೇ ಪ್ರತೀಕಾರದಲ್ಲಾಗುವದು. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಹಳೆಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕರಿಗೂ ಹೊಸ ತಾರ್ಕಿಕರಿಗೂ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಸಮನಾಗಿ ಸಮಾಧಾನ ಕೊಡುವಂತೆ ಪುರಾತನ ತತ್ತ್ವಗಳ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯದ ಅರ್ಥವೇ ಅದು. ಇದರಿಂದ ಹಳೆಯದಕ್ಕೆ ಯೇ 'ಪುನರಾಗಮನಾಯತ' ಎಂದಂತಾಗುವೆ, ತೀದೋ ತಿಳಿಯದೆಯೋ ಪುನರ್ಮಂಡನವನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು. ಮತ್ತು ಈ ಪುನರಾಗಮನದ ಪರಿಪಕ್ವತರವಾದ ಮಾರ್ಗವು ಪುನರ್ಮಂಡನದಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತಯ ತತ್ತ್ವದಿಂದ ಸಾಗುವದು. ಪ್ರಾಚೀನ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಗೂಡಬಹುದಾದ, ಅಥವಾ ಅದರ ಮಹಾವಿಕಾಸ ಪ್ರವಾಹದ ಒಡಲನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸಬಹುದಾದ ಯಾವುದೂ ನವೀನಾನುಬಂಧವಿರಲಿ ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಜೀರ್ಣವಾದುದನ್ನು ಕರಗಿಸಿ, ಬೇರೆ ಯರಕಕ್ಕೆ ಹಾಕಲು ಅಥವಾ ತ್ಯಜಿಸಲು ಸಹ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡುವದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆರ್ಮದ ಸಂಪಾದನೆಯಾಗಿ, ಅದರ ಅಚಾರಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಆದರವನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಜೀವ ತುಂಬಿಸುವಂತೆಯೂ ಆಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ಧೂತ ವರ್ತಮಾನಗಳನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿ ಜೋಪಾಸನೆ ಮಾಡುವ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯದ ನಡವಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಮೂರ್ತಿಯೂ ಅತಿ ಪ್ರಬಲ ಪ್ರತಿಪಾದಕನೂ, ತನ್ನ ಜೀವಮಾನವೆಲ್ಲವೂ, ವಿವೇಕಾನಂದನೆ ಆಗಿದ್ದನು.

ಹಳೆ ಹೊಸಗಳ ಹಂಡಬಂಡತನ ಮೀರಿದ ನವಸೃಷ್ಟಿಯ ಕುರುಹು

ಆದರೆ ಇದರ ಮುಗಿತಾಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದು. ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಈ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನವಸೃಷ್ಟಿ ತತ್ತ್ವವೊಂದು ಕುಡಿಯೊಡೆಯಲೇ ಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರ ತರಾವಳಿಯ ಉಡುಪಿನಿಂದ ಹಂಡಬಂಡ ಸಾಹೇಬರಂತೆ ಕಾಣುವ ಕೆಲ ಹಿಂದಿಯಂತೆ ಈ ಎರಡು ವಿಚಾರ ವೃತ್ತಿಪುಕಾರದ, ಫಲವೆಂದರೆ ಅಸಂಬದ್ಧ ಏಕೀಕರಣವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಲ್ಲವೆಂಬಾಗಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆತ್ಮಂತ ಗಾಢವಾದ ತನ್ನಾತ್ಮವು ಸಹಜಾತ ರಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಡೆದು, ಅದು ತನ್ನ ಇಂದಿನ ಮುಂದಿನ ಜೀವನ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಹೊಂದಿಸಿ, ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲೆಂದು ಭಾರತವು ಅದನ್ನೇ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಅಣಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿವೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಸಜೀವವೂ ಸ್ವಯಂ-ಸಂಜಾತವೂ ಆದ ಕೃತಿಯ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಭಾರತೀಯ ನವಚಿತ್ರಕಲಾಸಾಂಪ್ರದಾಯವೇ ಸರಿ. ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮದ ಪೂರ್ಣ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ಚಿಹ್ನೆದೋರಬೇಕಾದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವನದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಬಗೆಯ ಸ್ವಯಂಭು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಪುರೋಗತಿಯಾಗಬೇಕು.

ಮೂರನೆಯ ಪ್ರಕರಣ

ಪ್ರಾರಂಭದ ಆರಂಭ

ನವಸೃಷ್ಟಿಯು ಯಾವ ನಿಶ್ಚಿತ ರೂಪಗಳನ್ನು ತಾಳ ಬಹುದೆಂದು ಮುಂಗಾಣಲು, ಸದ್ಯದ ವೃತ್ತಿಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ಅನಿಶ್ಚಿತ ಸಾಂಕರ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಳಸುಗ್ಗಲು ಹವಣಿಸಿದರೆ, ಆ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಬರುವ ಫಲವೂ ಅಷ್ಟೇ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವದೂ, ಅಥವಾ ಸ್ವರ ಹೊಂದಿಸಲಿರುವ ವಾದ್ಯದಿಂದ ಹೊರಡುವ ಶಬ್ದ ಸಂತತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಅದರ ರಾಗವಿಂತಹದೆಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತ ಕಟ್ಟಲು ಹೊರಡುವದೂ ಒಂದೇ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲಕೆಲವು ನಿಶ್ಚಿತ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬಹುದಾದರೂ ಇವೂ ಪ್ರಥಮ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮಾತ್ರ; ಇವುಗಳ ಲಕ್ಷ್ಯಾರ್ಥವನ್ನೂ ಮೀರಿ ಪರಮ ಅರ್ಥವೊಂದು ಹಿಂದೆ ಹುದುಗಿರುವದಾಗಿ ನಾವು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲೇ ಬೇಕು. ಈ ಮಾತು, ಧರ್ಮ ಪರಮಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ವಿಚಾರ-ವಿಜ್ಞಾನಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಕಾವ್ಯ-ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಸಮಾಜ ರಾಜಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿಶ್ಚಿತವೇ. ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಈಗಲ್ಲಿಯೇ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭದ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದ ಚಿತ್ರವೃತ್ತಿ-ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆ

ಒಂದು ಮಾತು ಮಾತ್ರ ನಿಜ. ಧೂತಕಾಲದಂತೆ ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಭಾರತದ ಸಡ್ಡು ವೂ ಜೀವಸ್ವರವೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಂಕುರಿಸುವದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯೆಂದರೆ ಜಗನ್ನಿಹೈಯನ್ನು ವ ನೇದಾಂತಿಕ ರೀತಿಯಾಗಲಿ, ಕೈಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವದಾಗಲಿ

ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮ

ಅಲ್ಲ. ಭಾರತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕೆಲಕೆಲವು ಐರೋಪ್ಯ ವಿದುರ್ಮಕರೂ, ಟೀಕಾಕಾರರೂ ಎನನ್ನೆಂದರೂ ಭಾರತವು ತನ್ನ ಶಕ್ತ್ಯುತ್ಸಾಹಗಳ ವೈಭವದ ಪೂರ್ವಾಯುಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗಿರಲಿಲ್ಲ; ಮುಂದೆ ಹೀಗೆ ಉಳಿಯಲಾರದು. ವೇದಾಂತಿಕ ವಿಚಾರ ಸರಣಿಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಭಾರತೀಯ ಚಿತ್ತ ರಚನೆಯ ಘಟಕಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿ ಉಳಿಯತಕ್ಕದ್ದೇ; ಈ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅದರ ಬೃಹತ್ತರವಾದ ಸಾರ್ವಭೌಮ ರಸ್ತೆಗಳು ಎಂದೂ ಕಳೆಗುಂದಲಾರವೆಂಬ ಆಸೆಯೂ ಇದೆ. ಅದರಿಂದ ಪೂರ್ವವಿಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರದ ವಸ್ತುವ್ಯಾಪ್ತವನ್ನೇ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸ್ಥೂಲ ವರ್ಗೀಕರಣದ ತರ್ಕಪದ್ಧತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವೆಂದು ಕೆಲಸಮಾಡಿದ ಅರ್ವಾಚೀನ ಐರೋಪ್ಯರ ವೇದಾಂತಕ್ಕೂ, ಪ್ರೇಂಚರ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಜರ್ಮನ್ನರ ಅಡೆಂಬರನ ಅಥವಾ ಅಗಾಥನಾದ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸಂಚ ವಿಸ್ತಾರದ ವೇದಾಂತಕ್ಕೂ ಅಂತರವಿದ್ದಷ್ಟೇ ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ವೇದಾಂತ ದರ್ಶನಕ್ಕೂ ಅವರ ಪದ್ಧತಿಗೂ ಇರುವದು. ವೇದಾಂತವು ಎಂದಿನಿಂದಲೂ ಅತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ಬೌದ್ಧಿಕ ದರ್ಶನವನ್ನೇ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಏನೋ ಇತ್ತೀಚೆ ಅದರ ಬಲವು ಪಾರಲೌಕಿಕವಾಯಿತು. ಕ್ರಾಂತ ದರ್ಶನವನ್ನೂ ಅಂತಃಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನೂ ಅವಲಂಬಿಸಿದ ವೈದಿಕ ವೇದಾಂತವೇ ಆಗಲಿ, ನವರಚನೆ ನವೀನತೆಗಳುಳ್ಳ ಪ್ರಚಂಡ ಬುದ್ಧಿವಾದದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಗೀತೆಯಕಾಲದ ವೇದಾಂತವೇ ಆಗಲಿ ಯಾವವೂ ಸ್ವಭಾವತಃ ಪ್ರಸಂಚ ವಿರಕ್ತಿಯುಳ್ಳವುಗಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಹ ಜೀವಿತಕ್ಕೇನಾದರೂ ನಿಜವಾದ ಬಿಲೆಯಿಹುದೋ ಎಂದು ಸಂಶಯ ಕುಲಶಯವನ್ನಂಟುಮಾಡಿದ ಬೌದ್ಧ ಮತವೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನೊಂದು ಬುದ್ಧಿವಾದವೆಂದೇ ಹೂಡಿತ್ತು. ಆ ಮತದ ಜೈತನ್ಯದಿಂದ, ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರದಿಂದ, ಸಾಧನಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಮಾನವ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹೊಸತ್ತಾಣ, ಹೊಸ ಅರ್ಥ, ಸುಕುಮಾರವಾದ ಆದರ್ಶವಾದಿತ್ವಗಳು ಬಂದು, ಪ್ರಸಂಚ ನಿರೂಪಣಾನುಯವಾದ ಕಲೆಗಳಿಗೂ ವ್ಯವಹಾರ ರಾಜಕಾರ್ಯಗಳಿಗೂ

ನವಜನ್ಮನೇ ಬಂದಿತು. ದೃಢವಾಗಿ ಆತ್ಮತತ್ತ್ವವನ್ನರಿತು, ಜೀವನವನ್ನು ಹೊಸ ಅಚ್ಚಿಗೆ ಹಾಕಿ, ಜೀವಕಳೆದುಂಬುವದೇ ಭಾರತೀಯ ಚಿತ್ತದ ಸ್ವಭಾವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಾಗಿರುವದರಿಂದ, ಆದಕ್ಕೆ ಗೌರವ, ತ್ರಾಣ, ಸಿರಾಮಯತೆ ಬಂದಾಗಲಿಲ್ಲ ಈ ಪಂಥಕ್ಕದು ಮರಳಲೇ ಬೇಕು.

ಹೊಸ ಹೊಸ ಮಿಸುಕುಗಳೆಲ್ಲ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ನಾಡಿಯೇ ಹಾಯುತ್ತಿದೆ

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ಇತಿಹಾಸವ ಎಲ್ಲ ಮಹಾದೋಲನಗಳು ಒಂದು ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ನವವಿಚಾರದಿಂದಲೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ನವಮತ ಪ್ರಚಾರದಿಂದಲೂ, ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿವೆ. ಇರೋಪಿನ ನವ-ಪ್ರಭಾವವು, ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ಬೌದ್ಧಿಕ, ತಾರ್ಕಿಕವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಬಹಳ ಸಲ ಮತ ಧರ್ಮದ್ವೇಷಿಯಾಗಿದ್ದು, ಹದಿನೆಂಟು ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನಗಳ ಐಹಿಕ, ಲೌಕಿಕ, ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ವಿಚಾರಗಳಿಂದಲೇ ತನ್ನ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು. ಅಂಥ ಐರೋಪ್ಯ ಪ್ರಭಾವ ದಿಂದಲೂ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ಸುಧಾರಣೆಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ನವಮತದ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಿತಿಯೂ ಆಗಬೇಕೆಂದರೆ ಭಾರತದ ಬೀಜ ಭೂತಗುಣಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ನಿರ್ದೇಶವು ಬೇರೆ ಯಾವುದಿರಬೇಕು? ಭಾರತೀಯ ಚಿತ್ತದ ಹುಟ್ಟುಬುದ್ಧಿಯೇ ಹೀಗಿದೆ. ವಿಚಾರ ವ್ಯವಹಾರ ಗಳ ಪುನರ್ನಿರ್ಮಿತಿಯನ್ನೇ ಮಾಡುವದಾದರೆ ಅದು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅಸ್ತಿವಾರ ದಿಂದಲೂ ಧರ್ಮೋದ್ದೇಶ, ಮತಾಚಾರಗಳಿಂದಲೂ ಅದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸು ವದು. 'ಬ್ರಹ್ಮೋಪಮಾಜ'ದ ಬೀಜಾರೋಪಣೆಯೇ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಕ ವಿಚಾರದಿಂದಲೂ, ಅದರ ಸಮನ್ವಯ ಪದ್ಧತಿಯು ಮಧುಮಕ್ಷಿಕಾ-ನ್ಯಾಯದಂತೆ ಹತ್ತು ಮತಗಳ ರಸ ತಂದು ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಜೇನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದಂತೆಯೂ ಇತ್ತು. ವೇದವೇದಾಂತಗಳ ಪ್ರೇರಣೆಯು ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲನೆಯದು; ಆಂಗ್ಲ ಏಕದೇವವಾದಿಗಳಂತೆ ಆಚಾರ ಶೀಲಗಳಿರು ವದು ಎರಡನೆಯದು; ಒಂದು ತೊಟ್ಟು ಅದರ ಪ್ರಕೃತಿ ಸ್ವಭಾವ; ಒಂದು

ತೊಟ್ಟು ಕೈಸ್ತಾನುಕರಣ ಪ್ರಭಾವ, ಕೊನೆಗೆ ಉಳಿದಿದ್ದ ಬುದ್ಧಿ ತರ್ಕ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಮತ ಧರ್ಮಾನೇಶದ ರೀತಿ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ನೆನಪಿಡಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ:—ಅದು ಹೊರಟಿದ್ದ ಉಪನಿಷದ್ಧರ್ಮದ ಪುನರ್ಮಂಡನೆಗೆ; ಅದು ಹಿಡಿದದ್ದು ಹಿಂದಿನ ಮತಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಿಯಾದ ಪಂಥ: ಹೀಗಿದ್ದು ಅದೂ ಕೂಡ ಭಾರತ ಜಾತೀಯ ಸ್ವಭಾವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ಹಿಡಿದು ಮುಂದೆ ಮೂರು ಶಾಖೆಗಳಾಗಿ ಒಡೆವಾಗ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಜ್ಞಾನ, ಭಕ್ತಿ, ಕರ್ಮ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಬಣಗಳಾದವು. ಪಂಜಾಬಿನ ಆರ್ಯ ಸಮಾಜವೂ ವೇದಕ್ಕೊಂದು ನೂತನ ಭಾಷ್ಯ ಬರೆದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೊಂಡು ಇಂದಿನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ ವೈದಿಕ ತತ್ತ್ವಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೆಣಿಸಿತು. ರಾಮಕೃಷ್ಣ, ವಿವೇಕಾನಂದರ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಹೆಸರುಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೀರ್ತಿವೆತ್ತ ವಿಚಾರಾಂದೋಲನವೂ ಪೂರ್ವದ ಆತ್ಮಾನುಭವ ಮತ್ತು ಧರ್ಮೋದ್ಧೇಶಗಳ ವಿಶಾಲ ಸಮನ್ವಯದಿಂದ ಮೊದಲಾಗಿ ಮತಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ವಿರಕ್ತಿಗಳ ಡಿಂಡಿಮವನ್ನು ಸಾರಿದರೂ, ನವಜೀವನದ ಕುರುಹುಗಳೆಂದಲೂ ಪ್ರಬಲವಾದ ಜೀವ ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರಕರ ಪ್ರಸರಣಾನೇಶದಿಂದಲೂ ಕೊನೆಗಂಡಿತು. ಇದಲ್ಲದೆ, * ಈಗಿರುವದಕ್ಕಿಂತ ಇಪ್ಪತ್ತು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಪುನರುತ್ಥಾನಾಂದೋಲನವೊಂದು ಆಗಿ ಹೋಯಿತು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಉಳಿದೆಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಬೃಹತ್ತರವಾದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಚಳವಳಿಗಳ ತರಂಗಸ್ವಂದಗಳು ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟಿದವು, ಅಥವಾ ತಂತಮ್ಮ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಅವೂ ಹೊಯ್ದಾಡಿದವು. ಬಂಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅಭಿನವ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮದ ಚೇತನೆಯೊಂದು ಆ ಸೀಮೆಯ ಜನರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮನಸ್ಸಿನ ಇತ್ತೀಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದರೂ

* ಈ ಮಾತು ೧೯೧೮ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದದ್ದು. ಈಗ ಸನಾತನಗಳ ಚಳವಳಿಯು ಮತ್ತೆ ಪ್ರಬಲವಾಗಿದೆ.

ಅದರ ಸೃಷ್ಟಿ ಉಪಕ್ರಮದ ಚಲನ ವಲನ ಶ್ರಿಯಾಚಾಲವಿನ್ನೂ ಮುಗಿ ದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಆಸೇತು ಹಿಮಾಚಲವಾಗಿ ಹಳೆಯ ಮತ ಪಂಗಡಗಳೂ, ಸಾಧನ ಮಾರ್ಗಗಳೂ ಮತ್ತೆ ತ್ರಾಣ ತಂದುಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ಡಂಗುರವನ್ನು ಒತ್ತಿಸಾರಲು, ಬಾಯೆವೂಡಿ, ಕೈಕಾಲು ಅಲ್ಲಾ ಡಿಸುತ್ತಲಿವೆ. ಇಸ್ಲಾಮೀ ಧರ್ಮವೂ ಇತ್ತೀಚೆ ಹೊಸ ಜಾಗೃತಿಯಿಂದ ಜಾಗೃತವಾಗಿ ಮೂಲ ಇಸ್ಲಾಮದ ಅದರ್ಶಗಳಿಂದ ಮೈದುಂಬಿ ತ್ರಾಣ ಪಡೆಯಲು ಹವಣಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದರೊಡನೊಡನೆಯೇ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ದೊಳಗಿನ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಜನತೆಯೂ ಬಹಳ ದಿನದ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟತೆಯಿಂದ ಮೈಜಾಡಿಸಿ ಏನೋ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿರುವಂತೆ ಎಚ್ಚರಾಗುತ್ತಲಿದೆ.

ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಚ್ಚಳವಾದ ಪ್ರಗತಿಯು

ಇವುಗಳೇನವೂ ಆಗಲಿ, ಇವೆಲ್ಲ ಕೂಡಿಯಾಗಲಿ ಯಾವ ನಿಶ್ಚಿತತೆ ಯನ್ನೂ ಹೇಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವಾದರೂ ಭಾರತದ ಅಭ್ಯಾತ್ಮ ಚಿತ್ತವು ಆತ್ಮ ಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿಯೂ ಹಿಂದೆ ಕಳೆದದ್ದನ್ನುಗಳಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಜ್ಜವಾಗುವದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು ಸಾಕು. ಹಿಂದು-ಸ್ಥಾನವು ಸರ್ವ ಧರ್ಮಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ ಸ್ಥಾನವಾಗಿದೆಯಲ್ಲದೆ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮವೊಂದೇ ಕೂಡ ವಿಶಾಲ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಹೆಗ್ಗುಲವಾಗಿದೆ. ಅದೊಂದು ಧರ್ಮವೆನ್ನುವದಕ್ಕಿಂತ, ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ವಿಚಾರ, ಸಾಧನೆ, ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಗಳನ್ನು ವಿಪುಲ ವೈವಿಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಏಕೀಕರಿಸುವ ಘನ-ಮತವಾಗಿದೆ. ಈ ಸ್ಫುರಣ ಸ್ಪಂದಗಳಿಂದಲೂ, ಕುದ್ರಿಸವರುಗಳಿಂದಲೂ, ಮಂಥನದಿಂದಲೂ ಏನುಂಟಾಗುವದಿದೆಯೋ ಮುಂದೆ ನೋಡಬೇಕು. ನನಫಲದಾಯಕವಾದ ಕೆಲವು ಕರ್ಮ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಈಗ ತಲೆದೋರಿವೆ; ಹಳೆಯ ಆಚಾರ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಗೆ ಜೀವ ತುಂಬುವದು, ನೇದ, ನೇದಾಂತ, ಪುರಾಣ, ಯೋಗಗಳಲ್ಲದೆ, ತಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಅಭ್ಯಾಸ, ಯಥಾ ಪೂರ್ವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುವಿಕೆ, ಸಾಧನೆ, ಶ್ರದ್ಧಾವಲಂಬನೆ ಮೊದಲಾದವು ನಡೆದಿವೆ.

ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮ

ಇವೆಲ್ಲವೂ, ಒಂದೊಂದೂ ಪೂರ್ಣತೆಗಳುಳ್ಳವೆಗಳಿಗೆ ಬರದಿದ್ದರೂ ಅಚಾರಕ್ಕೂ ವಿಚಾರಕ್ಕೂ ದಿನದ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲೆಯೂ ಬಳಕೆಗೆ ಬರುವಷ್ಟು ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ತತ್ತ್ವವಿಚಾರಗಳಿಂದಲೂ, ಅವುಗಳ ಪುನರಾಸ್ಥಾಪನೆಯಿಂದಲೂ ನೂತನ ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಮತ್ತು ತತ್ತ್ವಾರ್ಥ ಪ್ರಸಂಚವು ವಿಕಾಸಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಕೊನೆಯ ಫಲಿತಾಂಶವೇನೆ? ಇದ್ದರೂ ನವಭಾರತದ ಅತಿ ಮಹತ್ತ್ವದ ಲಕ್ಷಣವೆಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಪರಿಪಾಕಗಳ ಕಡೆಗೆ ಬೊಟ್ಟು ಮಾಡಬಹುದು; ಬೇರೆ ವಿಚಾರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ತೀರ ನೋಡುವೆನೋನ್ನಿನ ವರೆಗೆ, ಉತ್ಪಾದಕ ವಿಚಾರಗಳಿಗಿಂತ ವಿಮರ್ಶಕ ವಿಚಾರಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಲ್ಲ; ಬಂದ ಪ್ರೇರಣೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅಬಿಡವಾಗಿ ಅತೀವ ಉತ್ಪಾದಕಗಳಾಗಿವೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಸಂಚದಲ್ಲಿ ಪರಮಾರ್ಥದ ಬೆಳಕನ್ನು ತರುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕಂಡು ಬರುವದು; ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಂವಹನೀಯ ಜೀವನದ ತಳಹದಿಯಾಗಿ ಪರಮಾರ್ಥ ಸಾಧನೆ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಪುನಃಜ್ಞರಣೆಯ ಧ್ವನಿಯು ಸುಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳಿ ಬರುವದು. ವೈರಾಗ್ಯ ಪಂಥವೂ, ಯತಿ ಮಾರ್ಗವೂ ಕೂಡ ತನ್ನವೈಕೃತಾನೆಂದು ಕೇವಲ ಧ್ಯಾನಮಗ್ನವಾಗಿ ಉಳಿಯದೆ, ವಿದ್ಯಾದಾನ, ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರ, ಜೀವಕಾರುಣ್ಯ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಈಗೀಗ ವಿಚಾರ ಪ್ರವರ್ತಕರ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದಂತೆ, ತಿಳಿದು ತಿಳಿದೂ, ಕಂಠೋಕ್ತವಾಗಿ ಜೀವನ ವ್ಯವಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಛಲವು ಹಲವು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಕಾಲದಬಗ್ಗೆ ಇಂವೇ ಕಾಣುವ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದ ಚಿಂತೆವು ಇದೊಂದು. ಭಾರತೀಯ ಪುನರ್ಜನ್ಮದ ಕೀಲವೇ ಇಲ್ಲದೆ. ಅಚಾರ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ವಿಮುಕ್ತ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಂದು, ಪ್ರಸಂಚವನ್ನೇ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕತೆಯಿಂದ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದೇ ಅವರ ಗುಟ್ಟು.

ಪರಮಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕ ಶಕ್ತಿ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ

ಆದರೆ ಈ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕತೆಯು ಜೀವನ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಹಾಗೂ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಯಾವ ಪರಮೋತ್ಪಾದಕ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನೂ ಯಾವ ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಮಹಾಸಾಧನಗಳನ್ನೂ ಕೈಕೊಳ್ಳಬಹುದೋ ಅದು ಇನ್ನೂ ಮಸಕುಮಸಕಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ನವಭಾರತದ ಕಲ್ಪನೆಯ ಉಗಮವೇ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಧರ್ಮಗಳೂ ಮತಗಳೂ ಪದ್ಧತಿಗಳೂ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಪ್ರಚೋದನೆಯ ಕೇವಲ ಬಹಿರಂಗ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಮಾತ್ರ; ಮತ್ತು ಮತಧರ್ಮವೆಂದರೆ ತನ್ನ ಅಂತಃಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅದು ನಡೆಸಿದ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನವಾದ ಕಾರ್ಯ ಮಾತ್ರ. ಆದರಿಂದ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ರಗುವ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಅದರ ಆದರ್ಶಗಳಿಂದ ತೆರೆಯುವ ದಿಗ್ವಿಜಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಇವುಗಳನ್ನು ಬುದ್ಧಿಯು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಪ್ರಾಣವು ಪಚನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೆವಣಿಸುವಾಗ ಅದರ ಪ್ರಸಾರಕ ಸಂಚಲನೆಯು ಕಾಣುವದು. ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಜ್ಞಾನಾನುಭವಗಳನ್ನು ಕಾಲುವೆ ತೋಡಿ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಹರಿಯುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಮಾಡಿದ್ದರೂ, ನವೀನ ಸೃಷ್ಟಿಕ್ರಮದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಇವು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ವಿಚಾರಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳ ಸೀಮಾರೇಖೆಗಳನ್ನು ಅತಿ ವೇಗದಿಂದ ವಿಸ್ತರಿಸಿ, ಸುಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸುವ ನವಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕಿಂತಲೂ ಗತವೈಭವದ ಪುನರುಚ್ಚರಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೊಡಗಿವೆ. ಐರೋಪ್ಯ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಗಳ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಉತ್ಪಾದಕ ಪ್ರತಿಕಾರದ ಫಲವೇನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಐರೋಪ್ಯರ ಪೂರ್ವದ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ಭಾಗವೂ ಇಲ್ಲ ಇದೊಂದು ಕಾರಣ— ಭಾರತದ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೂ ಜಾಯಮಾನಕ್ಕೂ ಒಳ್ಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸರಿ ಹೋಗುವ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಅಗ್ರಿಮ ತತ್ತ್ವವೊಂದೂ

ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯದಂತಹದು ಅವರಲ್ಲಿಲ್ಲ ಅದಂತೂ ಸೈಯೇ— ಇನ್ನೇನು? ನೀಟ್ಜೆ, ಬರ್ಗಸನ್, ಜೇಮ್ಸ್ ಇವರ ತತ್ತ್ವ- ಸರಣಿಯು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಜನರಿಗೆ ರಸಾಯನರೂಪವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಿಸಿದ್ದರೂ ಅದರ ಆರಯವೇ ದೇಳಿ ಕೇಳಿ ಪರಿಣಾನೋಪಯೋಗ ವಾದಿಯೂ ರಾಜಸಿಕವೂ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ಕೂಡ ಆರಗಿ ಮೈಗೆ ಹತ್ತಲಾರದು ಅದರಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಿಜವಾದ ಭಾರತೀಯ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವು ಗತರತಮಾನಗಳ ಧಾರ್ಮಿಕ ಜಳವಳಿ ಗಳಿಂದಂಟಾದ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಬರಬಹುದಾದ ಅಭ್ಯಾತ್ಮಾನುಭವದಿಂದಲೇ ವಿಕಾಸಗೊಂಡಿತು. ಇರೋಪಿಸಲ್ಪಾದಂತೆ ಕೇವಲ ತಾರ್ಕಿಕ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದಾಗಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಚಾರದ ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನದ ಫಲವೆಂದಾಗಲಿ ಅದು ಹೊರಬೀಳಲಾರದು. ಹತ್ತೊಂಬತ್ತ ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಹಿಂದೆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮೌಲಿಕ ವಿನುರ್ಚೆಯ ವಿಚಾರ ಶಕ್ತಿ ಸಾಧನೆಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮಾತೊಂದಿಷ್ಟೇ ಇದೆ ಅಧಿನವ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ರೂಪವನ್ನು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಾಗಲಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಅತ್ಯೀಕರಿಸುವ ಬುದ್ಧಿಮದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಶುದ್ಧ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವಲ್ಲಾಗಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರು ಕೊಡಗಿದ್ದರು ಈಗೀಗ ಪ್ರಬಲ ವಿಚಾರದ ಪ್ರವಾಹವೊಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದರೂ ಎಲ್ಲವೂ ಇನ್ನೂ ಅನಿಶ್ಚಿತ ಗತಿಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಆಡಂಬರವುಳ್ಳದ್ದಾದರೂ ಅಸ್ಪಷ್ಟಾಕೃತಿಯುಳ್ಳದ್ದೂ ಆಗಿವೆ.

ಬಂಗಾಲವೇ ಭಾರತದ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆ

ಅದರಿಂದಲೇ, ಕಾವ್ಯ, ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ, ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿತ ಪ್ರಾರಂಭವು ಆಗಿದೆ. ಉಳಿದ ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯಗಳಂತೆ ಈ ವಿಷಯ ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಂಗಾಲವೇ ಭಾರತ ಶಕ್ತಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಮೂಸೆಯು ಮತ್ತು ಪ್ರಥಮ ಕರ್ಮ ಶಾಲೆಯು. ತನ್ನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ರೂಪಗಳನ್ನೂ

ಪ್ರೇರಣೆಗಳನ್ನೂ ಅರಳಿಸಿ, ಹೊಸ ನರ್ಜಸ್ಸಿನ ರೀತಿಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಾಣವನ್ನೂ ತುಂಬಿ, ಭಾರತ ಶಕ್ತಿಯು ಈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿಯೇ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಉಳಿದ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ನವ ನಿರ್ಮಿತಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಪ್ರತಿಭಾವಂತನಾದ ಅಥವಾ ಗಣ್ಯನಾದ ಪಾಂಡಿತ್ಯವುಳ್ಳ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಕವಿಯ ಅಥವಾ ಗದ್ಯ ಲೇಖಕನ ಹೆಸರು ಆಗಿಂಗೆ ಕೇಳಬರುವದು; ಆದರೆ ಬಂಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಹತ್ವದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಗಣನೆಗೆ ಬರುವಷ್ಟಿದೆ; ಅದರ ಸತ್ತ್ವ ಹಾಗೂ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಬಂದಿರುವದಲ್ಲದೆ ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಅದು ವರ್ಧಮಾನವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ವಿಪುಲ ಚಿತ್ರಕಲೆಯು ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಣೆಯುಳ್ಳದ್ದೂ, ಸ್ಫೂರ್ತಿತಮೂ ಆಗಿದ್ದು ಸುಕುಮಾರ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದಲೂ ದಿವ್ಯದರ್ಶನ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಒಡಗೂಡಿದೆ. ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದ ಇವರು ವೈಜ್ಞಾನಿಕರು ಅಲ್ಲದವರು; ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಮುಖ್ಯವಾದ ಹಾಗೂ ಇನ್ನೂ ಫಲಪಾಯಕವಾಗಬಹುದಾದ ಶೋಧವೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿ ಜಗತ್ ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾಗಿರುವರು. ಇವಲ್ಲದೆ, ಜಗತ್ತಿನ ವಿಜ್ಞಾನೇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಪಡೆಯಬಹುದಾದಂಥ ಸಂಶೋಧನಾಪುಣರ ತುಣುಕು ಶಾಖೆಯೊಂದು ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಮನವು ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೊರಳಬಹುದು, ಭಾರತೀಯ ಚಿತ್ತದ ಒಲವೆತ್ತು ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯುವದು. ಟಾಗೋರರ ಕಾವ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಬಂಕಿಮರ ಗದ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಬಂಗಾಲಿ ಚಿತ್ರಕಾರರ ಕಲೆಯು ಬಹಳೇ ಅರ್ಥ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಬಂಗಾಲಿ ಕಾವ್ಯವು ಇನ್ನೂ ತನ್ನ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ತಡವರಿಸುತ್ತ ನೆಲೆಮೊರೆಯದವರೆಂತೆ ಹುಡುಕಾಡುವದರಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವದಾದರೂ ಬಂಗಾಲಿ ಚಿತ್ರಕಲೆ ಮಾತ್ರ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದ ಅಂತಃಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದಲೋ ಎನೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಇಟ್ಟು ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆಯೇ ಸರಿಯಾದ ಹಾದಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದೆ.

ನವಜಾಗೃತಿಯ ಹಿರಿಕೆದುಡು ನೂತನ ಚಿತ್ರಕಲೆಯಲ್ಲಿ

ಇದರ ಕಾರಣವು ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಹೀಗಿದೆ:— ನವಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಕಾಲವು ಪರಕೀಯ ಪ್ರಭಾವದ ಕಾಲವು; ಅನಿರ್ದಯದ ತಡವರಿಕೆಯ ಕಾಲವು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಚಿತ್ರಕಲೆಯು ಮುಗ್ಧವಾಗಿತ್ತು; (ಮರ್ಘೆ, ರವಿವರ್ಮನ ಅಭಿಮಾನಿಗಳಾದ ಗೋಡ್ಡಾಟನ್ಮಾಂಡು ಅಯಿತಾದರೂ, ಅದರ ಬೀಜವಿಹೀನ ದೌರ್ಬಲ್ಯದಿಂದ ಅದು ಬಂಡು ಬಂಡಿತನದಲ್ಲಿಯೇ ಕೊನೆಗಾಣುವದು ಗೊತ್ತೇ ಇತ್ತು.) ಕೆಲ ದಿನ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಚ್ಛೇದ ಸಂಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಳೆದುಹೋದ ಜ್ಞಾನಜ್ಯೋತಿಯ ಸ್ಪಷ್ಟ ಪ್ರಕಾಶದ ಲಾಭವೂ ಅವಕ್ಕಾಯಿತು. ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು: ಸಾಹಿತ್ಯದ ಶೈಲಿಯೂ ವಿಚಾರವೂ ವಿವಿಧ ವಿವಾಕವುಳ್ಳವುಗಳಾಗಿರುವವು. ರೂಪ ಪ್ರಧಾನ ಕಲೆಗಳ ಮಾತೇ ಬೇರೆ. ಅದರ ಸೀಮೆ ಸಣ್ಣದು, ಅದರ ತಂತ್ರೋದ್ದೇಶಗಳು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಕಿರಿದಾದ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ತಮ್ಮ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮೂಡಿಸಬಲ್ಲವು. ಬಂಗಾಲೀ ಚಿತ್ರಕಾರರ ಸರ್ವ ಶಕ್ತಿಯೇ ಬಾಹ್ಯರೂಪ ಮತ್ತು ವಾಚ್ಯಾರ್ಥಗಳಿಗಿಂತ ವಸ್ತು ಜಾತದ ಗರ್ಭಾರ್ಥ ಮತ್ತು ಅಂತರಂಗವನ್ನಪ್ಪೇ ತೋರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಸಂಕಲ್ಪ ವ್ಯವಹಾರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಅದು ಸಹಜ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ, ಅದರ ಸಹಜ ಛಂದಗಳಲ್ಲಿಯೇ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವದು; ಬುದ್ಧಿಯ ಅವಶೋಕನಕ್ಕೆ ಗೋಚರವಾಗುವ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ರೂಪಾಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಅದು ಎಂದೂ ಅರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಹೋದ ಅಂತರಂಗದ ಅಂತರಿಕ ಜೀವನದ ಗೆರೆಬಣ್ಣಗಳನ್ನೂ, ಮೂರ್ತಿ-ಭಂಗಿಗಳನ್ನೂ ಹೊರಗಿನ ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದಲೂ ಪ್ರಪಂಚದಿಂದಲೂ ತಂದ ಸಾಮಗ್ರಿ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಿಂದ ಅದು ಮೂಡಿಸುವದು. ಭಾರತೀಯ ಚಿತ್ರಕಲೆಯ ಚಿರಂತನೋದ್ದೇಶವೇ ಇದು. ವಿಚಾರ-ಪ್ರಚುರತೆ, ಪೌರಾಣಿಕ ಕಥಾವಲಂಬನ, ರೂಪಕ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಗಳು ಈಗಿನ

ಮೂರನೆಯ ಪ್ರಕರಣ

ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಡೆಮೆ; ಆದರ ಪ್ರಯೋಗದ ರೀತಿ ಹೊಸದಾಗಿದೆ. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ವಿಷಯಗಳಿಂದ, ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ದಿನದ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬರುವಂತೆ ಆದರೂ ನಯವಾದ ವ್ಯಂಜನಾ ಸಾಸುರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ ರೀತಿಯು ಆದರದು. ಈ ಕಲೆಯ ನಿಜವಾಗಿ ನವಸೃಷ್ಟಿಯೇ ಸರಿ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ತೆರೆದಂಥ ಡೆಬ್ಬಾಗಿಲೊಳಗಿಂದ ಪಾಯ್ಡು ಉಳಿದ ಪ್ರಾಂತದೊಳಗಿನ ಕಲಾಪ್ರಾಪ್ತಿವೂ ತಂತನ್ನು ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಕಲಾಶೈಲಿಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡೀತೆಂದು ನಾವು ಅಶಿಸಬಹುದು. ರಾಷ್ಟ್ರನಾತೀಯತೆಯ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಣಿಸಿದ್ದ ರೂ ಪ್ರಾಂತಿಕ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಭಾರತ ರೂಪ ವೈಭವವು ಅಪಾರವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಅದರ ಕಲಾಸೃಷ್ಟಿಯ ಭರತದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತೀಕರಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಂಗೀಯ: ನವಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆ

ಬಂಗಾಲದೊಳಗಿನ ಕಾವ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಎರಡು ಅವಸ್ಥೆಗಳೊಳಗಿಂದ ಪಾಯ್ಡು ಮೂರನೆಯ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರದ ಸಿದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಅದರ ಲಕ್ಷಣವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮುಂಗಂಡು ಬರದು. ಪ್ರಾರಂಭವೇನೋ, ಇರೋಪಿಯನ ಮತ್ತು ಬಹಳಷ್ಟು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಪ್ರಭಾವದ ನೂತನ ಗದ್ಯಪದ್ಯ ರೂಪಗಳು, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ವಿಚಾರಗಳು ಕಲಾಸಮಯಗಳು ಇವುಗಳಿಂದಲಾಯಿತು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅನೇಕಾನೇಕ ಕೃತಿಗಳು ಚುರುಕು ಉಲ್ಲಾಸಗಳಿಂದ ನೆರೆಯಾಗಿ ಬಂದವು. ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಪ್ರತಿಭಾವಂತರು, ಉಳಿದವರು ಸೊಗಸಾದ ಕಾವ್ಯಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರು, ಅಂತೂ ಅನೇಕ ಕವಿಕವಿಯತ್ರಿಯರ ಚಂದವಾದ ಮತ್ತು ಸಲಕ್ಷಣವಾದ ಕಾವ್ಯಗಳಿಂದ ಸರಸ್ವತಿಯು ಮೇರಿವರಿಯಿತು. ಕೃತಿಗಳಾವವೂ ಎಬಡ-ತಬಡ ಅನುಕರಣದಿಂದ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಪರಕೀಯ ಪ್ರಭಾವವೇನೋ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ತಲೆದೋರಿದ್ದರೂ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಂಡ ಚಿಂತೆ ಮತ್ತು, ಬರಿಯ 'ಮುಖ್ಯಕಾಮುಖ್ಯ'ಯಾಗಲಿ ಮರ್ಕಟಾನುಕರಣವಾಗಲಿ

ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬಂಗಾಲೀ ಜನರ ಸ್ವಭಾವದ ಜಾತಿಲಕ್ಷಣವೂ ಅದರ ಹುಟ್ಟು ರಸಿಕತೆಯ ಒಲವೂ ತನ್ನ ಸತ್ತ್ವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಶ್ರೇಣಿಯ ಎರಕದಲ್ಲಿ ಪರಪ್ರಭಾವಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸಿ ಹೊಯ್ದುಕೊಂಡವು. ಅದರೂ ಅದರೊಳಗಿನ ವಿಷಯ ಸಾರವು ಇಲ್ಲಿಯ ಜೀವಕ್ಕೆ ಸಹಜವಲ್ಲದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಚೊಕ್ಕವೊಳ್ಳಾಗಿ ಭಾಸವಾಗುವದು. ಅದರ ರೂಪ ಚರ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಲೀ ಕಾವ್ಯಯ ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ವಿಶೇಷ ಕಲೆಯೂ ನಯನಾಜೂಕುಗಳನ್ನೆ ಚೆಲುವಲಿಕೆಯೂ ಇದ್ದು ವಾದರೂ ಪೇದಿಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಟ್ಟು ನೋಡಿದರೆ ಹುರುಳೇ ಬಹಳ ಹೊರಡುವದಿಲ್ಲ. ಕವಿಯು ತನ್ನ ಸ್ವಯಂ-ಸಿದ್ಧ ರಕ್ತಿಯಿಂದ ಬರೆದ ಕೃತಿಗಳಿಂದಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಘನತೆಯೂ ಅಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುವಂತೆ ತಿಳಿದಿ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೋರಿ ಬರದು. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅವನ ವಿಚಾರವಾಗಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಾಗಲಿ ಇರುವದೇ ಇಲ್ಲ.

ಬಂಕಿಮಚಂದ್ರರು ಮತ್ತು ರವಿಂದ್ರನಾಥ ಟಾಗೋರರ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಆ ಕಾಲವು ತೀರಿ ಬಹಳ ದಿನಗಳಾದವು; ಅದು ತನ್ನ ಆಯುರ್ಬಲ ವಿದ್ದಷ್ಟು ಬಾಳಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಲೀನನಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಆ ಯುಗದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮರು ಇಬ್ಬರಾದರು ; ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬನು ದೈವದತ್ತವಾದ ನಿರ್ದುಷ್ಟ ಕೌಶಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಹೊಸ ಜಾತಿಯ ಮನೋವೃತ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದವನಾದುದರಿಂದ ಬಂಗಾಲಿಯ ಗದ್ಯಶೈಲಿಗೆ ರಾಜದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು; ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಅಲ್ಲಿಯ ಕಾಂತಿಮಯ ಸಾಹಿತ್ಯನಿರ್ಮಿತಿಯ ಸಂಧ್ಯಾಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನಾದರೂ ಆ ಕಾಲವನ್ನು ಮಿಕ್ಕಿಬಾಳಿ, ವಂಗದೇಶದ ವಿಸುಕ್ತಾತ್ಮವನ್ನೇ ಪ್ರಕಾಶ ಗೊಳಿಸುವ ಗಂಭೀರ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದು ರಾಗವೆತ್ತಿ ಕಾವ್ಯಕಲಾಪನೆ ಮಾಡಿದನು. ಬಂಕಿಮಚಂದ್ರರ ಗ್ರಂಥಗಳು ಗತಕಾಲದ ಮಾತಾದವು;

ಬೇರೆ ಯಾವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಭಾವವೂ ರೂಪಿಸಿರಲಾರದಷ್ಟು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಲದ ನವೀನ ಚಿತ್ತವನ್ನು ಅವು ಒಳಹೊಕ್ಕು ರೂಪುಗೊಟ್ಟಿವೆ; ರವೀಂದ್ರರ ಕೃತಿಗೇನ್ನೂ ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ನಡೆಸಿವೆಯಾದರೂ ಅವಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗುವ ಶಕ್ತಿಗಳು ಬರಲು ಭವಿಷ್ಯದ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ಅವು ತೆರೆದಿವೆ. ಹೊಸ ರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಭಾರತೀಯ ವೃತ್ತಿಯನ್ನೇ ಇಬ್ಬರೂ ಹೆಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವರು. ಇಬ್ಬರದೂ ಯುಗಃ ಪ್ರಭಾತವ ಕೂಗು: ಗಂಧರ್ವಕೀರ್ತಿ ಹುಡುಕಾಟವು ಹೆಚ್ಚು, ಅವಾಹನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕಿಂತ ವ್ಯಂಜನೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳೇ ಬಹಳ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ, ಒಂದು ಕಡೆಗೆ, ರವೀಂದ್ರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನೇ ಹಿಗ್ಗಿಸಿ ಆಗಲಿಸಿ ವಿಕಾಸಗೊಳಿಸುವ ಹೊಸ ಸಿದ್ಧತೆ ಕಾಣುವದು; ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡಾಯ ಹೂಡಿ, ಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಫುಟವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮುದ್ರೆಯುಳ್ಳ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಬೇಕೆಂಬ ಫಲದ ಚಲನ ವಲನವು ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಇದರ ಫಲವೇನೋ ಇನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಈ ಚಳವಳಿಯೂ ಕೂಡ ನವೀನ ಚಿತ್ರ ಕಲಾ ಸಾಂಪ್ರದಾಯದಂತೆಯೇ ಹಾದಿಹಿಡಿದರೂ ಶಬ್ದಾರ್ಥ ಸಹಜವಾದ ಸ್ಫುಟತೆಯು ಇದರ ಹದಗೊಂಡ ವೈಖರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ವಿವಿಧ ವಿಭಾವದ ಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವದ ಮುದ್ರೆಯೊತ್ತಿಬಿಡುವ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಪ್ರಥಮ ಶ್ರೇಣಿಗೆ ಸೇರುವ ಪ್ರಾಸಾದಿಕ ಕವಿತ್ವದ ವೈಖರಿಯು ಇನ್ನೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಜನ ಮನಃ ಶ್ರುಂತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಈ ಮಧ್ಯಮ ಧ್ವನಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನವಭಾರತದಚ್ಚಿನ ಪ್ರತಿಭಾ ಪೂರ್ಣ ಅಂತಃಸ್ಫೂರ್ತಿಯು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣಗಳು ದೃಶ್ಯಮಾನವಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಹೊರಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಅನಿಶ್ಚಿತ ಸ್ಥಿತಿ

ಮನಸ್ಸಿನ ಕೆಲಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ— ಎಷ್ಟೇ ಚಿಕ್ಕ ಸೀಮೆಯೊಳಗೆಯೆ ಇರಲಿ— ತುಸು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಶ್ಚಿತ ರೂಪದ ಹಾಗು ಸಾಧಕಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬಹಿರಂಗ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಾವು ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೇ ಗೋದಲ ಅನಿಶ್ಚಯಗಳ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ದ್ದೇವೆ. ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದರ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ—ತತ್ತ್ವಜ್ಞತೆ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಇಂದೆ ಉಳಿದಿಲ್ಲ, ಮುಂದೆ ಬೇಕಾದದ್ದೂ ಇನ್ನೂ ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವನದ ನವಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಗಟ್ಟಿಪಿಂಡವು ಬಿಳೆದು ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅಕಾಂಕ್ಷೆಗಳ ಶಿಶಿಲೆಯು ಒರಿಕತ ದಿಂದಂಟಾದ ಧಾನ್ತಿಯೂ ತಾಸವೂ ಅನುಕೂಲವಲ್ಲ. ಇನ್ನೇನು— ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ:— ಐರೋಪ್ಯ ರಾಜಕೀಯ ವಿಚಾರ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಮರ್ಕಟಾನ್ತರಣವೂ ಅರಿವಾಸಿ ಅರಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಅಸ-ಬುರುಕತನವೂ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಥಮ ಯುಗವು ಸಮಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಹೊಂದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಅಘಾತ ಪ್ರತ್ಯಾಘಾತಗಳಿಂದ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಯೊಂದು ಎಚ್ಚತ್ತಿದೆ. ಅದು ಭಾರತೀಯ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಸಹಜವಾದ ಪ್ರೇರಣೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ತತ್ತ್ವಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಜಾಮತ ವಾದದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ನೆಲೆಯೂರಿಸಿಲ್ಲಸಲಿಕ್ಕೆಂದು ನಾಡೆಂದರೆ 'ತಾಯಿ, ಆದಿಶಕ್ತಿ' ಎಂಬ ಉಪಾಸನಾ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿತು; ಪ್ರಾಚೀನ ಧರ್ಮ ಹಾಗು ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಗಳ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿತು; ದೇಶಭಕ್ತಿಯನ್ನೇ ಧರ್ಮವೆಂದು ಉದ್ಘೋಷಿಸಿತು. ಆತ್ಮಾವಿಷ್ಕರಣ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅದು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಒರಟೊರಟಾಗಿಯೂ, ಅನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದು ಭೂತವರ್ತಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡು ಹೂಡಿ ಸಂಘಟನೆ ನಡೆಸಿದರೂ, ವಿಧಾಯಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಜಯ ಹೊಂದುವಂತೆ ಮುಂದುವರಿಸಲು ಅವಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೂ, ರಾಜಕೀಯ ವಿಚಾರಾಚಾರಗಳಿಗೆ ಗಟ್ಟಿ ಹುರಿಹಾಕಿ ಜನರನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸಿತು; ಇವರ ಫಲ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಮಾತ್ರ, ರಾಷ್ಟ್ರವು ಸ್ವವಿಕಾಸ ನಿರ್ಣಯ ಪಡಿಸುವ ಬಲವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಗಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಅವಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಮೇಲೆ ಕಾಣಬಹುದು.

ಸಮಾಜ ಪುರುಷನ ಪೂರ್ಣತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಕಾಲಬೇಕು

ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವಿನ್ನೂ ತೀರ ಗಲಿಬಿಲಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಹಳೆಯ ಪಂಥಗಳು ಸುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಕುಸಿದಿಬೀಳುತ್ತಿವೆ; ಆದರೆ ನಿಜರೂಪವೂ ಸತ್ತ್ವವೂ ಅದನ್ನು ತೊಲಗಿ ಹೋಗುತ್ತಲಿವೆ; ಆದರೆ ವಿಚಾರ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಗಳ ಜಾಡ್ಯದಭ್ಯಾಸ ಬಲದಿಂದ ಅವರ ಮುಖರೂಪವು ಬಹಳ ದಿನಗಳ ಸಾಹಚರ್ಯದಿಂದಲೂ ಅದರೊಡನಿರುವ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಉಳಿದಿರುವದು. ಹೊಸದಿನ್ನೂ ಹುಟ್ಟುವ ಶಕ್ತಿತಾಳಿಲ್ಲ. ತಾಳಿಕೆ ಬರುವ ಪುನರ್ನಿರ್ಮಿತಿಯ ಸಂಭವವಿನ್ನೂ ತೋರುವದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಳೆಯದು ಹಾಳಾಗುವ ಕ್ರಿಯೆಯೇ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿಯೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿಯೂ ಸಾಗಿದೆ; ಹಳೆಯದು ಉಳಿದಿರುವದು ಒಳಗಿಂದ ಕೊಳೆತರೂ ಹೊರಹೊರಗೆ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರುವ ಹೆಣದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸರಿ. ಕೆಲವು ಸುಧಾರಕ 'ಸಮಾಜ' † ಗಳು ಧರ್ಮದ ಬೆಂಬಲವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಘೋಷಣೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಉದಾಹರಣೆ ಮೇಲುಪಂಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಬೊಟ್ಟು ಮಾಡಿಯೇ ಹಳೆಗಾಲದ ಪಡಿಕಟ್ಟು ಅಥವಾ ಜಾಯಮಾನಗಳನ್ನೆತ್ತಿ ತೋರಿಸಿಯೇ

† ಆರ್ಯ ಸಮಾಜ, ಬ್ರಹ್ಮೋ ಸಮಾಜ, ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸಮಾಜದಂಥವು.

ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮ

ಮುಂವರಿವವು. ಆದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ, ಮೇಲೆ ಡೀಳಿದ ಅಪವಾದಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಪರಿಪುಷ್ಟವಾದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಜನರ ಅಂತಃಕರಣಗಳನ್ನು ಅವು ಹಿಡಿಯಲೇ ಇಲ್ಲ. ಜೀವನದ ಮಹಾ ಶಕ್ತಿ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಸಂಸ್ಕರಣವಾಗಲಿ, ಪ್ರೇರಣೆಯ ಗಾಂಧೀಯವಾಗಲೀ ಇರುವದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಭಾವನಾವಶತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪೌರಾಣಿಕ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕತ್ವದ ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ತೆರೆಯೂ ಒಂದು ಹಾಯ್ದು ಹೋಯಿತು. ತನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆಂತರಿಕ ಧ್ವನಿತಾರ್ಥವನ್ನನುಲಕ್ಷಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರಶಕ್ತಿಯು ಜಾಗೃತಿ ಹೊಂದಿ ಅಚಾರಪದ್ಧತಿಗಳೂ ಸಮಾಜ ವ್ಯವಹಾರದ ವಿಚಾರಗಳೂ ಹೊಸ ರೂಪ ಹೊಂದಿ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ದಿನಾಲು ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ ; ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಕೈಗೂಡಿಸುವ ಸಾಧನೆಯಾಗಲಿ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಇಚ್ಛಾ ಶಕ್ತಿಯಾಗಲಿ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ . ಅಧಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀವನವಾರಂಭವಾಗುತ್ತಲೇ ಜಾಗೃತವಾದ ಜನದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮನಃಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ನವಜನ್ಮದ ಶಕ್ತಿಗಳು ಅಮರಿ ಹಿಡಿಯಬಹುದೆಂದು ಮಾತ್ರ ತೋರುವದು.

— — —

ಸಾಲ್ಕನೆಯ ಪ್ರಕರಣ

ಪರಮಾರ್ಥ ನಿರ್ಯತತತ್ವವಾದ ನವಜನ್ಮವೆಂದರೇನು ?

ನವಜನ್ಮವು ಹೀಗೆ ನಿರ್ಧಾರಿತವಾಗುತ್ತಲಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಕೊನೆಗೊಡುವ ನಿಷ್ಕರ್ಷಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ . ಆದರೆ ಅದು ತನ್ನ ಹೆಸರಿಗೆ ಅನ್ವರ್ತಕವಾಗಿ ಭಾರತ ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಾಣವು ನೂತನ ದೇಹವನ್ನು ಪಡೆದು ಪುನರ್ಜನ್ಮ ಹೊಂದಿಬರಬೇಕಾದರೆ, ಅದರ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾದ 'ಪುರಾಣ ಪ್ರಜ್ಞೆ'ಯ ಹೊಸ ಮೃವೆತ್ತಬೇಕಾದರೆ, ಜೀವನದ ಅಂಗಾಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕೋದ್ದೇಶದ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ವರ್ಧಿಷ್ಟವಾದ ಮಹಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೂ ಕೊನೆಮುಟ್ಟುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಾರ್ಯನಿರತವಾಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ತಿಳಿಗೇಡಿತನದ ಅಥವಾ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಅನಶೇಷಗಳಿಂದ ಅಡ್ಡಿ ಉಂಟಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. (ಎರಡೂ ತರದ ಪ್ರಸಂಗವೂ ಇದೆ.) ಯಾಕೆಂದರೆ, ಭಾರತೀಯ ಜೀವನದ ಹಾಗೂ ಮನದ ಕೆಲವೊಂದು ವಿಶೇಷ ಶಾಪೆಗಳಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಅತಿಶಯವಾದ ಪಾರಲೌಕಿಕತೆಯಿಂದೂ ಬೇಸರದ ಅವಿಶ್ವಾಸವು ವಿರಕ್ತ ಧಾರ್ಮಿಕರ ಅತ್ಯುಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಯೋಗ್ಯವೇ ಎಂದು ತೋರುವದು . ಆದರೆ ಅದು ಅಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ; ಯಾಕೆಂದರೆ, ಮುಖ್ಯ ಮಾತನ್ನೇ ಅದು ಮರೆತು ಬಿಡುವದು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇತಿಹಾಸದ ಸದೃಶ ಆವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಮ್ಮೆಮ್ಮೆ ಹೀಗೆ ಕೇಳುವ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. "ಸಮಾಜ ಜೀವನ, ರಾಜಕಾರಣ, ಕಾವ್ಯ, ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕತೆ ಎಂದರೆ ಎನ್ನುವ ದಾದರೂ ಏನು ?" " ಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀವನ್ನುವ ' ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ಟಂಕಾರ ' ಸೇರಿಕೊಂಡರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಬರುವ ಹೆಚ್ಚಿನ

ಕಳೆಯುವರೂ ಯಾವುದು?" "ಈ ಮಹಾ ಭೂತ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವದರಿಂದ ರಾಜಕಾರ್ಯ ಸಮಾಜಕಾರ್ಯಗಳ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಆಗುವ ಲಾಭವೆಂತಹದು?" ಆದರೆ ಇದು ನಿಜಿತ್ರ ಮಾಮಯ ಅಜ್ಞಾನ; ಈಗ ಸಾಕಷ್ಟು ದಿನಗಳಿಂದ ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದ ಐರೋಪ್ಯ ವಿಚಾರದ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ! ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಪರಮಾರ್ಥಗಳ ಹಾದಿಯೇ ಬೇರೆ; ತರ್ಕ ಬುದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಜೀವನಗಳ ಹಾದಿಯೇ ಬೇರೆ. ಅವುಗಳ ತತ್ತ್ವವೇ ಬೇರೆ ಸಿದ್ಧಿಯ ರೀತಿಯೇ ಬೇರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಈ ಬಗೆಯ ಆದರ್ಶದ ಅಳಕೆಗೆ ಒಳಪಡಬೇಕೆನ್ನುವ ನಾವು ಹಿಂದು ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಗೆಹರಿಯದ ಧರ್ಮವನ್ನೂ ತಿರುವು ಮುರುವ ತತ್ತ್ವದ ಅಟಮಟದ ಅನುಭಾವ ಮಾರ್ಗವನ್ನೂ ಬೋಧಿಸಿ ರಸ್ತೆಪೂರಿತವಾದ ಪ್ರಾಯೋಜನಿಕ ಜೀವನದಿಂದ ಪಾರಲೌಕಿಕ ವೇದಾಂತಕ್ಕೆ ಅದನ್ನೆಳೆಯುತ್ತಿರುವವಾಗಿಯೂ, ಇಂದಿನ ಜಗದ ಅಘಾತಗಳನ್ನು ತಾಳಿಸುವಂಥವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರವೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕಾದರೆ ಅವಶ್ಯವಾದ ಅಧುನಿಕತೆ ಹಾಗೂ ವಿವೇಕಗಳ ಹಾದಿಯಿಂದ ಭಾರತವನ್ನು ತಳ್ಳುತ್ತಿರುವವಾಗಿಯೂ ಕೆಲವರಿಗೆ ಸಂಶಯವು ಬಾಧಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಪರಮಾರ್ಥ ತತ್ತ್ವನಿಯತವಾದ ನವಜನ್ಮವೆಂದೇನೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲೇ ಬೇಕು.

ಪರಮಾರ್ಥ ನಿಯತ ನವಜನ್ಮವೆಂದರೇನಲ್ಲ

ಆದರೆ, ಅವಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಪರಮಾರ್ಥ ನಿಯತ ನವಜನ್ಮವೆಂದರೆ ಏನಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನೇ ಹೇಳುವಾ. ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಜೀವನವೆಂಬುದು ಕ್ಷಣಭಂಗುರವಾದ ಜಂಭವೆಂದಾಗಲಿ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಅಶ್ರಮಗಳನ್ನು ಸೇರುವ ಯತಿಗಳಾಗಬೇಕೆಂದಾಗಲಿ, ನಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಗವಿ, ಗುಡ್ಡ, ಮಠಗಳ ಪಾದಿ ಹಿಡಿಸುವ ಸಾಧನೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಾಗಲಿ, ಮಾನವ ಕುಲದ ಸಾಮೂಹಿಕ

ಪ್ರಗತಿಗೂ ದಿಹಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೂ ಏ ನೇ ನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಂತೆ, ನುಹಾ ಪ್ರಾಗತಿಕ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ, ಕಂಬದಂತೆ ಸ್ತಬ್ಧರಾಗಿರುವದೆ ಮೇಲಿಂದಾಗಲಿ, ಅದರ ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಭಾರತೀಯ ಚಿತ್ತದ ಕೆಲಕಾಲದ ಒಲವು ಹಾಗಿರಬಹುದಾದರೂ ಅದರ ಸಮಗ್ರವಾದ ರೀತಿಯು ಹಾಗೆಂದಿಗೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಚಿತ್ತದ ಪೂರ್ವಾಭ್ಯಾಸದಿಂದಲೂ ಸಂಸ್ಕಾರಬಲದಿಂದಲೂ ಇನ್ನೂ ಅಂಟಿಕೊಂಡುಳಿದಿರುವ ವಿಚಾರದಂತೆ, ಕೆಲವು ಜಳಿಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕರು ಯಶ್ವಿನಿ ಪ್ರಕಾರ, ಯಾವುದಾದರೂ ಮತಧರ್ಮದ ಸಿದ್ಧಾಂತ, ರೀತಿ, ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಸರಿ ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬದುಕನ್ನು ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಎರಕಕ್ಕೆ ಹೊಯ್ಯುವದೂ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕತೆಯ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ. ಹಿಂದೂ, ಇಸ್ಲಾಮ ಮತ್ತು ಕ್ರೈಸ್ತ ಇಂಥ ಸ್ಪಷ್ಟ ಛಿನ್ನವಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಧರ್ಮರೂಪಗಳಲ್ಲದೆ ಇವುಗಳಿಂದಲೇ ಉಂಟಾದ ಅನೇಕ ಮತಮತಾಂತರಗಳಿಗೂ ಪಂಗಡ ಒಳಪಂಗಡಗಳಿಗೂ ಆಶ್ರಯಸ್ಥಾನವಾದೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಪ್ರಯತ್ನವು ಬಯಸಬೇಕಾದದ್ದೇ ಎಂದು ತಿಳಿದರೂ ಇಂಥ ಯತ್ನವು ಕೈಗೂಡುವದು ಅಶಕ್ಯಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕತೆಯು ಯಾವ ಮತಧರ್ಮಕ್ಕಿಂತಲೂ ವಿಶಾಲವಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಉದಯವಾಗುತ್ತಿರುವ ಮಹತ್ತರ ವಿಚಾರಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಮತವೂ ವಿಶ್ವಧರ್ಮದ ಮಹಾ ಪಂಥವೋ ಶಾಖೆಯೋ ಆಗಬಹುದು. ವಿಶ್ವಧರ್ಮವೆಂದರೆ—ಚರಿತನನಾದ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮೀಪಿಸುವ ಮಾನವ ಜೀವನ ಸಮೀಕರಣವೊಂದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ, ಐಕ್ಯದ ಮೂಲವನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮವನ್ನು, ಶಾಶ್ವತ ದಿವ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾನವನು ಹಿಡಿಯುವ ಸಾಧನ ಮಾರ್ಗ— ಎಂದು ನಾವು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು.

ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕತೆಯ ಸ್ವರೂಪ

ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ನಮ್ಮ ವೃಷ್ಟಿಮೈಪವಿಂದ ಯಾವುವನ್ನೂ ನಾವು ಹೊರದೂಡಲಾರಿವು. ಮಾನವ ಜೀವಿತವ ಯಾವ ಮಹಾಪ್ರೇಯ ಗಳಾಗಲಿ, ಅಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವ ಮಹಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾಗಲಿ, ಮಾನವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಯಾವುದೇ ರೂಪ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರಲಿ ಸಹಜ ವಾಗಿರಲಿ ಇರುವ ಪ್ರೇರಣೆ ಅಥವಾ ಪೂರ್ಣತೆ, ಶಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನಜ್ಯೋತಿ. ಆನಂದ, ತ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ, ಹರುಹಿ, ತುಂಬಿಸಲು ಮಾನವ ಜೀವದ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಯಾವುದೇ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಉಪಾಯವಿರಲಿ— ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡ ನೋಟ ಬೇಕು. ಅತ್ಮ-ವಿಲ್ಲದ ಚಿತ್ತ, ಅಥವಾ ಅತ್ಮವಿಲ್ಲದ ದೇಹ ಇದು ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಮನುಷ್ಯನ ಜಾತಿಯಲ್ಲ; ಅನ್ವರ್ದಿತ ಮಾನವೀಯ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕತೆಯು ಮನ, ಪ್ರಾಣ, ದೇಹಗಳನ್ನು ಅಲ್ಪವೆಂದು ಭಾವಿಸುವವಾಗಲಿ, ಕಡಮೆ ಬೆಲೆಯವೆಂದು ತಿಳಿಯುವವಾಗಲಿ ಮಾಡಲಾಗದು; ಅತಿ-ಗೌರವದಿಂದಲೂ, ಬಹಳೇ ಮಹತ್ತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟೂ ಅವುಗಳ ದರಾ ಮರ್ಶ ಮಾಡುವವೇ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ; ಯಾಕೆಂದರೆ, ಮಾನವನೊಳಗಿನ ಜೀವ, ಅತ್ಮಗಳ ಉಪಾಧಿಗಳೂ ಉಪಕರಣಗಳೂ ಅವು ಆಗಿವೆ. ಜೀವಿ ಗುರು ಮತ್ತು ಮಹತ್ತರ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಾದರೂ ಸದ್ಯದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರೀಕರ ವಿಚಾರದಂತೆಯೇ ಪುರಾತನ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾದರೂ ಮನ, ಪ್ರಾಣ, ದೇಹಗಳ ಆರೋಗ್ಯ ಬೆಳೆಗೆ, ಕಸುವುಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳಷ್ಟೇ ಬೆಲೆಕೊಡುತ್ತಿತ್ತು. ತಾವು ಹೇಳಿದರೆ ನಾವು ನಂಬಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವರು ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಹಿಂದು ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದಾರಿದ್ರ್ಯವನ್ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದರ್ಶವೆಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡದ್ದಾಗಲಿ, ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಬೆಂಬದಿಗಾಗಿ ಅಕಿಂಚನತೆ, ಮಲಿನತೆಗಳು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದ್ದವೆಂದಾಗಲಿ ಎಂದೂ ಇರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸೈನ್ಯಕ,

ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮರ್ಥತೆಗೂ ಧುರಂಧರತೆಗೂ, ವಂಶದ ಆರಾಮ ಸಮೃದ್ಧಿಗಳಿಗೂ, ದೇಹದ ನಿರಾಮಯತೆ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗೂ, ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಸಕಲ ಕಲೆಗಳಿಗೂ, ರಸಜೀವನದ ತೃಪ್ತಿಗೂ ಶಾಸ್ತ್ರಹಾಗೂ ದರ್ಶನಗಳಿಗೂ, ಬುದ್ಧಿಯ ಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೂ,— ಅಂತೂ ಆರೋಗ್ಯದಿಂದ ಬೆಳೆದ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಕಲ ಸನ್ನಾಹಕ್ಕೂ ಬೀಸ ಬಿಟ್ಟು ಆಡಗೊಟ್ಟದಾಯಿತು ಭಾರತದಲ್ಲಿ, ಭಾರತೀಯರ ಗುರಿಯು ಉನ್ನತವಿದ್ದಂತೆಯೇ ತಮ್ಮ ಧೈಯ ಮಂದಿರದ ಅಸ್ತಿವಾರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ದೃಢವೂ ವಿಶಾಲವೂ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹವಣಿಸಿದರಲ್ಲದೆ, ದೇಹಾದಿಗಳ ಪೂರ್ಣತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಯೋಚನಾ ಪೂರ್ವಕವಾದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ನವಭಾರತವಾದರೂ ಇಂದಿನ ಹೆಚ್ಚು ಜಟಿಲವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಕರಣೋಪಕರಣಗಳಿಂದಲೂ ನೂತನವಾದ ವಿಶಾಲ ವಿಚಾರಗಳ ಚೇತನೆಯಿಂದಲೂ ಅದೇ ಗುರಿಯನ್ನೇ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಿತು. ಆದರೆ ಅದರ ಕಾರ್ಯದ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯತ್ನದ ಕ್ಷೇತ್ರವೂ ಅದರ ಮಿದುಗೊಂಡ ಮನದ ತರತರಾವಳಿಯೂ ಪೂರ್ವ ಕ್ಷೇತ್ರವೂ ಹೆಚ್ಚಾದೀತೇ ಹೊರ್ತು ಕಡಮೆ ಯಾಗಲಾರದು. ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕತೆಯು ನಿಷೇಧ ಪ್ರಧಾನ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳದ್ದಾಗುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಅದರ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯಲ್ಲಂತೂ ಸರ್ವಸಂಗ್ರಾಹಕವಾಗಿ ಅದು ಇರಬಲ್ಲದು, ಇರಲೇ ಬೇಕು.

**ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಬಗೆಗಿರುವ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಗೂ-
ಕೇವಲ ಭೌತಿಕವಾದ ಮಾನಸ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ಇರುವ ಭೇದ**

ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಬಗೆಗಿರುವ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ಕೇವಲ ಭೌತಿಕವಾದ ಮಾನಸ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ಒಹಳೇ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯೂ, ದೇಹ ಪ್ರಾಣ ಮನಗಳನ್ನು ಸಾಧನಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯುವದಲ್ಲದೆ ಸಿದ್ಧಿಗಳೆಂದಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಸಾಧನಗಳೆಂದರೂ ಅವು

ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮ

ಕೂಡ ಅತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದವುಗಳೆಂದಾಗಲಿ, ಕೊನೆಮುಟ್ಟಿಸುವವೆಂದಾಗಲಿ ಹೇಳದು. ಅವು ಅವನ ಸಾಧನೆಯ ಕಾರಣ ದೇಹಗಳು ಮಾತ್ರ, ಜೀವನ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಅದಲ್ಲವು. ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕತೆಯು ಸಾಂತ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾದ ಅನಂತವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು, ಅವುಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವುಗಳ ಬೆಲೆಕಟ್ಟುವದು. ಅನಂತವು ಪೂರ್ಣವು. ಈ ಕಾರಣ ದೇಹಗಳು ಆ ಪೂರ್ಣವನ್ನು ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವಿಷ್ಕರಿಸಿದರೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಅದನ್ನೇ ಹೊರಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರ ಸತ್ಯಾವಿಷ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವವು. ಜೀವ ಜಗತ್ತುಗಳ ಬೆಂಬದಿಗೊಂದು ನಿಜವಸ್ತುವು ಇರುವದೆಂದೂ, ಅದು ಇ-ಡಕ್ಟ್ ರಿಡಾಗಿರದೆ ಹತ್ತನು ವಾಗಿದೆಯೆಂದೂ ತಿಳಿಯುವದಲ್ಲದೆ, ಜೀವ ಜಗತ್ತುಗಳ ಅಂತರ್ಯಾಮದಲ್ಲಿಯೂ ಇಂಥ ನಿಜವಸ್ತುವಿರುವದಾಗಿಯೂ, ಮತ್ತು ಆ ಪುರುಷ, ಪರಮಾತ್ಮ, ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪದಾರ್ಥವೇ ಜೀವನೋಳಗಿನ ಅತ್ಯಂತ ಮೌಲಿಕವಾದದ್ದೆಂದೂ ಜೀವನು ಅದರ ಅವಿಷ್ಕಾರ ಪಾತ್ರವಾಗುವಂತೆ, ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನೋ ವಿಕಾಸವನ್ನೋ ಪರಿಣಾಮವನ್ನೋ ಹೊಂದುವದೇ ಪರಮಾರ್ಥವೆಂದೂ, ಜಗದ್ವರಿತವಾದ ಈ ಭಾಗವತ ವಿಭೂತಿಯನ್ನೇ ಜೀವನು ಕಂಡು, ಉಂಡು, ತನ್ನ ಬಗೆ ಬಾಳುಗಳನ್ನು ಅದರೊಡನೆ ಸಮರಸಕ್ಕೆ ತಂದು ಇತರ ಜೀವಗಳೊಡನೆ ತನ್ನ ಹೊಂದಿಕೆಯ ಸಮತೂಕವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂದೂ ಅದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವದು. ಈ ವಿಚಾರ ಸದ್ಭೂತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಾಮಾನ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯೇ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಪಲ್ಲಟಗೊಳ್ಳುವದು ; ಜೀವನದ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಿಂದ ಹತ್ತುವ ಅರ್ಥವೇ ಬೇರೆ, ಹಾದಿಯೇ ಬೇರೆ.

ಸಾರಮಾರ್ಘಿಕೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೀತಿ ನಡಾವಳಿಯಿಂದರೇನು ?

ದೇಹಕ್ಕೆ ಬಲವೂ ಆರೋಗ್ಯವೂ ಇರಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಧೈಯ. ಆದರೆ ಉದ್ದೇಶವೇನು ? 'ಬಲಕ್ಕಾಗಿ ಬಲ, ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ'—ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವು ಪಡೆಯಲರ್ಹವಾದವುಗಳೆಂದೆ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾದ ಉತ್ತರ ಬಂದಿತು. ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಣ, ಮನಸ್ಸು, ಅಂತಃಕರಣಗಳ ತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ ಅವಶ್ಯವಾದ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯಗಳ ಆಧಾರವೆ ಆನೆಂದೂ ಉತ್ತರ ಬರಬಹುದು. ಅಹುದು; ಅವುಗಳಿಗಾಗಿಯಂತೂ ಸರಿಯೇ ಸರಿ ; ಮಾನವನ ಸಮ್ಯಗ್ದೀವನ ಧರ್ಮದ ಅಂಗವಾಗಿ, ದೇಹವು, ಆತ್ಮಾವಿಷ್ಕರಣದ ಸತ್ಪಾತ್ರವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅದರ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯು ದೇಹಸಾಧನೆಯ ಭಾಗವಾಗಿದೆ— ಇದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಮಾನವನೊಳಗಿನ ದೇವತ್ವ ಸಂಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ದೇವತ್ವ ಪ್ರಕಾಶನಕ್ಕೆ ಅಡಗಿಲ್ಲಾಗಿ ಸಮ್ಯಗ್ದಿದ್ಧ ದೇಹವು ಬೇಕು; ಭಗದುನ್ಮುಖವಾದ ಜೀವ ಧರ್ಮದ ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿಗೆ ದೇಹವು ಒಂದು ಸಾಧನವು; ಸಂಸ್ಕೃತ ಗಾಢಿಯಾದರೂ 'ಶರೀರಂ ಖಲುಧರ್ಮ ಸಾಧನಂ' ಶರೀರವು ಧರ್ಮಚರಣೆಯ ಸಾಧನ—ವೆಂದು ಸಾರುವದು. ಬುದ್ಧಿ, ಮನಸ್ಸು ಅಂತಃಕರಣಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಸೂಕ್ಷ್ಮಶರೀರದ ಅಂಗಗಳಾಗಿರುವದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಪರಿಪಕ್ವತೆಯಿಂದ ಬಾಳುವೆಗೊಂದು ಜೀವಕಳೆಯೂ ಸಾರ್ಥಕತೆಯೂ ಬರುವದೆಂದು ಸಾರ್ವಲೌಕಿಕವಾದ ವಿಚಾರಸರಣಿಯಿದೆ. ಇದೂ ನಿಜವಿದ್ದರೂ ಇದಷ್ಟೇ ನಿಜವಲ್ಲ; ಇವೂ ಆತ್ಮದ ಅಂಗಗಳಾಗಿರುವದರಿಂದ, ಇವುಗಳ ಬೆಳೆಗೆ, ನಯ, ಮಾರ್ಗವ, ಬಲ, ತೀವ್ರತೆಗಳಿಂದ ತಂತಮ್ಮ ದಿವ್ಯಭಾವಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಈ ಅಂಗಗಳಾದರೂ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿರುವವಲ್ಲದೆ ಇವುಗಳ ಸಿದ್ಧಿಯಿಂದ ಜೀವನು ಜಗಲ್ಲಿಂಗವಾದ ವಿರಾಡ್ರೂಪದ ಸಾಮೀಪ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಬರಬರುತ್ತ ಸಾಲೋಕ್ಯವನ್ನೂ ಸಾಯುಜ್ಯ ಸಾಧಮ್ಯಗಳನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸುವದು—

ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮ

ಎಂದೇ ಇವುಗಳ ಸಿನ್ನಿಯಗತ್ಯನಾಗಿದೆ. ಜನರೊಡನೆ ವೆಚ್ಚು ವಿವೇಕ, ಸೌಮ್ಯತೆ, ಸಹಾನುಭೂತಿ, ಅತ್ಮನಿಗ್ರಹ ಸಂಪನ್ನವಾದ ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಗಿ ಸಮಾಜಹಿತವೃದ್ಧಿಯಾಗುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಜೀಕಾದ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತ ವಾದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಡೆವಳಿಕೆಗೆ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಗಿ ನೀತಿ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಅದರ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೀತಿ ನಡಾವಳಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಜೀವನೋದನೆ ಸಾಧಾರಣ ಪಡೆ ಯುವ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯಿಂದೂ, ಅಂತರಾತ್ಮನಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಶೀಲ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹದಗೊಳಿಸುವ ಪಾದಿಯಿಂದೂ ಅದರ ಅರ್ಥವಾಗುವದು.

ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕೆಲಸವು

ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಗುರಿಗಳ ಬಗೆಗೂ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗೆಗೂ ಇದೆ ಮಾತು ಸೈ; ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕತೆಯು ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಎತ್ತಿಹಿಡಿದು ಅವು ಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ತರವಾದ, ದಿವ್ಯತರವಾದ ಅಂತರ್ಯದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವದು. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಪಾರ ಮಾರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನ ವಿವರಿಸುವ ರೀತಿಯೇ ಬೇರೆ. ಬುದ್ಧಿ ಗುಣಗಳನ್ನು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ನೈಯ್ಯಾಯಿಕರ ಮಾರ್ಗಹಿಡಿದು ಮೂಮಾಂಸ ಮಾಡಿಯೋ, ಪದಾರ್ಥವಿಜ್ಞಾನಾದಿ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ನಮ್ಮದಿರಿಟ್ಟ ಸಂಗ ತಿಗಳ ಅವಲೋಕನಮಾಡಿ ತರ್ಕದೀಪಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರಥಮ ತತ್ತ್ವಗಳಬಗ್ಗೆ ನಡೆಸಿದ ನಿಷ್ಕಾಮ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯಿಂದಲೋ, ಅಥವಾ ಎರಡೂ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಮಿಶ್ರಣದಿಂದಲೋ ಅದು ಸಾಗುವದು. ಅದರಿ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿ ವಿಶೇಷದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಲಾಗಿ, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅವಲೋಕನ ಮತ್ತು ತರ್ಕವಿವೇಕದಿಂದಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ ಅಂತಃ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದಲೂ ಆತ್ಮಾನುಭವದಿಂದಲೂ ಅಸ್ತಿತ್ವ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬಹುದು ಎಂದು ತೋರುವದು. ವಿವಿಧವಾದ ಜ್ಞಾನ ಸಾಧನೆಗಳಲ್ಲೊಂದನ್ನೂ ಬಿಡದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿ ಬಂದ ಫಲಿ-

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪ್ರಕರಣ

ತಾಂಶಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ ರಚನೆಮಾಡಿ, ವಿಶ್ವೈಕ ನೈಜವಾದ ಪರಮ ಸತ್ಯಮೊಡನೆ ಅದರ ಅನ್ವಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತೋರಿಸುವದೆ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನದ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿ ಇದೆ. ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಸ್ತಿವಾರ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟು, ಸರಜೀವವು ತನ್ನ ದೈವೀ ಪೌರುಷವನ್ನೂ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವದೆ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನದ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವಂಭರ ಪುರುಷನು ಪದಾರ್ಥ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದ ಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಬೆಳಕು ಕೆಡಹುವದೆ ವಿಜ್ಞಾನದಿಂದಿರುಂತಾದ ಜಾಗತಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಪರಿಣಾಮವು. ಅನ್ನ ಹಾಗು ಅನ್ನರಸಮಯ ಪ್ರಾಣವೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಪ್ರಾರಂಭ ಬಿಂದುವೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನಪ್ಪಿ ಜೀವನ, ಮಾನವ ಮನಸ್ಸುಗಳ ಜ್ಞಾನವನ್ನಷ್ಟೆಯಾಗಲಿ, ವಸ್ತುಜ್ಞಾನದಿಂದಿರುಂತಾಗುವ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಫಲ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನಷ್ಟೆಯಾಗಲಿ ವಿಜ್ಞಾನವು ದೃಷ್ಟಿಪಥದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗದು. ಆತ್ಮವೇ ಪ್ರಥಮ ತತ್ತ್ವವೆಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅನ್ನ ಪ್ರಾಣಶರೀರಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಲೂ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಮಿಕ್ಕಿದ ವಿಜ್ಞಾನದಿಂದಲೂ ಹಳೆಯ ಹಾಗೂ ಹೊಸ ಮಾನಸ ಪ್ರಾಣಯೋಗ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಪರಿಪಾಕಕ್ಕೆ ತಂದ ಅನುಭವಜನ್ಯಜ್ಞಾನದಿಂದ ಇದೇ ಹಾದಿಯೊಳಗಿನ ಹೊಸ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಇಂಬು ಮಾಡಿಕೊಡುವದೆ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಪುರುಷಾರ್ಥಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಅದರ ಉದ್ದೀಪನದಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಭೆಯಿತ್ತ ಉತ್ತರಗಳನ್ನೂ ರುಚಿಕಟ್ಟಾಗಿ ಕುಶಲತೆಯಿಂದ ಸೂಚಿಸಿ, ಜೀವ ಜಗತ್ತುಗಳ ರಮ್ಯ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ರಚಿಸಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದೆ ಕಾವ್ಯ ಚಿತ್ರಕಲೆಗಳ ಮೂಲೋದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದೆ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಥದಲ್ಲಿ ಇವು ಕೂಡ ಜೀವ ಜಗತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಮರೆಯಾಗಿರುವ ಆತ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಕವಾದ ಅತ್ಯಂತ ಗಂಭೀರ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಅವಿಷ್ಕರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವವು. ಮಾನವ ಜೀವನದ

ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮ

ಪ್ರಾಥಮಿಕಾನುಭವ ಪ್ರಾರಂಭವ ಯುಗಗಳಲ್ಲಿ, ರಾಜ ನೀತಿ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಆರ್ಥ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೂ ದೇಹಪ್ರಾಣ ಮನಃ ಶಕ್ತಿಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಬೆಳೆದು, ಜನರು ನಂಜ, ಕುಲ, ಜಾತಿ, ಮತ, ಪಂಗಡ, ಬಳಿ, ಬೆಡಗು ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಗುಂಪು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಒಟ್ಟು ಜೀವನ, ಒಟ್ಟು ನಿರ್ಮಿತಿ, ಒಟ್ಟು ಭೋಗಗಳಿಗಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಕಟ್ಟಳೆಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ವರ್ಣಿಸುವವು; ಆದರೆ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಉದ್ದೇಶವು ಈ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ರೂಪವನ್ನಷ್ಟೇ ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ, ಮಾನವನು ತನ್ನ ನಿಜಾತ್ಮನಾದ ದೇವತ್ವವನ್ನು ಕಂಡು ಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಪಂಚವೊಂದು ಪರಮಾರ್ಥದ ಗರುಡಿಮನೆಯಾಗುವಂತೆ ಮೊದಲು ಮಾಡುವದು, ಆ ಮೇಲೆ ದೇವಧರ್ಮದ ಮೂರ್ತಿಮತ್ತಾದ ಆಚರಣೆಯ ರಂಗಸ್ಥಲ ವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವದು; ಕೊನೆಗೆ ಮಾನವನ ವೈವೀಕಸಂಪತ್ತಿನ ಗುಣಗಳಾದ ಜ್ಯೋತಿ, ಬಲ, ಶಾಂತಿ, ಐಕ್ಯ, ಸಾಮರಸ್ಯಗಳನ್ನು ಆಳವಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಮಾನವ ವಂಶವೇ ತನ್ನ ವಿಕಾಸಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದು ಸೂರೆಗೊಳ್ಳಲಿರುವ ದಿವ್ಯರಾಜ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವದು. ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕತೆಯ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವದಿಂದರೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವದಲ್ಲದೆ ಅದರ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಎಲ್ಲ ಮಾತುಗಳನ್ನೂ ಕೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದಿಷ್ಟು ಆಗಲೇ ಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗುಂಜಿಯಷ್ಟೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬಾರದು.

**ಇರೋಪಿನವರು ಇಂದು ಕಸವೆಂದು ಎಸೆದದ್ದನ್ನು
ನಾವು ನಾಳೆ ರಸವೆಂದೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವದು ಸರಿಯಲ್ಲ**

ಯಾರಿಗೆ ಈ ಆದರ್ಶಗಳ ಅರ್ಥವಾಗದೆ ನಂಬಿಗೆಗೇಡಾಗಿರುವದೋ, ಅವರು ಭಾರತ ಸತ್ತ್ವವನ್ನೇ ತನ್ನ ನೆರೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ಬಿಡುವ ಹೆದರಿಕೆಯನ್ನು ಕೆಲಕಾಲ ಉಂಟುಮಾಡಿದಂಥ ಐರೋಪ್ಯ

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪ್ರಕರಣ

ಜೀವನ ಸೂತ್ರದ ಸೆಳೆತದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಇರುವರು ಎನ್ನಲೇ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಇದೋಪವೇ ತನ್ನ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳ ಸಂಕುಚಿತತೆಯನ್ನು ಮಿಕ್ಕ ಬೇಕೆಂದು ಪೌರ್ವಾತ್ಯರ ಸಾರವತ್ತಾದ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಬೇಗ ಬೇಗನೆ ಒಳದುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಮೊದಲು ಈ ವಿಚಾರಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಸೋಸಿ, ಬಸಿದು, ಒಸರಿ ಬಂದುವು. ಆದರೆ ಇಂದು ತೀರ ಬಹಳ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಮರೆತು ಹೋದ ಹೊಸ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟು, ಅದರ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಗೆ ಉಚ್ಛ್ರಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯೂ, ಜ್ಞಾನ ಬೋಧೆಯೂ ರೂಪ ಕ್ರಾಂತಿಯೂ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಅವು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಕಾವ್ಯ ಕಲೆ, ಜೀವನ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛಂದದ ಪ್ರವಾಹ ಪ್ರವಾಹಗಳಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿವೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಇದೋಪವು ಹೊಸ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ತಿಳಿವಿನಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾನವ ನಲ್ಲಿಯೂ ಅವನ ಜೀವನದಲ್ಲಿಯೂ ದಿವ್ಯಕ್ರಾಂತಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಗುರಿಯನ್ನೂ ಆತ್ಮದ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನೂ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮರ್ಥವಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ನಾವು ಮಾತ್ರ ಇರೋಪಿನವರು ತೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟುಂಗಿಗಳನ್ನು ಡಾಕಿಕೊಂಡು, ಅವರು ಇಂದು ಕಸಮಾಡಿ ಎಸೆದದ್ದನ್ನು ನಾಳೆ ನಾವು ರಸವೆಂದೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಅವರ ಗಾಲಿಯ ಜಾಡಿನಲ್ಲಿ ತೊಳಲಾಡುವದು ತೀರ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ತೋರದಿರದು. ಇರೋಪಿನವರು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ನಾವೇನೂ ಅಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿಯ ಇಳಿತದ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಇದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಪಕ್ಷ ಘಾತವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವದು ತರವಲ್ಲ. ಇಳಿತದ ಕಾಲವು ಎಲ್ಲ ನಾಗರಿಕತೆಗಳ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ದಿನ ಬುದೇ ಬರುವದು. ಹೀಗೆ ಬಂದಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕತೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಜೀವಾಧಾರವಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ವಿಚಾರಗಳು— ಇವೆಲ್ಲವೂ ತಪ್ಪಾಗಿ ದ್ದವೆಂದು ತಿಳಿದು, ಪರಮಾರ್ಥ, ಧರ್ಮ, ಭಾರತೀಯತ್ವಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಮೇಲಿನ ಚಂದದ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜೀವನ

ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆಲ್ಲ ಬಡಬಡನೆ ಇರೋಪ್ಪ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನೂ, ತಾಕೀತು ಮುದ್ರೆಯನ್ನೂ, ಭೌತಿಕತೆಯ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುವದೆ ಮೇಲೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಲಾರದು. ಹಾಗಾದರೆ, ಇರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆಯಾದ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಪ್ರಳಯದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು, ಅವರ ಪ್ರಜಾಮತವಾದವು, ಅವರ ಪ್ರಗತಿಯ ಎಲ್ಲವೂ ತಪ್ಪಾಗಿ ಇರೋಪಿನವರು ತಮ್ಮ ಮಧ್ಯ ಯುಗ ಜೀವನ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೊರಟೇಬೇಕೆಂದಾಗಲಿ, ಬೇಸ, ತುರ್ಕಿ ಸ್ಥಾನ, ತಿರೀಟಿಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಅನುಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಾಗಲಿ ಸಿದ್ಧವಾದಿತು. ಇಂಥ ಒಟ್ಟು ಗುತ್ತಿಗೆಯ ಮಾತುಗಳು ಅವಿಚಾರದ ಅಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಅಡಸಲಬಡಸಲತನದಿಂದ ಉರುಳಿಸಿದ ಗುಳುಗಳು ಬುರುಡೆಗಳೇ ಸರಿ.

ನಾವು ಇರೋಪಿಯ ಆಧುನಿಕ ತತ್ವಗಳ ಸಾರವನ್ನು ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಸಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಧೈಯ ಆದರ್ಶಗಳೊಡನೆ ಸಮರಸ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು

ಎರಡೂ ಕಡೆಯವರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ತಡವರಿಸಿದ್ದೇವೆ, ನಮ್ಮ ಆದರ್ಶಗಳ ನಿಜವಾದ ಪ್ರಯೋಗೋಪಯೋಗದಲ್ಲಿ; ಕಂಗೆಟ್ಟು ಸೇರಿದ್ದೇವೆ ಅತಿಯಾಗಿ ಗತಿಗೊಂಡ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ. ಇರೋಪಿಗೆ ತಾನು ಮಾಡಿರುವ ತಪ್ಪು ತಿಳಿದು ಬಂದು ಅವರಿಂದ ಅದು ಪಾಠ ಕಲಿತು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಲನುವಾಗಿದೆ; ಇಷ್ಟಕ್ಕೇನೂ ಪ್ರಗತಿ, ಪ್ರಜಾಮತವಾದ, ವಿಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಬಿಡುವುದು ಅಣೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ಣತೆಕೊಟ್ಟು ಇದಕ್ಕೂ ತಕ್ಕದಾದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜು ಹಾಕಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಸಣ್ಣತೊಟ್ಟಿದೆ. ತನ್ನ ಬಗೆಬಗೆಯವಳುಗಳ ನೆಲೆಬಿಡದೆ ಪೌರ್ವಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಿಂದ ಬಂದ ಬೆಳಕನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಅದು ತನ್ನ ಆತ್ಮ ತತ್ವದ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವದು; ಆದರೆ ಜೀವನ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಸಮಾಜಾದರ್ಶಗಳ ತನ್ನ ತತ್ವದ ಪರಿತ್ಯಾಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಾವೂ ಕೂಡ ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಭಾವಗಳ

ಬಗೆಗೂ, ಭಾರತ ಶಕ್ತಿಯ ವಿಸಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅವರಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳನ್ನು ಎಹಿಸಬೇಕು; ತಪ್ಪಿ ಹೋಗಿದ್ದದನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಮುಕ್ತತರವಾದ, ವಿಶಾಲತರವಾದ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಕರಿಗಿಂತಲೂ ಒಂದು ಶೂಕ ಹೆಜ್ಜಾಗಿಯೇ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ನೋಡಬೇಕು; ಪಾಶ್ಚಮಾತ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ, ತರ್ಕವಾದ, ಪ್ರಾಗತಿಕತೆ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಆಧುನಿಕ ತತ್ತ್ವಗಳು ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಸಾರವನ್ನು ಹೀರಿ ನಮ್ಮ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಧೈಯ ಆದರ್ಶಗಳೊಡನೆ ಸಮರಸ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಧರ್ಮದ ಸುಳಿ ಬಿಡಬಾರದು; ಬಾಳಬೇಕಾಂಬಾಸೆಯ ಮಿಡಿತ, ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಪುನೃತ್ತಿ, ಆಧುನಿಕವಾದ ಮಹಾ ಸಾಹಸಿಕ ಪ್ರಯತ್ನವಾದಗಳಿಗೆ ಇಂಬುಗೊಟ್ಟು ಜೀವಜಗತ್ತು ಈಶ್ವರ ಈಶ್ವರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ನಮ್ಮ ಮೂಲ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬಿಡದಿರಬೇಕು. ಈ ದ್ವಂದ್ವಗಳಲ್ಲಿನು ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧವಾಗಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ. ಇವೆರಡೂ ಮಾರ್ಗಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಿವಕ್ಷಿತಾರ್ಥ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹುರುಳುತಿರುಳಿನ ಸಾರಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದು ಪರಸ್ಪರರ ಪೋಷಣೆ ಪೂರ್ಣತೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕೇ ಆಗಿವೆ.

ಮಾನವನ ಅತ್ಮಸಂವರ್ಧನೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಹೊಸದಾಗಿ ದೊರಕಿದ ಯಾವ ಸಾಧನೆಯನ್ನೂ ನಿಜ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕತೆಯು ತೊರೆಯಲಾರದು

ತನ್ನ ಸ್ವಭಾವದ ಸ್ವಧರ್ಮವನ್ನನುಸರಿಸಿ, ತನ್ನ ತಾನರಿತು ತಾನಾಗುವದರಿಂದಲೇ ಮಾನವ ಹಿತ ಸೇವಾಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ತನ್ನ ಪರಿ ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನೂ ಭಾರತವು ಸಾಧಿಸಬಲ್ಲದು. ಹೀಗೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಪಾಶ್ಚಮಾತ್ಯರು ಯಾವುದನ್ನು ಮೊದಲು ಬೆಳೆಸಿ ರೂಪಿಸಿ ತೋರಿಸಿದರೋ ಅವು ಅಥವಾ ಕಾಲಾನುಗತಿಯಿಂದ ತಾನಾಗಿ ಬಂದ ಹೊಸ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲ ತ್ಯಾಜ್ಯವೆಂದು ಕುರುಡು ಸಂಕುಚಿತನದಿಂದ ತಿಳಿಯುವದೆಂದಲ್ಲ

ಇಂಥ ಮನೋವೃತ್ತಿಯು ಅಪದ್ಧ ಬುದ್ಧಿಯದು, ಅನ್ಯವರ್ತನೆಯು, ಹೆಣ್ಣಿನೆಂದರೆ ಪರಮಾರ್ಥವಿರೋಧಿಯು. ಮಾನವನ ಆತ್ಮ ಸಂವರ್ಧನೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಹೊಸದಾಗಿ ದೊರಕಿದ ಯಾವ ಸಾಧನೆಯನ್ನೂ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನೂ ಸಿಜ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕತೆಯು ತೊಲೆಯಲಾರದು. ನಮ್ಮ ಜೀವ ಸತ್ತ್ವದ ಹುಟ್ಟು ರೀತಿಯನ್ನು, ನಮ್ಮ ಸಹಜ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು, ನಮ್ಮ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬಿಡದೆ ಬಂದದ್ದೆಲ್ಲ ವಚನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವದೆ ಅವರ ಸರ್ವಾರ್ಥವು. ಧರ್ಮವು ಭಾರತೀಯ ಚಿತ್ತದ ಜೀವನಾದಿಯೊಳಗಿಂದ ರಕ್ತಗತವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಧರ್ಮ ಅಥವಾ ಲಿಜನ್ವನನ್ನು ಮಿತಿಮೀರಿಸದಂತೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು ವಾಚನಿಕತೆಯ ಕೆಲವರು ಹೇಳುವರು. ಜೀವನವನ್ನೇ ಲಿಜನ್ವನಿಗಿರು, ಲಿಜನ್ವನನ್ನೇ ಜೀವನವನ್ನಿಗಿರು ಮಾಡಿ ಬಾಳು ಬದುಕು ಸೋತು ಬಿಡುವವರ ಆಗುವ ಕಾಲವು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದಿತಂತೆ. * ಕರ್ನಾಟಕರು ಬಿಡಲಿಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಒಗ್ಗಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಯಾದರೂ 'ಭಾರತವು ದೊರಕಲಿರುವ ಹುಡುಗನು ಸವಿತ್ರವಾಗಿದೆ' ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರ ಕೊಡಲಾರೆ. ಅಧೀನತನಕ್ಕೂ ಅಪಜಯಕ್ಕೂ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲವೆಂದರೇನು? ಮತ್ತು ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕಿರಲಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗಿರಲಿ ಧೂಲಿರಯನವು ಸುಖಾಸನವೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪರಾಜಯದ ಈ ಕಾರಣವು ಮಾತ್ರ ಸುಳ್ಳು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಬಹು ಜನರು ಧರ್ಮವನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ನಾವೀಗಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನವು ಅಧಾರ್ಮಿಕವು, ಅಹಂಕಾರ ಮಯವು, ಸ್ವಾರ್ಥಪರವು, ಭೌತಿಕವು ಆಗಿದ್ದುದರಿಂದಲೇ ಅವರು ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದರು. ಇನ್ನೇನು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನಿಜ: ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ನಾವು ಅತಿ ಧರ್ಮಾವದಂಬರವೆಂದರೆ ನಿತ್ಯಸಿಯದು, ವಿಭವಿಧಾನ,

* ಗುರು ರವೀಂದ್ರರ 'Song of the Defeated' ದಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಲಿರಬೇಕು.

ಪೂಜಾತಂತ್ರಗಳ ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಬಿದ್ದವು; ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ, ಪ್ರಾಚೀನ ಋಷಿಗಳು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಬೆಳಕು ನೀಡಿ ಅದರ ಹಿತಕ್ಕೆ ಆಧಾರರಾಗಿ ಸಮಾಜ ಸ್ತಂಭಗಂತೆ ನಿಂತ ಹಾಗೆ ಒಕ್ಕೊಕ್ಕ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಇಪ್ಪಲೋಕ ತಿರಸ್ಕಾರದ ಅತಿ ವಿರಕ್ತಿಯಿಂದ ತುಂಬಿದವರಾಗಿ ಜೋರರು . ಆದರೆ ನಿಜವಾದ ವ್ಯಾಧಿಯ ಮೂಲವು, ಒಟ್ಟಿನ ವಿಶಾಲತೆಯಲ್ಲಿ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಉರ್ಮಿಯು ಇಂಗುವದರಲ್ಲಿಯೂ, ತರ್ಕಬುದ್ಧಿಯ ಸ್ವಚ್ಛಂದದ ಆಟವು ನಿಂತು ಹೋಗುವದರಲ್ಲಿಯೂ, ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಇಳಿಗಾಲ ಬಂದು ಜೀವನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗುವದರಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಿತು.

ಭಾರತವು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂಕಲ್ಪವು

ಕವಾಚಿರ್, ಒಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ರಿಲಿಜನ್ (Religion) ತೀರ ಅತಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು ಎನ್ನ ಬಹುದು; ರಿಲಿಜನ್ ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಭಾರತೀಯ ಶಬ್ದವಿಲ್ಲ; ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಮತ, ವಿಧಿ, ದಾಸ್ಯಾರ್ಥ ಮೊದಲಾದ ಬಹಿರಂಗಾಚಾರದ ಅರ್ಥದ ವಾಸನೆ ಬಡಿದಿರುವದು . ಆದರೆ ಪರಿಪಕ್ವವಾದ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಉರ್ಮಿಯ ಅನುಸರಣವೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾದರೆ, ಮತ್ತು ಜೀವನವನ್ನು ಸರ್ವಾಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಭಾವ್ಯವಾದೆಲ್ಲ ದಿವ್ಯ ರೂಪ ಗಳಿಗೇರಿಸುವದೂ ಸರ್ವಸಮಾವೇಶಕವಾದ ಏಕವಸ್ತುವನ್ನು, ಆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು, ಅತಿತು ಅದರಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುವದೂ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕತೆ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾದರೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ರಿಲಿಜನ್ನು ಮಿತಿಯಾಗಿ ಹೋಗಿರದೆ ತೀರ ಕೋರತೆಯಲ್ಲಿರುವದೆಂಬುದು ತಾನೆ ಕಾಣುವಂತಿದೆ; ಇದಲ್ಲದೆ ಇದ್ದ ರಿಲಿಜನ್ನೂ ಬಹಳೇ ಏಕಾಂಗೀನವಾಗಿಯೂ ಅಂತೆಯೇ ಉದಾರ ವೃತ್ತಿಯ ಅಭಾವವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿತ್ತೆಂದೂ ಹೇಳಬಹುದು ಅದು ಬೇರೆ . ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಉಪಾಯವು

ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮ

ಯುಗಾಂತಯುಗದಿಂದ ಬಂದ ಭಾರತೀಯ ಆದರ್ಶವನ್ನೇ ತುಚ್ಛೀಕರಿಸುವದಕ್ಕಿಂತ, ಅವರ ಪ್ರಾಚೀನ ವಿಶ್ವಂಭರ ಔದಾರ್ಯವನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ತಂದು, ಇನ್ನೂ ವಿಪುಲ ತರವಾದ ಆಸ್ಪದವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು, ದಾಷ್ಟೀಯ ಜೀವನವನ್ನೇ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ಉನ್ನತ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ರಿಲಿಜನ್ಸ್‌ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದರಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ, ಕಾವ್ಯ, ಕಲೆಗಳು ಇದೇ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕುಂಟುತ್ತ ಮುಗ್ಧರಿಸುತ್ತ ಸಾಗುವೆಯಲ್ಲದೆ, ಅವರ ರಾಜಕೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಘೋಷಗಳ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಹೋಗಿ ಬೇಳಕು ಬರುತ್ತಿದ್ದು ಅರಣ್ಯ ಕಿರಣದ ನಸುಕು ಛಾಯೆಯೂ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಈ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ತರಲು ಬೇಕಾದ ಜ್ಞಾನದ ಮನುವು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿವೆ; ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಲು ಮೊದಲು ಬೇಕು ಸಾಕಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ಹೊಸ ಬೆಳಕನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಿ ನೋಡಬಹುದು; ಹಳೆಯ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ತಪ್ಪು ತಡೆಗಳನ್ನು ಈಗ ತಿದ್ದಬಹುದು; ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯ ಬೆಳೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಕರ್ಮಲತನದ ಬೀಜಗಳು ಮುಂದೆ ಅವರ ಬೆಳೆವಡೆಗೆಗೂ ವಿಸ್ತಾರಕ್ಕೂ ಅಡ್ಡಿ ತರುವ ತೊಡಕುಗಳಾಗಿ ಕುಳಿತಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ಚಲ್ಲಿ ಅದರ ಹಾರಿಕೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಬೀಜಾದ ವಿಪುಲ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಕೂಡಬಹುದು; ಭಾರತವು ಹಾಗೆ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿದ್ದಾದರೆ, ಯಾವ ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ದಾಟಲು ಮಾನವ ಜಾತಿಯ ತಿಣಕಿ ತಡವರಿಸುತ್ತಿದೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಲೀಲಾ ಜಾಲವಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿ ಮಾಲೆಗಳಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು; ಅದರ ಪ್ರಾಚೀನ ಜ್ಞಾನನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಬಿಡಿಸುವ ಹಂಚಿಕೆ ದೇವಿದೆ. ಅದರೆ ಬರಲಿರುವ ಈ ನವಜನ್ಮದ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹೆದಬಿಡಿಗೆ ಸಲಿಯಾಗಿ ಅದು ಪರಿಪುಷ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬರುವದೊ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದು ಭಾರತ ಭಾಗ್ಯಾಧೀನವಾದ ಮಾತು.

ಸಮಾಪ್ತ.

ಪ ರಿ ಶಿಷ್ಟ .

(ಸಂಪಾದಕೀಯ)

೧ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಜೀವನ.

೨ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ.

೩ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಭರತಖಂಡ.

Aum

ಶ್ರೀ ಆರವಿಂದರ ಜೀವನ

ಶ್ರೀ ಆರವಿಂದರ ಜೀವನವು ಬಹು ವೈಚಿತ್ರ್ಯಗಳ ಆಗರವು. ಸ್ವತಃ ಅವರ ತಮ್ಮಂದಿರು ಈ ಬಗೆಗೆ ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದ ಉದ್ಗಾರವಿವು:—

“ಆರವಿಂದರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರವು ಜೀರಿ ಜೀರಿ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಜನರ ಚರಿತ್ರಗಳ ಸರಣಿಯಂತಿದೆ. ಕುಮಾರದಶೆಯೊಳಗಿನ ವಿದ್ಯಾ-ವ್ಯಾಸಂಗರಣಾದ ವಿಲಾಸಿತಿಯ ಆರವಿಂದ, ಬಹು ಭಾಷಾವಿದನೂ ಅಪೂರ್ವ ಕವಿಯೂ ಸಂಸಾರಿಯೂ ಆದ ಬಡೋದಿಯ ಆರವಿಂದ, ಬಂಗಾಲದ ನೆನಪಾಗ್ಯತಿಯ ಪ್ರಾಣಸ್ವರೂಪನಾದ ಕಲಕತ್ತೆಯ ಜನ ನಾಯಕ ಆರವಿಂದ, ಅನಂದ-ಚ್ಚಾನ-ರಕ್ತಿ ತ್ರಯದ ಮೂರ್ತಿಮಂತ ವಿಗ್ರಹವೆಂದಿರುವ ಅಪೂರ್ವ ಯೋಗಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ನರಾದ ಪಾಂಡೀ ಚೇರಿಯ ಆರವಿಂದ!!! ಇ.ಫ ಈ ವಿಭಿನ್ನ ಚತುಸ್ವರೂಪಗಳ ರಹಸ್ಯವು ಅವರದು ಅವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು !! ”

ತಮ್ಮನ ಈ ಅರ್ದಯ್ಯಕರನಾದ ಕುತೂಹಲಕ್ಕೆ ಸ್ವತಃ ಅರವಿಂದರು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಚಮತ್ಕಾರವಾಗಿದೆ. ಅದು:—

“ಜೀವನದ ಈ ನಾಲ್ಕು ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ಅಂತರಂಗ ಮನುಷ್ಯರು ನಾಲ್ಕು ಜೀರಿ ಜೀರಿ ಲೋಕದ ಜೀವರು. ಅವರೆಲ್ಲರು ಯಾರ ಸಹಚರರೋ, ಯಾವ ಯುಗಯುಗಾಂತರಗಳಾಚೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸ್ವಪ್ನಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಿಡುಗುತ್ತಿದ್ದರೋ ! ”

ಈ ಮಾತಿಗೆ ಇಂದಿಗೆ ಹೆದಿನಾರು ವರುಷಗಳು ಸಂದವು. ಮೇಲಿನ ಮಾತು ಕಥೆ ನಡೆದುದರ ಆಚೆಗೆ ಇನ್ನು ಹೆದಿನಾರು ವರುಷ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಆಗೊಮ್ಮೆ ಇಂಥದೇ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರವು ನಡೆದುದಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅವರ ಜೀವನದ ಮೂರನೆಯ ಖಂಡವು ಆರಂಭವಾಗುವದರಲ್ಲಿದ್ದಿತು. ಅವರ ಆಪ್ತೇಷ್ಟರಲ್ಲೆಲ್ಲ 'ಇವರಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿದೆ'ಯೆಂಬ ಕೂಗೇ ಕೂಗು. ಸತಿಯು ಆ ಸಂದೇಹದಲ್ಲೇ ಸಣ್ಣಾಗುತ್ತಿರಲು, ಆ ತನ್ನ ಸಹದರ್ಮಿಣಿಗೆ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ಬರೆದ ಒಂದು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ:—

“ ಇಂದಿನ ಜನರ ಜೀವನೋದ್ದೇಶ, ಮನೋಭಾವ, ಅವರ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮುಂತಾದವುಗಳಂತೆ ನನ್ನವು ಅಲ್ಲ. ಸರ್ವ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಿನ್ನ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಅಸಾಧಾರಣ. ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯರು ಅಸಾಧಾರಣವನ್ನು ಹುಚ್ಚೆಂದು ಹಳಿಯುವರು. ಆದರೆ ಆತನೇ ವಿಜಯಶಾಲಿಯಾದರೆ ಆಗ ಅವರೇ ಅವನಿಗೆ ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿಯಾದ ಮಹಾವರುಷನೆಂದು ಪ್ರಶಂಸಿಸುವರು..... ನಾನು ಬಲ್ಲೆ:— ಈ ಅಧೋಗತಿಗಳಿಂದ ಜನಾಂಗವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವ ಬಲವು ನನ್ನ ಕಾಲೊಳಗೆ ಇದೆ. ಶಾರೀರಿಕ ಬಲವಲ್ಲ. ಕತ್ತಿ ತುಬಾಕಿಗಳಿಂದ ಕಾಳಗ ಮಾಡಲು ನಾನು ಹೊರಟೆಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನ ಬಲವು. ಕ್ಷಾತ್ರತೇಜವೊಂದೇ ತೇಜವೆಂತಲ್ಲ. ಬ್ರಹ್ಮತೇಜವೆಂಬುದೂ ಒಂದುಂಟು. ಅದು ಜ್ಞಾನದ ಮೇಲೆ ನಿಂತುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ಇದು ಹೊಸದಲ್ಲ. ರಕ್ತರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಈ ಭಾವವನ್ನು ಪೋಷಿಸಿಕೊಂಡೇ ನಾನು ಜನ್ಮವನ್ನೆತ್ತಿರುವೆನು. ಪರಮೇಶ್ವರನು ಈ ಮಹಾವ್ರತವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ನನ್ನನ್ನು ಭೂತಲಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿರುವನು. ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಆ ಬೀಜವು ಮೊಳಕೆಯಾಗತೊಡಗಿ ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅದರ ನೆಲೆಯು ದೃಢತರವೂ ಅಚಲವೂ ಆಯಿತು.”

ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮ

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಜೀವನವು ಹೀಗೆ ಅತಿ ವಿಲಕ್ಷಣಗಳ ರಾಶಿಯಾಗಿದೆ. ಅವರ ತಾಯಿಯ ತಂದೆಯು ಪೂಜ್ಯನಾದ ಋಷಿಯು. ಇತ್ತ ತಂದೆಯೋ ವಿಲಾಸತಿಯಲ್ಲಿ ನೈದ್ಯಕವನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿದ ಕರ್ನಾಟಕ ಕುಲನಾದ ಡಾಕ್ಟರನು. ಹೀಗೆ ಪೌರಸ್ತ್ಯ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಜ್ಞಾನಗಳ ಪರಮೋಚ್ಚ ಶಿಖರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಜನ್ಮ.

ಏಳನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳೊಡನೆ ವಿಲಾಸತಿಯ ವಾಸ. ಹದಿನೆಂಟಕ್ಕೆ ಆಯ್. ಸಿ. ಎಸ್. ಪರೀಕ್ಷೆ. ಕುರುರಿಯ ಸವಾರಿಯಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆಯಾದುದರಿಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಗಡೆ ಹೊಂದದಿದ್ದರೂ ಮುಂದೆ ಎರಡು ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಯ್. ಸಿ. ಎಸ್. ಅದಪರಿಗಿಂತ ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಕಡಿನೆಯಲ್ಲದ ಪದಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಮೊದಲಿಗೆ ಬಡೋದೆಯ ಮಹಾರಾಜರ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಪ್ರಾಯ್‌ವ್ಲೆಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಾಗಿಯೂ, ಮುಂದೆ ಬಡೋದಾ ಕಾಲೇಜಿನ ವ್ಹಾಯಿಸ್ ಚಾನ್ಸಲರ್ ಆಗಿಯೂ ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷಗಳನ್ನು ಕಳೆದರು.

ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನ ವರೆಗೆ ವಿಲಾಸತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಆಯ್. ಸಿ. ಎಸ್. ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆಗಿನ ಅರವಿಂದರ ವಿಚಾರವು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಆಶೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರಬೇಕೋ ಎಂದು ನಮಗೆ ಅನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಹದಿನೆಂಟರೊಳಗಾಗಿಯೇ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜದ ಸಂಚಾರವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಅರವಿಂದರು ತಾವೇ ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ಮೊದಲು ಕೇಳಿರುವೆವು.

ಬಡೋದೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಸನ್ಮಾನದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಎಂಥ ಬಿಂಕು ದಲ್ಲಿದ್ದರೋ ಎಂದು ನಮಗೆ ಅನಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಆ

ಕಾಲದ ಅವರ ಉದಾರ ವಾಣಿಯನ್ನಿಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ:— “ ನನ್ನ ದೃಢ ವಾದ ನಂಬುಗೆಯೇನೆಂದರೆ— ಸರಸೇಶ್ವರನು ದಯಪಾಲಿಸಿದ ಗುಣ, ಪ್ರತಿಭೆ, ವಿದ್ಯೆ ಮತ್ತು ಧನ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಆ ಭಗವಂತನವೇ. ಅವನ ಸೊತ್ತನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲುಬೇಕು ಸ್ವತಃದ ಸುಖವಿಲಾಸಗಳಿಗಾಗಿ ವ್ಯಯ ಮಾಡಿದರೆ ನಾನು ಕಳ್ಳನೇ ಸರಿ.”

೧೯೦೫ ರಿಂದ ಬಂಗಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಿರುಗಾಳಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗಿನ ಆ ಗಾಳಿಯು ಹಾರಾಡದವರನ್ನೆಲ್ಲ ಹಾರಾಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಕವೀಂದ್ರ ರವೀಂದ್ರರು ಸಹ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ “ ಸಾಧನ ಭಜನ ಪೂಜನಗಳು ಸಾಕು. ” ಎಂದು ಜನ ಜಂಗುಳಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಅರವಿಂದರು ಸಹ ಬಡೋದಿಯ ಐಸಿರಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಪೊರೆದು ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಲಕತ್ತೆಯ ಕೋಲಾಹಲದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟು ಐದು ವರುಷ ಅದರೊಳಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆಗಿನ ಆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಾರ್ಯವಸ್ಥೆಯಾರ ಜನೋದ್ಧೇರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥ ಈ ಋಷಿದ್ವಯರನ್ನು (ಶ್ರೀ ರವೀಂದ್ರರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು) ಆ ಝಂಝುನಾತವು ತನ್ನ ಸುಳಿಯೊಳಗಿಂದ ಹೊರಗೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿತು. “ ಶಿಶುವಿನಂತೆ ಬಲಹೀನನಾಗಿರುವ ವರಿಗೆ ಅಂತರಂಗದ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿರಲುಬೇಕು ” ಎಂದು ಹಾಡುತ್ತ ಹಾಡುತ್ತ ಕವೀಂದ್ರ ರವೀಂದ್ರರು ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತವಾದ “ ಗೀತಾಂಜಲಿ ” ಯನ್ನು ಬರೆದು ಮುಗಿಸಿದರು. ಇತ್ತ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು “ ಅಧ್ಯಾತ್ಮವೇ ಭರತಖಂಡದ ಪಂಚಪ್ರಾಣವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಿಂದಲೇ ಭರತಖಂಡದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ” ಯೆಂಬ ಭಗವತ್ಸಂದೇಶವನ್ನು ಪಡೆದು, ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಹೊಂದಿ ಸೆರೆಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ಪಾಂಡಿಚೇರಿಯ ತಪೋಭೂಮಿಗೆ ಪಯಣ ಬೆಳೆಸಿದರು.

ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮ

ಕ್ರೈಸ್ತ ವಸಾಹತಿಯಾದ ಪಾಂಡಿಚೇರಿಯ ಗವ್ವನರರಾದ ಪಾಲ್ ರಿಚರ್ಡ್‌ರು ಮಹಾನ್ ತತ್ವವೇತ್ತರು. ಅವರು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಸಮಸ್ತ ಭೂಮಂಡಲವನ್ನು ಕಾಲಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿದ್ದರು. ಪರಮೇಶ್ವರನು ಅರವಿಂದರಿಗೆ ಪಾಂಡಿಚೇರಿಗೆ ಹೊರಡೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಣಿಯಿಂದ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ್ದು ಯಾಕೆಂಬುದರ ಅರ್ಥವು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದ ಹಣ್ಣು ಕೈಯೊಳಗೇ ಬಿದ್ದಂತಾದ್ದರಿಂದ ಗವ್ವನರರು ಅರವಿಂದರಿಗೆ ಸ್ಥಿರಾಶ್ರಯವನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು.

ಐದು ವರುಷಗಳ ಏಕಾಂತ ಸಾಧನವಿಂದ ಅರವಿಂದರು ಸ್ವರ್ಗ, ಮರ್ತ್ಯ, ಪಾತಾಳಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ನಡೆದರೂ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಅರಿಯುವಂಥ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ, ಸರ್ವತ್ರ ಭಗವದಿಚ್ಛೆಯನ್ನು ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಪಡೆದುಕೊಂಡರು. ಬಳಿಕ ಏಳು ವರುಷಗಳ ವರೆಗೆ ಗವ್ವನರರ ವಿಷ್ಣುಜದ ಮೇರೆಗೆ 'ಆರ್ಯ' ವೆಂಬ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಸಿಕವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಹಾ ಜ್ಞಾನವನ್ನೆಲ್ಲ ಸೂರಿ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಏಳು ಸಂಪುಟಗಳಿಂದಲೇ ಹೊಸ ಯುಗದ ಏಳು ಮಂದಗಳಂತೆ ಇದೆ.

ಇಹ್ನೊತ್ತಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದ ಸಾಧಕರು ಬಂದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸೇರತೊಡಗಿದರು. ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಗವ್ವನರರ ಸಹಧರ್ಮಿಯಾದ ಮಿರಾ ರಿಚರ್ಡ್‌ರು ಅರವಿಂದರ ಯೋಗಮಾರ್ಗವನ್ನು ಆವಲಂಬಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಪುಣ್ಯಚರಿತ್ರಳ ನೇತ್ರತ್ವದಲ್ಲಿ ಯೋಗಾಶ್ರಮವು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈಗ ಅಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಸರ್ವಭಾಗಗಳಿಂದ ಬಂದ ೧೫೦ ಮಂದಿ ಸಾಧಕರಿದ್ದಾರೆ.

೨೬ ಅರವಿಂದರ ಜೀವನ

ಯೋಗೀಶ್ವರ ಅರವಿಂದರು ಪಾಂಡೀಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತಾರು ವರುಷಗಳಿಂದ ಮಹಾಯೋಗಯಜ್ಞನಿರತರಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನ ಮಹಾ ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲರ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಸೆಳೆದು ಕೊಂಡಿರುವರು.

ಅವರ ಜೀವನದ ಮಹತ್ವವುಗಳು:—

- ೧೮೭೨ ಅಗಷ್ಟ ೧೫ ಜನ್ಮ ತಾರೀಖು..
- ೧೮೯೦ ಆರ್ಯ. ಪಿ. ಎಸ್. ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ನಿಂತದ್ದು
- ೧೮೯೩ ಫೆಬ್ರವರಿ. ಗಾಯಕವಾಡ ಮಹಾರಾಜರೊಡನೆ ಬಡೋದೆಗೆ ಬಂದದ್ದು.
- ೧೯೦೫ ರ ಕೊನೆ. ಬಡೋದಾತ್ಮ್ಯಗ.
- ೧೯೦೮ ಸಿರಿಮನೆಯಲ್ಲಿ ಭಗವತ್ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ.
- ೧೯೧೦ ಎಪ್ರಿಲ್ ೪ ಪಾಂಡೀಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಪಾದಾರ್ಪಣ.
- ೧೯೧೪ ಅಗಷ್ಟ. ' ಆರ್ಯ ' ಮಾಸಿಕದ ಆರಂಭ.
- ೧೯೨೧ ಆಶ್ರಮಸ್ಥಾಪನೆ.

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ದರ್ಶನದ ದಿವಸಗಳು:—

- ೧೫ ನೇ ಅಗಷ್ಟ— ಯೋಗೀಶ್ವರರ ಜನ್ಮ ತಾರೀಖು.
- ೨೪ ನೇ ನವೆಂಬರ್— ಯೋಗೀಶ್ವರರ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ತಾರೀಖು.
- ೨೧ ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ— ಮಾತಾಜೀ ಮಿರಾ ರಿಚರ್ಡರ ಜನ್ಮ ತಾರೀಖು.

(ಈ ಮೂರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಮವಾಸಿಗಳಿಗೂ, ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಹೊರಗಿನವರಿಗೂ ಅಬ್ಬ ವೇಳೆಯ ದರ್ಶನವು ಮಾತ್ರ ಲಭಿಸುವದು. ಮಾತು ಯಾರೊಡನೆಯೂ ಇಲ್ಲ.)

Aam

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ

ಹಳೆಯ ವಿಚಾರದ ಸಾಧಕರೆಂದು ಕರೆಯಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವವರೆಲ್ಲರ
ಗುರಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 'ಶಾಂತಿ'ಯಿಂದೇ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.
ಇಹದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯೊಂದು ಯಾವದಕ್ಕೆ ಅನ್ನುವೆವೋ ಪರದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ
ಮೋಕ್ಷವೆಂದು ಅನ್ನಬಹುದು. ಶಾಂತಿಯೆಂಬುದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಗಳ ಜೀವ
ನದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಪರಿಣಾಮವು. ಅದು ಆತ್ಮಜ್ಞಾನ, ಈಶಾನು-
ಗೃಹ ಇಲ್ಲವೆ ಯೋಗಸಮಾಧಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಾನದೊಂದರ ಫಲಸ್ವರೂಪ
ವಾಗಿ ಬರಬಲ್ಲದು. ಅಂತೂ ಕೊನೆಗೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದು ಶಾಂತಿ; ಅದೇ
ಮುಂದೆ ಮೋಕ್ಷ. ಶಾಂತಿಯೇ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಸುಖ. ದುಃಖದ ಕೈಯೊಳ-
ಗಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದೇ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಉದ್ದೇಶ. ಪರಮಾ-
ತ್ಮನ ಅಥವಾ ಪರಬ್ರಹ್ಮನ ಶಾಂತಿಮಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಯಾವದೇ
ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಉಪಾಸಿಸುವದೇ ಆ ಶಾಂತಿಯನ್ನುಗಳಿಸುವ ಸಾಧನ.

ಈ ಹಳೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವೆಂಬುದೆಲ್ಲಾ ಹೈಯವಾದದ್ದು,
ದುಃಖಮಯವಾದದ್ದು, ಅಥವಾ ಅಶಾಶ್ವತವಾಗಿರುವದರಿಂದ ಅಸತ್ಯ
ವಾದದ್ದು. ಅದ್ದರಿಂದ ಬಹುಶಃ ಹಳೆಯ ಮಾರ್ಗಗಳೆಲ್ಲವು ವೈರಾ-
ಗ್ಯಕ್ಕೆ ರಾಜಪಟ್ಟವಿದೆ. ವೈರಾಗ್ಯವೆಂದರೆ ಇಹ ಜೀವನದ ತಿರಸ್ಕಾರ.
ಇದು ಹಳೆಯ ಸಾಧನಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಪಥ್ಯ.

ಬೌದ್ಧ ಯುಗದ ಅನಂತರ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ತಲೆಯೆತ್ತಿ
ನಿಲ್ಲುವಾಗ ವೈರಾಗ್ಯ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಈ 'ಶಾಂತಿಪಥ'ದ ಮೂಲಾಂಕುರವು

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ

ಅವೇದ್ಯವಾಗಿ ಮೈದಾಳಲಾರಂಭಿಸಿ ಮುಂದೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂತರು, ಶರಣರು, ದಾಸರು, ಭಗವದ್ಭಕ್ತರು ಮುಂತಾದವರಿಂದ ಪುನಃ ಮೂಲವಾಗಿ ಈಚೆಗಿನ ಒಂದೆರಡು ನೂರು ವರುಷಗಳೊಳಗಿನ ವೇದಾಂತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಅದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮದ ಅನಿವಾರ್ಯವಾದ ಆಧಾರಸ್ತಂಭವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ಅವರೆ— ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳೊಳಗೆಲ್ಲ ಆತಿ ಪುರಾತನ ಕಾಲದವುಗಳೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಪಥದ ಅವಶೇಷವನ್ನು ಕಾಣುವೆವು. ಅಲ್ಲಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮನ ಎರಡು ಸತ್ಯ ಸ್ವರೂಪಗಳ ವರ್ಣನೆಯಿದೆ. ಒಂದು 'ಶಾಂತಮ್' ಇನ್ನೊಂದು 'ಸಮೃದ್ಧಮ್'.

ಈ 'ಸಮೃದ್ಧಮ್' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ 'ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಬ್ರಹ್ಮ' ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಸಮೃದ್ಧಮ್ ಎಂಬುದರ ಕಲ್ಪನೆಯು ಸಹ ಈಗ ಮರೆತು ಹೋಗಿರುವದರಿಂದಲೇ ಉಪನಿಷತ್ತಾಲದ ಮಹರ್ಷಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರ ಕಥೆಗಳ ಅರ್ಥವು ಸಹ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರರ ಚಿತ್ತವನ್ನು ತನ್ನೆಡೆಗೆ ಹೊರಳ ಹೆಚ್ಚಿದ ಮಹಾ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾದ ರೈಕ್ಷನೆಂಬ ಜ್ಞಾನಿಯು ರಾಜ ಕನ್ನಿಕೆಯನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ್ದೂ, ಮಹಾ ಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯನು ತನಗೆ 'ಧನವೂ ಜ್ಞಾನವೂ ಕೂಡಿಯೇಬೇಕು' ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದೂ ವೈರಾಗ್ಯ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಸರಿಹೋಗುವಂಥವುಗಳಲ್ಲ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೈರಾಗ್ಯದ ಹೊರತು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವಂದನೀಯವಾದ ಮಾರ್ಗ ವಿದ್ವಿತೆಂಬುದೇ ಅವುಗಳ ಸೂಚನೆ. ಅದೇ 'ಸಮೃದ್ಧಮ್' ಸ್ವರೂಪದ ಉಪಾಸನೆ. ಛಾಂದೋಗ್ಯ, ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕ ಮತ್ತು ಕೌಷ್ಠಿತಕಿ ಈ ಮೂರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಶಾಖೆಯ ಪುರಾತನ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ

ಪ್ರಾಣೋಪಾಸನೆಯೆಂಬ ಅಘಟಿತ ಘಟನೆಯ ವಿಷಯ ಈ ಸಮೃದ್ಧಮಾ ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು. (ಅತ್ಮಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವೆಂದು ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.) ನೈರಾಗ್ಯವೇ ಮಹತ್ವವೆಂದು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಭ್ಯಾಸ ತತ್ವವಿಚಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜನರು ಈ ಪ್ರಾಣೋಪಾಸನೆಗೆ ಐಹಿಕವೆಂದು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವವರನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆನು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇವರು ಪರಬ್ರಹ್ಮನ 'ಶಾಂತಂ' ಎಂಬ ಒಂದೇ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಡುವ ಶಾಂತಿ ಪಥದ ಅನುರಾಗಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಆ ಪುರಾತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತಿನ ಪೂರ್ವ ಪಲ್ಲವಿಯು ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಅವಾವುವೆಂದರೆ— ಒಂದು ತತ್ತ್ವದ ಎರಡು ಸತ್ಯರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡರೆ ಸರ್ವಸಾರವು ಕಟ್ಟಿಟ್ಟಿದ್ದು, ಎಂಬುದೇ ಅದು. 'ಈಶಾವಾಸ್ಯ' ಉಪನಿಷತ್ತು ಈ ಮಾತನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಕಂಡುಹಿಡಿದದ್ದು. ಅತ್ಮಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಲೌಕಿಕಗತೆಗೆ ಅದು ವಿವಿಧ ವಿವಿಧಗಳೆಂದು ಹೇರಿಟ್ಟು, ಅವಿವಿಧ್ಯೆಯಿಂದ ಅಂಥಂ ತಮಸ್ಸು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದರೆ ವಿವಿಧ್ಯೆಯಿಂದ ಅದ್ವೈತ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಮಸ್ಸು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಉಪನಿಷತ್ತು— ಅವಿವಿಧ್ಯೆಯಿಂದ ಪೃತ್ಯವನ್ನು ಗೆದ್ದು ವಿವಿಧ್ಯೆಯಿಂದ ಅಮರತ್ವವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ವಿವಿಧ ಮತ್ತು ಅವಿವಿಧ ಇವೆರಡರ ಬಿಸಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತದೆ. ಈ ಪಲ್ಲವಿಯನ್ನೇ ಮುಂದೆ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯು ಪದವನ್ನಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿತು; ಆ ಪದವನ್ನೇ ಈಗ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ಮಹಾ ಕಾವ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಹವಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಯೋಗೀಶ್ವರ ಅರವಿಂದರು 'ಶಾಂತಂ' ಮತ್ತು 'ಸಮೃದ್ಧಂ' ಇವೆರಡರ ಸಮನ್ವಯವನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಗುರಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ಅವರ ಮುಖ್ಯ ತತ್ತ್ವವು. ಅರವಿಂದರು ಜಗನ್ನಿಥೈಯನ್ನು

ಸಾರುವ ಮಾಯಾವಾದಿಗಳಲ್ಲ. ಸರ್ವಂ ಒಳ್ಳಿದಂ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದೆನ್ನುವ ಆನಂದವಾದಿಗಳು. ಇವರು ಜೀವನವನ್ನು ಆಲ್ಲಗಳೆಯರು. ಅದನ್ನು ದಿವ್ಯಯಜ್ಞವಾಗಿ ಬಗೆಯುವರು. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ದೇವನನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕೆಂದು ಇವರು ಬೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ. Realise God in life; whole life is yoga. ಸಮಸ್ತ ಜೀವನವು ಯೋಗಸ್ವರೂಪವೆಂಬುದು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಉದ್ದೇಶ. ಇವರು ಹೇಳುವದೇನೆಂದರೆ:—

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತತ್ವ ಪರಾಯಣತೆಯಿಂದಾಗಲಿ, ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಬರೆ ಕನಸನ್ನು ಕಾಣುವ ಪ್ರಸೃತ್ತಿಯಿಂದಾಗಲಿ ನಾನು ತೀಯವದಿಲ್ಲ.—

“By Spirituality we do not mean a remote metaphysical mind or tendency to dream rather than to act.....Spirituality is not necessarily exclusive; it can be and its fullness must be all inclusive.”

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯೆಂಬುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ವ ಸಂಪರ್ಕ ರಹಿತವಾದದ್ದಾಗಿರಲೇ ಬೇಕೆಂಬುದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಸರ್ವವನ್ನೊಳಕೊಂಡದ್ದಾಗಿ ಇರಬಲ್ಲದು. ಅದೇಕೆ? ಅದರ ಪೂರ್ಣದಶೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಹೀಗೆ ಸರ್ವವನ್ನೊಳಕೊಂಡದ್ದಾಗಿಯೇ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು.

“Nor do we mean the exclusion of anything whatever from our scope, of any of the great aims of human life, any of the great problems of our modern world..... Spirit without

ಜಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮ

mind, spirit without body is not the Type of man, therefore a human spirituality must not belittle the mind, life or body.”

ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಪಥದಿಂದ ಯಾವದನ್ನೂ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸುವುದು ನನ್ನ ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಮಾನವ ಜೀವನದ ಮಹಾ ಅದರ್ಶಗಳು, ಅಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಮಹಾಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಯಾವವು; ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಕ್ಕೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರತಗಲಿಲ್ಲ. ದೇಹರಹಿತವಾದ, ಮನೋರಹಿತವಾದ ಆತ್ಮವು ಅದೇನೇ ಇದ್ದರೂ ಮಾನವ ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲ. ಅಮದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ಕೋಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮವು ದೇಹ-ಪ್ರಾಣ-ಮನಗಳನ್ನು ಕ್ಷುಲ್ಲಕವೆಂದೆಣಿಸಲಾಗದು.

ಓಂ ಶಾಂತಮ್, ಸಮೃದ್ಧಮ್.

Aum

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಭರತಖಂಡ

ಭರತಖಂಡದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಭಾವನೆಯು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಂತೆ ಸಂಕುಚಿತವಾಗಿಲ್ಲ; ಅವರು ಇದನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪವೆಂದು ಅರಿತಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೦೮ ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರುಷದ ಕಡು ತರವಾದ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಯೋಗಮುಖದಿಂದ ಈಶ್ವರನು ಕೊಟ್ಟ ದಿವ್ಯ ಸಂದೇಶದ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಇವರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯವು ವಿದಿತವಾಯಿತು. ಅಂತರೇ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಅರವಿಂದರು ಅಂದಿಗೆ ಜಗತ್ತಿನ ಅರವಿಂದರಾದರು .

ಅರವಿಂದರಿಗೆ ಲಭಿಸಿದ ಆ ದಿವ್ಯ ಭಗವತ್ಸಂದೇಶವಿವಿಧವು:—

“ಭಾರತವಾಸಿಗಳು ಸನಾತನ ಧರ್ಮದ ಸಲುವಾಗಿ ಎಚ್ಚೆತ್ತು ಎಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಈ ಜಾಗೃತಿಯು ಸ್ವತಃ ಅವರ ಸಲುವಾಗಿ ಇರದೆ ಅದು ಜಗತ್ತಿನ ಸಲುವಾಗಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಸೇವೆಗೆಂದು ನಾನು ಅವರನ್ನು ವಿಮುಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಜೊತ್ತಿಗೆ ಭರತಖಂಡವು ಎಳುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವರೋ ಆಯಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸನಾತನ ಧರ್ಮವು ಎಳುತ್ತಿರುವದು. ಯಾವಾಗ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು ಮಹತ್ತರವಾದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರಲಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವದೋ ಅವಾಗ ಸನಾತನ ಧರ್ಮವು ಮಹತ್ತರವಾದ ದಶೆಗೆ ಬರುವದು. ಯಾವಾಗ ಭರತವರ್ಷವು ವಿಶಾಲವೂ ವಿಸ್ತೃತವೂ ಆಗಲಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದೋ ಅವಾಗಳೆಲ್ಲ ಸನಾತನ ಧರ್ಮವು ಜಗತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ವ್ಯಾಪಕವೂ ವಿಸ್ತೃತವೂ ಆಗುವದು.”

ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮ

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು 'ಉತ್ತರ ಸಾರಾ ಉಪನ್ಯಾಸ'ದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ಈ ದೈವೀ ಸಂದೇಶದ ಸೂತ್ರದ ಮೇಲೆ ಮುಂದೆ ಹತ್ತು ವರುಷಗಳ ಅನಂತರ 'ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮ' ಎಂಬ ವಿಶ್ವಕವಿತೆ ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಸಮಸ್ತ ಪೃಥ್ವಿಯ ಉನ್ನತಿಯು ಭರತ ಖಂಡದ ಉನ್ನತಿಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಈ ಉನ್ನತಿಯು ಆಧ್ಯಾತ್ಮವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದೆ. ಎಂಬುದನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಾರುವ ಪ್ರವಾದಿಯು ಇವರೊಬ್ಬರೇ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅರವಿಂದರು ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಬಹು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಘೋಷಿಸಿದ್ದಾರೆ, 'ಯೋಗ ಮತ್ತು ಅದರ ಉದ್ದೇಶ' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ— "ಸದ್ಯದ ಮಾನವಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಯುಗದ ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಾಮರಸ್ಯಗಳು ಒಡಮೂಡಬೇಕಾದರೆ ಹೊರಮಗ್ಗಲಿನ ಯಾವ ಮಾರ್ಗಾಡುಗಳಿಂದಲೂ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಳಗಿನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರವಿಂದಲೇ ಅದು ಸಾಧ್ಯ. ಇದು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದವರಿಂದಲೇ ಆಗುವದು. ಬಹು ಯುಗಗಳಿಂದಲೂ ಈರ್ಷರನು ಭರತ ಖಂಡವನ್ನು ಯೋಗಭೂಮಿಯಾಗಿ ಕಾದಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಜಗತ್ಕಲ್ಯಾಣದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಯೋಗಿಗಳು ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಲೋಕಾಂತಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಜಗತ್ತಿನ ದುರವಸ್ಥೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಗಿರಿದಿಗ್ಗಲಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಏಕಾಂತ ಮಗ್ನರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ."

'ಅರವಿಂದ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ' ಎಂಬ ಸಂಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ೧೯೨೦ರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮವರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಇದೇ ಮಾತನ್ನು ವಿವರಿಸಿದುದು ಹೇಗೆಂದರೆ:—

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಭರತಖಂಡ

“ ನಾಳೆ ಭರತಖಂಡವು ಎಂಥ ವಿಪುಲ ಕಾರ್ಯಭಾರವನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿರುವದೆಂಬದರದೇ ಸೂಚನಾ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಿಸುಕು ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಮುಂದಿನ ೩೦-೪೦ ವರ್ಷಗಳೊಳಗಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವಿಪುಲವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗುವದು. ಎಲ್ಲವೂ ತರುವು ಮುರುವು ಆಗಿಬಿಡುವದು. ಆ ಬಳಿಕ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುವ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೇ ಜಗತ್ತಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಯಾಗುವದು. ಈ ಭವಿಷ್ಯತ್ ಭಾರತದ ಕಾರ್ಯವು ಕೇವಲ ಭಾರತದ ಸಲುವಾಗಿ ಇರದೆ ಸಮಸ್ತ ಜಗತ್ತಿನ ಸಲುವಾಗಿ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೇಂತಲೇ ಭರತಖಂಡವು ಪೂರ್ಣಮಾನವರನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯೋಗಿಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ರಕ್ತ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಮಾಜ, ರಾಜನೀತಿ, ಶಿಲ್ಪ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಮುಂತಾದ ಸರ್ವ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ ಪ್ರತಿಭೆಯು ಅಪೂರ್ವವಾದದ್ದು. ಅವನು ಈ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲನು. ಆದರೆ ಆತನು ಯೋಗದ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿಯೇ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಹಾರಯಿಸುವನು. ಯೋಗದ ಪ್ರಕಾಶಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಇರುವ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯದ ಮೇಲೆಯೇ ಜಗತ್ತಿನ ನಾಳಿನ ನವಸೃಷ್ಟಿಯು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಅದು ಬಹು ವಿಶಾಲವಾದ ಕಾರ್ಯವು. ಪೂರ್ಣ ಮಾನವರಿಂದಲೇ ಆ ಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯವು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪೂರ್ಣ ಮಾನವರು ಉದಯಿಸುವದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಎಂದೂ ಕಾರ್ಯವೂ ಪೂರ್ಣವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ”

ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಗೀಶ್ವರ ಅರವಿಂದರು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ—

“ ನನಗೆ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಶಿಷ್ಯರು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದು ನೂರು ಜನರು ಕ್ಷುದ್ರಅಹಂಕಾರ ಶೂನ್ಯರಾದ ಪೂರ್ಣಮಾನವರು ಪರಮೇಶ್ವರನ

ಶ್ರೀ ಅರಸಿವರ ಭರತಖಂಡ

ಯಂತ್ರಸ್ವರೂಪರಾಗಿ ಲಭಿಸಿದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಕಾಗುವದು. ನಾನು
ಗುರುವಾಗಲು ಅನೇಕ್ಷಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾಲದ ಗುರು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು
ನಾನು ನಂಬುವದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಸ್ವರದಿಂದಲೇ ಜಾಗೃತರಾಗಲೊಲ್ಲರೇಕೆ,
ಅಥವಾ ಇನ್ನಾರ ಸ್ವರದಿಂದಲೇ ಜಾಗೃತರಾಗಲೊಲ್ಲರೇಕೆ, ಅವರಿ ಒಳ್ಳೆ
ಮಗ್ಗಲಿನಿಂದ ತಮ್ಮ ಸ್ವತಃದ ಜೀವತ್ವವನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಿಕೊಂಡು ಭಗವತ್
ಜೀವನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಇವೆ ನನ್ನ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ. ಇಂಥ
ಮನುಷ್ಯರೇ ಈ ಜೀವನವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವರು."

ಓಂ ೨೫ ಓಂ

ನಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಪೋಷಕರಾದ

ಹಿ ತೈ ಸಿ ಗ ಳು .

—:0:—

ನಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಗೆ ಪೋಷಕರಾಗಿ ಧನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮತ್ತು ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿದ ನಮ್ಮ ಆತ್ಮೀಯರಿಗೆ ನಾವು ತುಂಬಾ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದೇವೆ.

(೧) ಶ್ರೀಮತ್ ಶಾಂತವೀರ ಸಾಮಿಗಳು ಬಬಲೇಶ್ವರ ಇವರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿದ ಒಂದು ತಾತ್ವಿಕ ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರಕಟನೆಯ ಭಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿರುವರು.

(೨) ,, ಸಂಗನಬಸವ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಬಂಧನಾಳ ಇವರು ಒಂದು ತಾತ್ವಿಕ ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರಕಟನೆಯ ಭಾರವನ್ನು— ವಹಿಸಿರುವರು.

(೩) ಶ್ರೀಯುತ ವಿಜಾಪುರದ ಧನಿಕ ಮಹಾಶಯರೊಬ್ಬರು 'ಮಿಲನ'ದ ಮುದ್ರಣದ ವೆಚ್ಚವನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟಿರುವರು.

(೪) ಶ್ರೀಮಂತ ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ ಸರದೇಸಾಯಿ ರಕ್ತೇಶಗಿ (ವಿಜಾಪುರ) ಇವರು 'ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮ'ದ ಮುದ್ರಣದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರು.

ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮ

- (೫) ಶ್ರೀಮಂತ ಗುರುಸಾದೇಶ್ವರ ತತ್ವಜ್ಞಾನಮಂದಿರ ಮೈಂದರಗಿ,
ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು 'ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಕೆ'ನ ಮುದ್ರಣದ
ಹೆಣದ ಭಾರವನ್ನು ತಾವು ವಹಿಸಿರುವರು.
- (೬) ಮಹಾನುಹೋಸಾಧ್ಯಾಯರಾದ ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿನುಶ್ ವಿಚಕ್ಷಣ
ರಾ|| ಬ|| ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು M. A.,
M. R. A. S., ಬೆಂಗಳೂರ ಅವರುಗಳು ನಮ್ಮ
ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಗೆ ಅಕ್ಷರತೆಯಿಂದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು
ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ .
- (೭) ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹ. ಬ. ಕೋಣ್ಣೂರ ಎಮ್. ಎ., ವಿಜಾಪೂರ ಇವರು
ಒಂದು ಸೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿರುವರು.
- (೮) ಜ್ಞಾನೋದಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂಡಳಿಯ ಒಡೆಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್
ಆರ್. ಜಿ. ಹೋಳಗಿ ಹಂದಿಗನೂರ ಇವರು ೨೫
ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.
- (೯) ಶ್ರೀಮಂತ ರಾ. ಚಿಂ. ನಾಡಗೌಡರು ಹಲಸಂಗಿ ಇವರ ೨೫ ರೂ.ಗಳ
ವಾಗ್ದಾನ .
- (೧೦) ಶ್ರೀಯುತ ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪ ಸರಸಂಬಿ ಚಡಚಣ ಇವರು ೨೫ ರೂ.
ಗಳನ್ನು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.
-

ನಮ್ಮ ಸಹಾಕರಿಂದ ನಗದು ಹಣ ಬಂದದ್ದು.

ರೂ.

೧	ಶ್ರೀ. ಎನ್. ವಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಹಲಸಂಗಿ.	....	....	೧೫
೨	,, ತಂಬಾಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಮಪ್ಪನವರು ತಾಳಿಕೋಟಿ....	....	....	೧೧
೩	,, ಬಿ. ಡಿ. ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ ಲಿ., ವಿ.			೧೦
೪	,, ವಿರಶೈವ ತರುಣ ಸಂಘ ಚೊಳಚಗುಡ್ಡ.	....		೧೦
೫	,, ನಿಂಗಪ್ಪ ಬಸಪ್ಪ ದೇಸಾನಿ ಅ ಮಾ ಕಮತಗಿ....			೧೦
೬	,, ದತ್ತರಥ ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥ ಮಣಿ ಅ ಮಾ ಕಮತಗಿ....			೧೦
೭	,, ಗದಗೇಪ್ಪ ಗುರುಸಿದ್ದಪ್ಪ ಜೈನಾಪೂರ ಅ ಮಾ ,,	....		೧೦
೮	,, ಗುರಪ್ಪ ಸಾತಪ್ಪ ಅಂಗಡಿ ಹೆ ಮಾ ಕಮತಗಿ....			೧೦
೯	,, ಗುರುಪಾದಯ್ಯ ವಿರಭದ್ರಯ್ಯ ಹಿರೇಮಠ ಹೆ ಮಾ			
	ಬೂದಿಹಾಳ	....		೫
೧೦	,, ಬೆಲ್ಲದ ಚೆನ್ನಪ್ಪನವರು ಚಿತ್ತವಾಡಗಿ.	....	....	೫
೧೧	,, ಶಾಕುಂಭರೀ ವಾಚನಾಲಯ ಇಲಕಲ್ಲ.	....	....	೫
೧೨	,, ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ತಿಪ್ಪಣ್ಣಾ ನಾಗರಾಳ ಹುನಗುಂದ	....		೫
೧೩	,, ಗುರುಬಸವಾರ್ಯ ಮುನಿಯಯ್ಯ ಮಠ—			
	ಇಂಗ್ಲಿಷ ಶಾ ಮಾ ಹುನಗುಂದ	....		೫
೧೪	,, ಸಿದ್ಧನಗೌಡಾ ರಾಮನಗೌಡಾ ಭಗವತಿ, ಹೆ ಮಾ			೫
೧೫	,, ವಿಠಲರಾವ ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ ದೇಸಾಯಿ—			
	ವಕೀಲ ಹುನಗುಂದ.	....	....	೫
೧೬	,, ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಜನರಲ್ ಲಾಯಿಬ್ರಿ ಹುನಗುಂದ	....		೫
೧೭	,, ಸಂಗಯ್ಯ ಬಸಯ್ಯ ಚೌಕಿಮಠ ಅವರು—			
	ಅ ಮಾ ಕಮತಗಿ.	....		೫
೧೮	,, ಗುರುಬಾಳಪ್ಪನವರು ಜೀರಂಕಲಗಿ ಚಡಚಣ.	....		೫

ಭಾರತೀಯ ನವಜನ್ಮ

೧೯	ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಛಂದರಗಿಯವರು ವಿಜಾಪುರ.	....	....	೫
೨೦	,, ಡಿ. ಟಿ. ಗಾಣಿಗೇರ ಹುನಗುಂದ.	....	....	೫
೨೧	,, ಸಿದ್ಧರಾಮಪ್ಪ ಚೆನ್ನಸ್ವಿ ಗೋಣಿ, ಕಮತಗಿ.	....	....	೫
೨೨	,, ಕೆ. ಪಿ. ಗದಗ, ಮಚಂತಿ ಗದಗ.	....	....	೫
೨೩	,, ಅನಂತರಾವ ಜಾಲಿಹಾಳ, ಗದಗ.	....	....	೫
೨೪	,, ವ್ಹಿ. ಎ. ಶೆಟ್ಟಿ, ಗದಗ.ಕಾಟನಸೇಲ ಸೋನಾಯಿಟಿ ...	....	....	೫
೨೫	,, ಬಸವಪ್ಪ ಬಳ್ಳಾರಿ ಗದಗ	....	....	೫
೨೬	,, ಅಂಗಡಿ ಚಿಂಬಣ್ಣ ನವರು ಗದಗ.	....	....	೫
೨೭	,, “ಜಿ. ಟಿ. ಪಿ.”	....	....	೫
೨೮	,, “ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ.”	....	....	೫
೨೯	,, ಡಾಗಾ ರಾಮಚಂದ್ರ ಶೆಟ್ಟಿರು ಬನ್ನಟ್ಟಿ.	....	....	೫
೩೦	,, ಅಬಕಾರ ಚನ್ನಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಬನ್ನಟ್ಟಿ.	....	....	೫
೩೧	,, ಆರ್. ಎಸ್. ಮದಭಾವಿ ಹೆಲಸಂಗಿ.	....	....	೫
೩೨	,, ಕುಪ್ಪಗಿ ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪನವರು ಗದಗ.	....	....	೫
೩೩	,, ಬಿ. ಎಸ್. ಸಜ್ಜನರವರು B.A.,LL.B., — ವಕೀಲರು ವಿಜಾಪುರ.	....	....	೫
೩೪	,, ಡಾ. ಡಿ. ವ್ಹಿ. ಕಲ್ಲೊಳ್ಳಿ M.B.B.S. ಗದಗ.	....	....	೫
೩೫	,, ಕೋಟೆ ತೊಟ್ಟಪ್ಪನವರು B.A.,LL.B., — ವಕೀಲರು ಗದಗ.	....	....	೬
೩೬	,, ಸಿ. ಎಸ್. ಹುಲಕೋಟೆ B.A.,LL.B., — ವಕೀಲರು ಗದಗ.	....	....	೫
೩೭	,, ಕೆ. ಎನ್. ಶಾಂತಗಿರಿ, B. A., LL. B., — ವಕೀಲರು ಗದಗ.	....	....	೫
೩೮	,, ವೀ. ಗು. ರೇವತಗಾವ ಬಳ್ಳೊಳ್ಳಿ,	....	....	೫
೩೯	,, ಶಾಂತಪ್ಪ ಸಂಗಪ್ಪ ಎಳಮೇಲಿ, ವರ್ತಕರು ಗದಗ.	....	....	೫
೪೦	,, ಹಣಮಂತಸಾ ಬೇವಿನಕಟ್ಟಿ ಗದಗ	....	....	೫

ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಹಿಕ್ಕಿಗಳಿಗಲು

೪೧	ಶ್ರೀ ಜೋಶಿ ಸ್ವಾಮಿರಾಯರು B. A., LL. B.,—	
	ವಕೀಲರು ಗದಗ.	೫
೪೨	,, ಸಿ. ಜೆ. ಜಗತಿ ಹೆ ಮಾ ಸಿಂಧಗಿ.	೫
೪೩	,, ರಾಜಸಾಹೇಬ ಮಾನವಿ ಸಿದ್ಧರಾಮಪ್ಪನವರು ಗದಗ....	೫
೪೪	,, ಕುಪ್ಪಗಿ ಗೋವಿಂದರಾಯರು ಗದಗ.	೫
೪೫	,, ದುಯೆಲ್‌ಗೋಳ ರಘುನಾಥರಾಯರು ಗದಗ.	೫
೪೬	,, ಸಾ. ಗು. ಅಪ್ಪ ಮಾಸ್ತರರು ಮಿರಗಿ.	೫
೪೭	,, ವೆ. ಕೃ. ಅಗರವೇಡರವರು ಅ ಮಾ ಚಡಚಣ....	೫
೪೮	,, ಸಿ. ಬಿ. ಜಮಖಂಡಿಯವರು ಹೆ ಮಾ ಭತ್ತಗುಣಕಿ....	೫
೪೯	,, ಫಿ. ವಾ. ಪುರಂಧರಯವರು ಅ ಮಾ ಇಂಡಿ.	೫
೫೦	,, ಬಿ. ಬಿ. ಪಾಟೀಲರು ಇಂಡಿ,ಡಿ.ಎಲ್.ಬಿ. ಮೇಂಬರರು....	೫
೫೧	,, ಡಾ, ಎಚ್. ಬಿ. ಕೊಣ್ಣು ರರವರು ಗದಗ.	೫
೫೨	,, “ ನಾ. ಪ. ಸಿ. ”	೫
೫೩	,, ಎನ್. ಎಸ್. ತಪಲಿಟ್ಟಿಯವರು ಬಾಗಲಕೋಟೆ.	೫
೫೪	,, ಅಡವೆಪ್ಪನವರು ಶಿವಪ್ಪನವರು ತುಪ್ಪದ, ಗದಗ.	೫
೫೫	,, ಮುದಿಬಸಪ್ಪನವರು ವಿರಬಸಪ್ಪನವರು ಬಳ್ಳಿಕ್ಕಿ,ಗದಗ.	೫
೫೬	,, ತಿ. ನೆ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಸಾಲನಾಡಗಿ, ಹೆ ಮಾಸ್ತರರು....	೫
೫೭	,, ಆರ್. ಬಿ ಕಲ್ಲೂರ ದೇಸಾಯಿಯವರು ಬಾಗೇನಾಡಿ ...	೫
೫೮	,, ಆರ್. ಬಿ. ಅಲಬಾಳ ಬಿ. ಎ. ಸುಫರನಾಯ್ಕರು—	
	ವಿಜಾವೂರ	೫
೫೯	,, ಲಿಂಗಪ್ಪ ಪಿವೂರ, ಅಥರ್ಗಾ	೫
೬೦	,, ವಿಠಲ ಶುಕ್ಲಪ್ಪ ಅಂಕಲಗಿ, ಮಾಸ್ತರ ಬಬಲಾದ.	೫

ಸಹಾಯ ಮಾಡಲೊಪ್ಪಿದ ಮಹನೀಯರು

೧	ಶ್ರೀ. ಫಿ. ಗು. ಮುತಾಲಿಕ ಹೆ' ಮಾ' ಇಂಡಿ.	....	....	೫
೨	,, ವಿ. ಕೃ. ಪಲ್ಹಾರಿ, ಮಾಸ್ತರರು ಇಂಡಿ.	....	....	೫
೩	,, ಗ. ಗು. ದೀಕ್ಷಿತ ಮಾಸ್ತರರು ಝಳಕೆ.	....	....	೫
೪	,, ಸ. ಸಾ. ಕಾಕೆ, ಅ ಮಾ ಚಡಚಣ.	....	....	೫
೫	,, ರಾಯನಗೌಡರು ಪಾಟೀಲ ಸರ್ಕಲ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರರು— ಇಂಡಿ.	....	....	೫
೬	,, ಅ. ಫೇ. ರಜವೂತ ಮಾಸ್ತರರು ಬೆನಕನಹಳ್ಳಿ.	....	....	೫
೭	,, ಅ. ಸ. ಪಾಟೀಲ ಅ ಮಾ ನಿವರಗಿ	....	....	೫
೮	,, ಸಿದ್ಧರಾಮಪ್ಪ ಹರಿಜನ ಶಾಲಾಮಾಸ್ತರರು.	....	....	೫
೯	,, ಶಾ. ಗಿ. ಬಗಲಿ, ಅ ಮಾ ಇಂಡಿ.	....	....	೫
೧೦	,, ಸಿದ್ಧಪ್ಪನವರು ವ ಬಳೂಟಗಿ ಬಸವಶೆಟ್ಟಿಪ್ಪನವರು— ಹುನಗುಂದ.	....	....	೫
೧೧	,, ಚನಮಲ್ಲಪ್ಪ ಗದಿಗೆಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿರ ಪಾಟೀಲರು ಕಮತಗಿ....	....	....	೫
೧೨	,, ಎಲ್. ಪಿ. ಶಿರೋಳ, B. A., LL. B., — ವಕೀಲರು ಗದಗ....	....	....	೫
೧೩	,, ಹಾರನಹಳ್ಳಿ ಮಾಸ್ತರರು M. A., ಗವ್ವ ರ್ಷಮೆಂಟ— ಹಾಯಸ್ಕೂಲ ವಿಜಾವೂರ....	....	....	೫
೧೪	,, ಆರ್. ಆರ್. ಕುಪ್ಪಸದ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ತರರು — ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಹಾಯಸ್ಕೂಲ ಹಾವೇರಿ....	....	....	೫
೧೫	,, ಗುರುಬಸವಪ್ಪ ಶೀಲವಂತರ, ಬನಶಂಕರಿ ಬಾಲಸಂಘ ಕೊಟ್ಟೂರ....	....	....	೫

ಸಹಾಯ ಮಾಡಲೊಪ್ಪಿದ ಮಹನೀಯರು

೧೬	ಶ್ರೀ. ಜೋರಾಪೂರ ಗುರುರಾಯರು B. A., LL. B., —		
	ಬಾಗಲಕೋಟೆ....	೫	
೧೭	ಶ್ರೀ. ಜಂಗಿನ ಮುರಗೈಯ್ಯನವರು ಬಾಗಲಕೋಟೆ.	....	೫
೧೮	,, ಪಿ. ಕೆ. ಸಾಲಾಪೂರ ಬನಹಟ್ಟಿ.	....	೫
೧೯	,, ಬಿ. ಎಂ. ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿಯವರು ಬದಾಮಿ	....	೫
೨೦	,, ರಾಜಪ್ಪಣ್ಣಾ ಮೇಲಕೇರಿ ಅವರು ಒಳಸಂಗ.	....	೫
೨೧	,, ಗು. ಅ. ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಹೆ ಮಾ ಅಗರಖೇಡ	....	೫
೨೨	,, ಸ್ವಾಮಿರಾವ ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಹಾವಿನಾಳ.	....	೫
೨೩	,, ಅಣ್ಣಾರಾವ ಪಾಟೀಲ, ಅರ್ಜುನಾಳ.	....	೫
೨೪	,, ಲ. ಫೀ. ಗುಮಾಸ್ತೆ ಹೆ ಮಾ ಬರಡೋಲ....	....	೫

ಜಯಕರ್ನಾಟಕ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ವರ್ಣಿಕರಣವನ್ನೂ ಉನ್ನತಿಯನ್ನೂ ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಂಡ, ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರವಾದ, ಒಂದೇ ಒಂದು ಮೊಡ್ಡ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ. ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಇವರಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪರದೇಶ ಪರಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇದರ ಪ್ರಸಾರವಿದೆ.

ವಾ. ಚಂದಾ ೫ ರೂ. ೮ ಅಣೆ.

ವಿಳಾಸ: — 'ಜಯಕರ್ನಾಟಕ' ಕಾರ್ಯಾಲಯ
ಧಾರವಾಡ.

ಪ್ರೇಮ.

(ಸಂಕೀರ್ತ ವಾದನಾಭರಾತಿಯಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದದ್ದು.)

ಸಾಹಿತ್ಯಲಿಲಿತಕಲೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೇ ಈ ಪ್ರಿಯ ಮಾಸಿಕವ ಗುರಿ. ಬಗೆಬಗೆಯ ಲೇಖನಗಳ ಮೊದಲು, ವಿವಿಧಮುಖವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡುವುದೇ ಪ್ರೇಮದ ಮೈರಿಷ್ಟ್ಯ. ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕಗಳು ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಬರುತ್ತವೆ. ವಾ. ಚಂ. ೨ ರೂ. ೮ ಅ.

ವಿಳಾಸ: — 'ಪ್ರೇಮ' ಕಾರ್ಯಾಲಯ
ಧಾರವಾಡ.

ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ.

ಲಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಾಗಿರುವ ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರವಾದ ಸುರಸ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯು. ೧೫೦ ರಿಂದ ೨೦೦ ರ ವರೆಗೆ ಪ್ರತಿಗುಳ್ಳ ಅರುಪು ಕವಿತೆಗಳು ವರುಸದಲ್ಲಿ ಹೊರಡುತ್ತವೆ. ಕಥೆ, ಕಾವ್ಯಬರಿ, ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಅಭಿಲಾಷಿಸುವವರು ತಪ್ಪರಿಮಾಡಿರಿ. ವಾ. ಚಂದಾ ೫ ರೂ. ೮ ಅಣೆ.

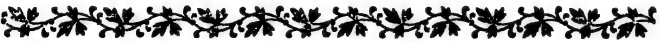
ವಿಳಾಸ: — 'ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ'
ಸಾಧನಕೆರೆ, ಧಾರವಾಡ.

ನಿಮಗೆ
ಮುದ್ದಾದ
ಮುದ್ರಣವು
ಬೇಕೇ?

ಮುದ್ದಾದ ಮುದ್ರಣದ ಮಂದಿರ

ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ಸ್,
ಬಾಗಲಕೋಟೆ.

ಹಳ್ಳಿಯ ಆಳು.

ಈ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರಿಗುಪಯುಕ್ತವಾಗುವ ಒಳ್ಳೆ ಲೇಖನಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬ ಹಳ್ಳಿಯ ಮನುಷ್ಯನು ಇದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನವಾಗಿ ಪಡೆದೇಬಿಡು. ಸಹಕಾರ, ಒಕ್ಕಲತನ, ಗ್ರಾಮ ಸುಧಾರಣೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಲೇಖನ, ಕಥೆ, ಕವಿತೆ, ನಾಟಕ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತವೆ. ವಾ.ಚಂದಾ.

ವಿಳಾಸ:— 'ಹಳ್ಳಿಯ ಆಳು' ಕಾರ್ಯಾಲಯ.
ಮಾರುತಿಬೀದಿ, ಬೆಳಗಾವಿ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಬಂಧು.

ಸರ್ವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರ್ವ ಸಮ್ಮತವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ವಾರಪತ್ರಿಕೆ. ದಿನಪತ್ರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಮಾಸಿಕ ಮಾಸಿಕ, ವಾರದ ಭವಿಷ್ಯ ನೋಡಲಾದವುಗಳಲ್ಲದೆ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಸಹ ಇವರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ.

ವಿಳಾಸ:— ಸಂಪಾದಕರು 'ಕರ್ನಾಟಕ ಬಂಧು' ನಗರ.

ರಂಗಭೂಮಿ.

ಆಮೆಚೂರ್ ನಾಟಕ ಮಂಡಲಿಯವರ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ನೋಡುವ ಸಚಿತ್ರ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ. ರಂಗಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಲಲಿತಕಲೆಗಳ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿರುವ ಒಂದೇಬಿಂದು ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ. ನಾಟಕಗಳು, ಪದ್ಯಗಳು, ಕಥೆಗಳು, ಸಂಗೀತ, ಶಿಲ್ಪನೋವಲಾದ ರಾಷ್ಟ್ರ ಗಳೆಲ್ಲವೂ ಬರುತ್ತವೆ. ವಾ. ಚಂದಾ ೨ ರೂ. ೮ ಆಣೆ.

ವಿಳಾಸ—'ರಂಗಭೂಮಿ' ಕಾರ್ಯಾಲಯ
೩-೩೪, ಮನೇವಾರ್ತೆ ನೇಟಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ.

ವಿಶ್ವನಾಣಿ.

ಸಂಪಾದಕರು:— ಅ.ನ. ಕೃಷ್ಣರಾಯರು.

ವಿಶ್ವನಾಣಿಯು ಕರ್ನಾಟಕದ ಸರ್ವೋದಯದ ರೂಪವು. ಸತ್ಯ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಶಕ್ತಿಗಳ ಸೇವೆಯೇ ವಿಶ್ವನಾಣಿಯ ಧ್ಯೇಯ. ರಸಿಕರಿಗೂ, ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೂ, ವಿಚಾರಶೀಲರಿಗೂ ಬೇಕಾದ ವಿವಿಧಸಾಹಿತ್ಯದ ಹೊರತು, ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ, ನಿರ್ದಾಷ್ಟಿಣ್ಯತೀಕೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಈ ಮಾಸಿಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತವೆ. ವಾ. ಚಂದಾ ೨ ರೂ. ೮ ಆಣೆ.

ವಿಳಾಸ:-ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ'ವಿಶ್ವನಾಣಿ'
ಆನ್ನಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಪುರಂ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ.

ಉದಯ.

ವಿಜಾಪೂರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ವಿಧದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಎಡೆಗೊಟ್ಟು ಒಂದೇಒಂದಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಾರಪತ್ರಿಕೆ, ಮಾತಿನ ಮಲ್ಲನಪ್ರಚಲಿತ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲಿನ ಹುರುಳುಳ್ಳ ಹರಟೆಗಳು, ವಾರದವರದಿ, ಸಂತೆಯ ಸುದ್ದಿ, ವಸತಾವಿಭಾಗ, ಹೆಚ್ಚಿನ ವೈದ್ಯಕ, ವಿವಿಧ ವೈಚಿತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಲೋಕಲ್ ಲೋಡ್ ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹೊಸ ಹೊಸ ಸುದ್ದಿಗಳು ಬರುತ್ತಿರುವವು. ವಾ. ಚಂದಾ. ೩ ರೂ. ಮಾತ್ರ.

ವಿಳಾಸ:— ' ಉದಯ ' ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ವಿಜಾಪೂರ.

ಶರಣಸಂದೇಶ.

ಸ: ಸಾದಕರು:— ಶ್ರೀ ಹರ್ಷೇಶ್ವರ ಮಂಜಪ್ಪನವರು.

ನೀವು ಹಿಂದುಗಳೋ? ಹಾಗಾದರೆ ಜಾಗೃತ ಚಂದಾದಾರರಾಗಿರಿ. ಶ್ರೀಬಸವಾದಿ ಪ್ರಮಥರ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಹಿಂದುಸಮಾಜದೇಳಿಗೆಯ ರೀತಿನೀತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾರಗೊಳಿಸುವ ವಿಚಾರಕ್ರಾಂತಿಯ ವಾರ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದೇ. ವಾ. ಚಂದಾ. ೩ ರೂ. ಮಾತ್ರ.

ನ್ಯಾಯೇಜರ್:— 'ಶರಣಸಂದೇಶ'

ಪೋ. ಅಲಮಟ್ಟಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ವಿಜಾಪೂರ.

ಶಿನಾನುಭವ.

ಶಿವಶರಣರ ವಚನವಾಕ್ಯ, ವೀರಶೈವರ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಐತಿಹಾಸಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ಈ ದ್ವೈಮಾಸಿಕವು ಮೀಸಲಾಗಿದೆ. ರಾ. ಸಾ. ಹಳಕಟ್ಟೆಯವರ ಜೀವಮಾನದ ಅಖಂಡ ಪರಿಶ್ರಮದ ಫಲಸ್ವರೂಪವಾದ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಚಂದಾ ದಾರರಾಗಲೇ ಬೇಕು. ವಿಳಾಸ:— 'ಶಿನಾನುಭವ' ಕಾರ್ಯಾಲಯ

ವಿಜಾಪೂರ.

ಬಸವರಾಜ.

ಸರ್ವ ಸಮೃತ್ತವಾಗಿ ತ್ರಿಬಸವ ಮಹಾನುಭಾವರ ತತ್ವಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಉಪಯುಕ್ತ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ವಾರ ಪತ್ರಿಕೆಯು. ಸಮಾಜದ ಏಳಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅಭಿಮಾನದ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ. ವಾ. ಚಂದಾ ೨ರೂ. ೮ ಅಣೆ

ವಿಳಾಸ:— ಸಂಪಾದಕರು 'ಬಸವರಾಜ'

ಹಾವೇರಿ. ಜಿ. ಧಾರವಾಡ.

ತರುಣಕರ್ನಾಟಕ.

ಹೊಸ ಸುದ್ದಿಗಳ ಸುರಿಮಳೆ. ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ತುಂಬಿ ಸೂಸುವ ಉಜ್ವಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆ ಹಾಗೂ ವಾರ ಪತ್ರಿಕೆ. ಬಗೆಬಗೆಯ ಹೊಸ ಸುದ್ದಿಗಳನ್ನು ಬಯಸುವವರು ತೀವ್ರ ಚಂದಾದಾರರಾಗಿರಿ.

ದಿ. ಪ. ಚಂದಾ ೧೩ ರೂ. ವಾ. ಪ. ಚಂದಾ ೬-೪-೦

ವಿಳಾಸ:— ತರುಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಅಫೀಸ್, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

'ಲೋಕಮತ' ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯು'

ಹೊರಡುವ ತಾರೀಖನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿರಿ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಊರಲ್ಲಿಯೂ ಎಜಂಟರು ಬೇಕು. ಕಡಾರುಗಳಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯಿರಿ. ಅಲ್ಲದೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರ ಸುದ್ದಿಗಾರರೂ ಬೇಕು ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮ ಕಂಪೋಜಿಟರರು ಬೇಕು. ವಿಳಾಸ:— ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಎಜಂಟ್ಸ್,

ದಿ ಕರ್ನಾಟಕ ನ್ಯೂಜ್ ಪೇಪರ್ಸ್

ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್ ಲಿ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

ಒಪ್ಪೋಲೆ.

ಪುಟ	ಸಾಲು	ತಪ್ಪು	ಒಪ್ಪು
೧	೨	ಒಂದನೇಯ	ನೊದಲನೆಯ
೮	೩	ಚಾತುರ್ಯೆಯಿಂದ	ಚಾತುರ್ಯದಿಂದ
೧೦	೧೧	ಕಾರ್ಯುನ್ಮಾದವು	ಕಾರ್ಯೋನ್ಮಾದವು
೧೦	೨೩	ಧರ್ಮದಾದಿ	ಧರ್ಮಾದಿ
೧೩	೪	ಸಯ್ಯಾಯ	ಸಹಾಯ,
೨೧	೩	ಪಂಥೀಯು	ಪಂಥೀಯ
೨೩	೮	ಕಡಮ	ಕಡಿಮೆ
೪೩	೮	ಪ್ರವಣಿಸಿದ್ದರೂ	ಪವಣಿಸಿದ್ದರೂ
೪೩	೧೫	ಇರೋಪಿಯನ	ಇರೋಸಿನ
೪೮	೬	ಕಾವ್ಯಯ	ಕಾವ್ಯವು
೪೮	೨೩	ಕಾವ್ಯಕಲಾಪನೆ	ಕಾವ್ಯಾಲಾಪನೆ
೪೯	೧೯	ಶ್ರುಂತಿ	ಶ್ರುತಿ
೬೩	೬	ಉರ್ಮಿಯು	ಊರ್ಮಿಯು
೭೦	೧	ಆರವಿಂದ	ಅರವಿಂದ
೭೬	೧	ಆಧ್ಯಾತ್ಮ	ಆಧ್ಯಾತ್ಮ
೭೬	೪	ಶಾಂತಿಯೊಂದು	ಶಾಂತಿಯೆಂದು
